

ΠΕΣΜΕΝΑ ΦΥΛΛΑ

“ Σε αυτή τη συλλογή, οι μαθητές μας άφησαν τις ιδέες τους να πέσουν στο χαρτί, όπως τα φύλλα πέφτουν στο έδαφος, δημιουργώντας ένα μοναδικό σύνολο από εικόνες, χαρακτήρες και συναισθήματα. ”

Πεσμένα Φύλλα

Η δημιουργική γραφή είναι ένα ταξίδι που ξεκινά από μια σκέψη, μια εικόνα, μια λέξη και καταλήγει να γίνεται ιστορία. Σε αυτή τη συλλογή, οι μαθητές μας άφησαν τις ιδέες τους να πέσουν στο χαρτί, όπως τα φύλλα πέφτουν στο έδαφος, δημιουργώντας ένα μοναδικό σύνολο από εικόνες, χαρακτήρες και συναισθήματα. Οι ιστορίες δεν έχουν κοινή θεματολογία· είναι, όμως, όλες εμπνευσμένες από τη δύναμη της φαντασίας και τη χαρά της δημιουργίας. Κάθε διήγημα είναι ένα μικρό παράθυρο στη σκέψη του συγγραφέα του, μια ευκαιρία να δούμε τον κόσμο μέσα από τα δικά του μάτια. Ελάτε να ανακαλύψετε αυτή τη μοναδική συλλογή και να χαθείτε στις σελίδες της.

Περιεχόμενα

Παπαδοκωστάκη Μαρία - Το Παιδί και το Μολύβι

Τσιριγώτη Ελισάβετ - Το Ταξίδι της Λάβας

Γιάννης Κοτζαμπασάκης – Ύβρις

Κούρου Οσία – Ένταση

Βασίλης Αθανασιάδης - Θεμελιώδες Όνειρο

Κόντας Βασίλης - Το Όνειρο

Μηνακάκη Πηνελόπη - Το Εμπόδιο

Καρολίνα Μπαρεντίνι – ΡΟΖ

Φριζή Βικτώρια - Η Λαβυρινθική Βιβλιοθήκη

Γιώργος Κωστάκης – Χαμογελάσματα

Θεμελή Βαλίνα - Το Βιολί

Ορφανίδου Φαίη – Βικτόρια

Αγγελική Ταχιάτη – Αλλαγή

Παναγιώτου Ελένη - Ελεύθερος Πολιορκημένος

Πασχαλίδου Μαρία - Με αγάπη

Σακελλαρίου Χρήστος - Ο Μουσικός

Σταύρος Μιχαηλίδης - Η Ελπίδα του να Κόψει το Κάπνισμα

ΠΑΠΑΔΟΚΩΣΤΑΚΗ ΜΑΡΙΑ

Το Παιδί και το Μολύβι

Ε ψιτ! Μ' ακούτε; Τώρα αυτό μπορεί να ακουστεί παράδοξο, μα δεν έχω όνομα κι ούτε είμαι αυτό που λένε άνθρωπος – ποτέ δεν κατάλαβα τι σημαίνει ακριβώς, αλήθεια –, μα από αυτά που έχω ζήσει στη μικρή ζωή μου για μένα άνθρωπος είναι μια διαρκής κίνηση, μια ένταση, μια φασαρία, μια ανησυχία μέσα σε ένα στρόβιλο ακραίων, κάποιες φορές, συναισθηματικών αντιδράσεων, όπως τις ονομάζουν. Αυτές οι αντιδράσεις φαίνεται πως έχουν καθοριστική επίδραση επάνω στους ανθρώπους, πολλές φορές χωρίς να το θέλουν, με αποτέλεσμα να φέρονται παράξενα, να κάνουν περίεργες κινήσεις με όλο τους το σώμα σαν να χορεύουν έναν παράδοξο χορό που κανείς δεν πρέπει να δει, βγάζοντας παράλληλα φωνές απόκοσμες, βαθιές σαν βόμβους ή κελαηδιστές και τσιριχτές σαν λευκοχελίδονα, ή τρεμουλιαστές σαν ρυάκια, ανάλογα βέβαια με τα χαρίσματα που ο καθένας διαθέτει. Όχι μόνο αυτό, μα και η εμφάνισή τους επίσης αλλάζει δραματικά. Τα άλλοτε στρογγυλά και καθησυχαστικά μάτια γουρλώνουν πετώντας απέξω τις κόγχες τους σαν ελατήρια, οι βλεφαρίδες ανασηκώνονται σαν κάγκελα, το αβρό λευκό δέρμα μεταβάλλει την ποιότητά του και κοκκινίζει και τεντώνεται με σαφή κίνδυνο έκρηξης. Άλλες φορές δεν συμβαίνει τίποτα από αυτά, μόνο περίεργες βροχές μπορεί να εμφανίζονται στα πρόσωπα, ζεστές, αυτό το κατάλαβα από μία φορά που έβρεξαν κι εμένα.

Όλα αυτά τα γνωρίζω, γιατί κι εγώ το ίδιο, αφενός έχω υπάρξει μάρτυρας όλων των παραπάνω εκδηλώσεων ανθρώπινης παραφροσύνης, αφετέρου κατάλαβα πως διαθέτω κατά έναν περίεργο τρόπο, κι εγώ, συναισθήματα. Το ότι δεν είμαι άνθρωπος, ή έμβιο ον (κατά τη γνώμη των ανθρώπων) δεν σημαίνει πως η ιστορία μου είναι λιγότερο σημαντική από κάθε άλλη, ανθρώπινη και μη. Για τον λόγο αυτόν νιώθω την υποχρέωση να την καταθέσω εδώ, με μία ελπίδα πως κάποιος άνθρωπος, έστω και ένας, θα τη διαβάσει και θα τη διαδώσει και θα ανοίξει τα μάτια και των άλλων ανθρώπων.

Πριν προχωρήσω νομίζω πως, λόγω και πάλι κοινωνικών συμβάσεων που έχουν σκαρφιστεί και έκτοτε τηρούν ευλαβικά οι άνθρωποι για ανεξήγητους λόγους, πρέπει να συστηθώ. Είμαι ένα μολύβι, τίποτα το ιδιαίτερο αλήθεια, ούτε γόμα δεν διαθέτω στο... πώς να το πω ευγενικά, εμ, στο πίσω μέρος μου τέλος πάντων, μόνο μία μύτη HB, που μου δίνει μόνο μεσαία σκληρότητα – ίσως αυτός είναι και ο λόγος της οδύνης μου. Από χρώματα δεν είμαι και τίποτα φαντεζί, κίτρινο και μαύρο, ορισμένες φορές με παρομοιάζουν με ένα πλάσμα που ποτέ δε με έχει πλησιάσει, μέλισσα έχω ακούσει να το λένε, μα κάτι μου λέει πως δεν είναι ιδιαίτερα αγαπητό. Πλείστες φορές έχουν υπάρξει δίπλα μου άλλα πλάσματα του είδους μου, χρωματιστά, με στρας, με βούλες, με σχέδια ακατανόητα για μένα μα πηγή ενθουσιασμού για τους ανθρώπους και με άλλα πολλά χαρακτηριστικά που με έχουν κάνει να σκεφτώ πως η δική μου εξωτερική ένδεια δε θα με έκανε άξιο αναγνώρισης. Διαψεύστηκα, η αναγνώρισή μου δεν άργησε να έρθει, την περίμενα πως και πως, μα άργησα να καταλάβω πως αυτή είναι και η καταστροφή μου.

Ας το πάρω όμως από την αρχή. Δεν έχει νόημα να μιλήσω για την προηγούμενη ζωή μου, εξάλλου δεν θυμάμαι σχεδόν τίποτα. Γνωρίζω βέβαια πως είμαι ανθρώπινο κατασκευάσμα, και προέκυψα από έναν χώρο που ονομάζεται εργοστάσιο, μετά από επίπονες διαδικασίες συνεχών στροβιλισμών και χτυπημάτων και μηχανημάτων που μου έδωσαν τη μορφή που έχω σήμερα. Έπειτα γνωρίζω πως μπήκα σε μία πλαστική θήκη, όπου παρέμεινα προστατευμένο και διακινήθηκα σε μεγάλα μέρη που ονομάζονται βιβλιοπωλεία. Εκεί περίμενα και περίμενα, περίμενα αιώνια, ώσπου κάποια μέρα, κάποιο χέρι με τράβηξε από το ράφι μου και με πέταξε διόλου ευγενικά πάνω σε έναν πάγκο. Επίσημα, η

ζωή μου ξεκίνησε όταν απελευθερώθηκα από αυτό το πλαστικό αφιλόξενο σπίτι και κύλησα ελεύθερο πάνω στην ξύλινη επιφάνεια του γραφείου.

Βέβαια η χρήση μου δεν ξεκίνησε αμέσως. Σε αυτό το γεγονός οφείλεται ίσως και η αντίληψή μου περί εμφανισιακής κατωτερότητας και μια σχετικά χαμηλή αυτοεκτίμηση. Ωστόσο δεν έζησα και άσχημα μέχρι τότε. Το παιδί που με έχει λέγεται Τίτος και όταν τον γνώρισα βρισκόταν ήδη στη γ' δημοτικού. Τη μέρα που πήγε να με ανοίξει με τα αφάνταστα μικρά του χέρια σχεδόν τινάχτηκα με μία σαφή κατεύθυνση προς το πάτωμα, ορκίζομαι πως τότε ήταν που έμαθα να χορεύω, ήμουν έτοιμο για το χειρότερο σπάσιμο της μύτης μου, φοβήθηκα, αν και η περιέργειά μου να ξυστώ με κατέκλυζε, ευτυχώς όμως με έσωσε ο μικρός και βρέθηκα μέσα στην κασετίνα. Τότε ήταν που έκανα και τις υπόλοιπες γνωριμίες μου και έμαθα ότι όχι μόνο δεν ήμουν το μοναδικό στον κόσμο, αλλά και ότι πολλά άλλα μολύβια υπερτερούσαν σε σύγκριση με εμένα. Από εκείνη τη μέρα βρισκόμουν συνέχεια με τον Τίτο, μέσα στο σπίτι που είχε φτιάξει για μένα. Με κουβαλούσε κάθε μέρα παντού, στο σχολείο, στο σπίτι, σε εξωσχολικές δραστηριότητες όταν δεν είχε χρόνο να αφήσει την τσάντα. Έτσι περνούσαν οι μέρες, ήρεμα, κατάλαβα πως δεν ήμουν και πρώτη επιλογή, ένα άλλο μολύβι, γαλάζιο, με μπάλες ποδοσφαίρου επάνω του, σαν αυτές που κλοτσούσε ο μικρός κάθε Τρίτη στο γήπεδο, είχε σαφή προτεραιότητα.

Δεν κρύβω πως ανυπομονούσα κι εγώ να ακουμπήσω τη μύτη μου στο χαρτί και να γράψω, να γράψω οτιδήποτε, όχι, ας μην έγγραφα, ας έκανα απλούς κύκλους επάνω στο χαρτί, ας στροβιλιζόμουν για λίγο στις πιο αυθόρμητες μουτζούρες, θα μου αρκούσε. Έτσι πέρασε η πρώτη εβδομάδα, με εμένα αναξιοποίητο και κοιμισμένο, να βυθίζομαι όλο και περισσότερο σε μία θλίψη, καθώς ήμουν μακριά από τον σκοπό για τον οποίο δημιουργήθηκα. Αυτό πολλές φορές παθαίνουν και οι άνθρωποι, να, γι' αυτό θέλω να με καταλάβουν. Κάθε φορά που άνοιγε το φερμουάρ της κασετίνας είχα αυτήν την κρυφή ελπίδα, πως ήρθε επιτέλους η σειρά μου, μα κάθε φορά κάποιο άλλο μολύβι ή αντικείμενο έβγαινε έξω. Πολλές φορές με ακουμπούσε το μικρό χεράκι, με γαργαλούσε, με κουνούσε λίγο από τη θέση μου, ήταν και αυτό μία προσωρινή πηγή ευτυχίας.

Έτσι πέρασαν και άλλες μέρες, και στις καθημερινές μου μετακινήσεις παρατηρούσα πως το γαλάζιο μολυβάκι με τις μπάλες μικραίνει συνεχώς, γινόταν κοντούλικο, ούτε μέχρι τη μέση δε μου έφτανε εμένα, ώσπου μία μέρα, σε μία απέλπιδη προσπάθεια διάσωσης του, ο Τίτος το έβγαλε από την κασετίνα, το έβαλε στη μολυβοθήκη του και δεν το ξαναείδα από τότε. Την επόμενη ημέρα το φερμουάρ άνοιξε, ήταν Σάββατο, δεν είχαμε σχολείο και... ναι! Το παιδικό χεράκι δε με γαργαλάει, δε με μετακινεί και δε με αναστατώνει, με ακουμπάει προσεκτικά και με φέρνει με χειρουργική ακρίβεια πάνω από το τετράδιο!

Αυτό το Σάββατο έχω τώρα ονομάσει “μέρα της ευτυχίας”.

Τι ωραίοι οι στροβιλισμοί επάνω στο χαρτί! Τι ανάσα ελευθερίας! Τι όμορφα να κινείσαι σε μικρές και μεγάλες ταχύτητες! Και τι ωραία που γράφω! Μέχρι και η μαμά Μαντώ με αναγνώρισε και είπε στον Τίτο τι ωραία γράμματα που γίνονται!

Από τότε ο Τίτος και εγώ, το ασημαντο μολύβι με τη μέτρια σκληρή μυτούλα και τη μέτρια σκληρή καρδιά μου, γίναμε αχώριστοι. Όχι μόνο γράφαμε κάθε μέρα, στο σχολείο και στο σπίτι, στην ορθογραφία και στην αντιγραφή, μα και ζωγραφίζαμε σχέδια παράξενα και μυστηριακά, χαράζοντας μονοπάτια που λίγα μολύβια έχουν γνωρίσει στη σύντομη ζωή τους. Το παιδικό χεράκι δεν συμβιβαζόταν μαζί μου, με έφαχνε και με επέλεγε κάθε μέρα, τι μοναδικό που ένιωθα! Φυσικά, δε βιώναμε πάντα χαρούμενες και ανέμελες στιγμές, μα και ορισμένες πιο οδυνηρές. Σαν εκείνη τη μέρα που

ο Τίτος βαριόταν, δεν ήθελε με τίποτα να κάνει τις ασκήσεις στο σπίτι, και η μαμά τον πήρε από το μπράτσο και τον έβαλε να κάτσει λίγο απότομα στην καρέκλα φωνάζοντας, πήρε κι εμένα με τα γιγάντια – όπως μου φαίνονταν – χέρια της και με τίναξε πάνω στο γραφείο τόσο δυνατά, νόμιζα ότι θα έσπαγα στη μέση, αλλά απλώς εκσφενδονίστηκα και βρέθηκα στο πάτωμα κυλώντας κάτω από το κρεβάτι, όπου και έμεινα κάμποσες ώρες. Από εκεί είδα όλο το ανθρώπινο θέατρο με τις κινήσεις, τα χορευτικά και τις περίεργες φωνές και πήρα κι εγώ μία γεύση ανθρώπινης δυστυχίας. Μέχρι τότε, τί ήξερα εγώ για την ανθρώπινη κατάσταση; Ευτυχώς ο Τίτος δε με ξέχασε εκεί, όταν έγινε ησυχία και έμεινε μόνος του έριξε μία αργή ματιά σε όλο το δωμάτιο. «Εδώ είμαι καλέ! Εδώ κάτω!» ήθελα να του φωνάξω μα απ' ό,τι φαίνεται το ανθρώπινο αυτί δεν πιάνει τις δικές μου συχνότητες. Με βρήκε, με σήκωσε αργά και ευλαβικά από το πάτωμα που βρισκόμουν και με έξυσε προσεκτικά, σχεδόν τρυφερά, πριν με τοποθετήσει και πάλι πάνω από το χαρτί, στην αρχή κάνοντας με να κινούμαι αργά και σταθερά, στη συνέχεια να χορεύω σαν τρελό μουτζουρώνοντας μία ολόκληρη σελίδα τετραδίου και βάζοντας την στα χρώματά μου πριν τη σκίσει και την πετάξει στο πάτωμα. Μετά από μερικά ξυσίματα γράφτηκαν και οι ασκήσεις εκείνης της μέρας με όμορφα στρογγυλά γράμματα.

Αυτές και άλλες πολλές είναι οι αναμνήσεις μου από εκείνο το μικρό παιδί που, χωρίς να το ξέρει, και όντας πολύ μικρό για να καταλάβει, μου έδινε ζωή και αξία μέρα με τη μέρα, ψάχνοντάς με, ελευθερώνοντάς με, διορθώνοντάς με. Τώρα έχω κι εγώ, με τη σειρά μου, γίνει σαν εκείνο το γαλάζιο μολυβάκι και άλλα πιο νέα έχουν παρουσιαστεί δίπλα μου έτοιμα να πάρουν τη θέση μου. Σύντομα θα αποχωριστώ κι εγώ την κασετίνα και θα καταλάβω την ανιαρή μου θέση στη μολυβοθήκη, ως ένα άλλοτε ζωντανό μολύβι, που τώρα δεν έχει πια τίποτα να προσφέρει, παρακολουθώντας όμως πάντα τα κατορθώματα του πιο πιστού μου φίλου.

ΤΣΙΡΙΓΩΤΗ ΕΛΙΣΑΒΕΤ

Το Ταξίδι της Λάβας

Μια φορά κι έναν καιρό ζούσε στον κρατήρα του ηφαιστείου της Θήρας μια όμορφη νύμφη, η Λάβα. Κόρη του Ηφαίστου και της Αφροδίτης, κάθε πρωί πλησίαζε το εργαστήρι του πατέρα της, ο οποίος όλη μέρα δούλευε κι έδινε μορφή στο μέταλλο. Εκείνος την κοίταζε με αγάπη και της έλεγε ατέλειωτες ιστορίες από τα παλιά... τότε που οι πρόγονοί της είχαν εκτοξευθεί ψηλά στον ουρανό κι έβλεπαν το μισό νησί να βουλιάζει και να μένει ένα μισοφέγγαρο στον αφρό των κυμάτων. Πέτρωσαν από το φόβο τους όταν αντίκρισαν θεόρατα κύματα να καλύπτουν τα πάντα κι εκτοξεύθηκαν τριγύρω.

Η Λάβα τις πιο πολλές νύχτες κοιμόταν γλυκά στη ζεστή αγκαλιά του μπαμπά της που πρόσεχε τη μονάκριβη κόρη του από τότε που η μητέρα της αποφάσισε να ξαναπαντρευτεί με τον Άρη, τον γοητευτικό και δυναμικό θεό του πολέμου. Μια νύχτα όμως που σηκώθηκε απότομα από έναν εφιάλτη, πετάχτηκε φλεγόμενη έξω από τον κρατήρα και βρέθηκε να κατακυλάει στην πλαγιά του ηφαιστείου... Σιγά σιγά άρχισε να σβήνει η φλόγα της κι όταν σταμάτησε στην απότομη ακτή του μικρού νησιού, ένα μικρό κύμα ήρθε και την χάιδεψε για να την παρηγορήσει. Εκείνη ανατρίχιασε από την ξαφνική κρυάδα και πέτρωσε!

Το επόμενο πρωί ένα μικρό κοριτσάκι φώναξε στους γονείς του που κολυμπούσαν: «Κοιτάξτε τι βρήκα! Μια παράξενη μαύρη πέτρα σε σχήμα καρδιάς!» Ο μπαμπάς της την πήρε στα χέρια του και παρατήρησε: «Είναι πολύ όμορφη! Ένα κομμάτι λάβας από το ηφαιστειο!» «Λάβα!» σκέφτηκε η μικρή και την έβαλε στο σακίδιό της για να τη δείξει το Σεπτέμβριο στο μάθημα της Μελέτης Περιβάλλοντος.

Το ίδιο απόγευμα η οικογένεια πήγε να θαυμάσει το περίφημο ηλιοβασίλεμα στην Οία. Όπως σκαρφάλωνε η μικρούλα σαν κατσικάκι στα άσπρα νησιώτικα σπιτάκια, γλίστρησε σε ένα σκαλοπάτι και ένα μαύρο πετραδάκι σε σχήμα καρδιάς πετάχτηκε έξω από το σακίδιο...

Ο ήλιος είχε βάψει πορφυρό τον ουρανό και τη γαλήνια θάλασσα. «Αχ! Όλες οι αποχρώσεις του κόκκινου!» αναστέναξε η Λάβα. Η μικρή νύμφη θυμόταν ότι κι εκείνη πριν λίγες ώρες μόλις, είχε αυτήν την πύρινη ομορφιά...

«Άουτς!». Ένα αγόρι κλώτσησε το πεταμένο κομμάτι λάβας και τι θαύμα! Τρίποντο! Μέσα στο κοφίνι που βρισκόταν στη ράχη ενός γαϊδαράκου θα ξεκινούσε νέα περιπέτεια για την άλλοτε χαϊδεμένη θυγατέρα του κουτσοπόδαρου θεού της φωτιάς...

Στην αρχή έπεσε στα μαλακά πάνω στις μικρές ρόγες των σταφυλιών κι έπειτα κατακύλησε μέχρι τον πάτο. «Πω, πω! Μεθυστικές μυρωδιές! Αρχισα να ζαλίζομαι!» φώναζε καθώς βρέθηκε φαρδιά πλατιά στριμωγμένη. Ευτυχώς το χειροποίητο πλεχτό καλάθι της επέτρεπε να αναπνέει... Μέσα από τις τρύπες παρατήρησε ότι το συμπαθητικό τετράποδο κουνιόταν. Το οδηγούσε ένα ηλιοκαμένο παλικάρι με ένα καουμπόικο καπέλο. Η αλήθεια είναι ότι ήταν ένα σπουδαίο αγόρι. Ήταν αρχαιολόγος και πήγαινε κάθε μέρα πέρα δώθε στις ανασκαφές. Έπαιρνε και σταφύλια από το

χωραφάκι που υπήρχε έξω από το νοικιασμένο σπιτάκι του. Κερνούσε όλη την ομάδα στην ανασκαφή, αλλά κυρίως τη λαμπρή καθηγήτρια που τους έδινε οδηγίες.

Η Λάβα για πρώτη φορά την άλλη μέρα το πρωί αντίκρισε τα ερείπια της αρχαίας πόλης που είχε καλυφθεί από τους προγόνους της σε εκείνη τη μεγάλη έκρηξη! Κατάλαβε την τεράστια δύναμη του ηφαιστείου αλλά και την σημαντική ιστορία που έθαψε....

Αργά το απόγευμα το παλικάρι επέστρεψε κατάκοπο και σκονισμένο στο σπίτι του. Τότε διέκρινε την όμορφη μαύρη καρδούλα ανάμεσα σε δυο τρεις ρόγες που είχαν απομείνει στο κοφίνι.

«Θα κάνω μια ευχή!» μονολόγησε και την πέταξε όσο πιο μακριά μπορούσε. Προς τον ήλιο που βουτούσε στη θάλασσα για ακόμη μια φορά! Χαμογέλασε καθώς σκεφτόταν ένα γλυκό φωτεινό πρόσωπο που τον συντρόφευε στις ανασκαφές!

Η Λάβα ζαλισμένη από τα πολλά ταξίδια της, έπεσε στην άκρη του λαχανόκηπου. Το έδαφος την υποδέχτηκε ζεστό και την αγκάλιασε! «Ευτυχώς! Πάλι στα μαλακά έπεσα!» συλλογίστηκε η μαύρη πετρούλα. Βρισκόταν ανάμεσα σε δυο δίδυμες άγουρες πρασινωπές ντοματούλες που κρέμονταν από ένα αδύνατο καμπούρικο κλωνάρι. Τριγύρω κι άλλες πολλές συντρόφευαν τα αμπελάκια με τα σταφύλια που σέρνονταν πάνω στο σκοτεινό μαύρο έδαφος. «Καλώς όρισες!» της είπαν.

Τότε η καρδιά της μικρής νύμφης άρχισε να πυρώνει. Η αγάπη που υπήρχε παντού γύρω της και το θερμό καλοκαιρινό αεράκι μαλάκωσαν την φλεγόμενη πλέον καρδούλα. Κι έγινε αέρινη και άγγιξε τις σαντορινιές ντοματούλες που κοκκίνισαν από ευχαρίστηση όταν αντίκρισαν πια την όμορφη κοκκινομάλλα νύμφη. Τους χαμογέλασε με φανερή ευγνωμοσύνη ανταποδίδοντας την αγάπη που της έδωσαν.

Γυρίζοντας προς το παράθυρο το παλικάρι είδε μια κόκκινη λάμψη να σχίζει τον ουρανό και να κατευθύνεται προς το νησάκι με το ηφαίστειο. Ήταν η Λάβα που γυρνούσε στην αγκαλιά του Ηφαίστου. «Όμορφο το ταξίδι μου στον κόσμο των ανθρώπων αλλά λίγο επικίνδυνο» μουρμούρισε στον ανήσυχο πατέρα της καθώς εξαφανίζονταν και οι δυο στα βάθη του κρατήρα...

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΟΤΖΑΜΠΙΑΣΑΚΗΣ

Ύβρις

Η Βασίλισσα καθόταν αναπαυτικά.

Μια-μια, μπήκαν στην αίθουσα οι νεαρές. Οι πρώτες τρεις κρατούσαν νέκταρ, από ροδάκινα που μόλις είχαν αρχίσει να ωριμάζουν και να εκκρίνουν τους χυμούς τους, διασπώντας εκρηκτικά τη μαλακή φλούδα. Η αίθουσα γέμισε αρώματα. Όλοι γύρισαν ασυναίσθητα το κεφάλι τους να δουν τι μυρίζει τόσο μεθυστικά.

Οι τρεις επόμενες κοπέλες κρατούσαν σπόρους. Φουντούκια και λιναρόσπορους, από τη Μεγάλη Αλέα, το έδαφος που κέρδισε το Βασίλειο την περσινή Άνοιξη, μετά από ανελέητη μάχη. Έχασαν πολλούς και καλούς δικούς τους. Μα κι αυτό ακόμα δεν ήταν τελικά τόσο τραγικό: η τροφή δε φτάνει για όλους!

Είχε μυριάδες μέλη το Βασίλειο. Στη Μεγάλη Λεωφόρο που είχαν ανοίξει ως την Αλέα, πάντα είχε μποτιλιάρισμα! Πάντα όμως με τάξη: δεξιά πήγαιναν, αριστερά γυρνούσαν. Πού και πού σταματούσαν για να ξεποστάσουν ή να κοιμηθούν λίγο. Η ομαδικότητα κι η μεθοδικότητα είχε δημιουργήσει μια αποικία ζηλευτή. Ο αλτρουισμός κι η αλληλεγγύη ήταν αυτό που τους έκανε κυρίαρχους στην κοιλάδα. Η Συλλογικότητα που είχαν τους είχε κάνει πρότυπο. Όλοι ήθελαν να ζήσουν σ' αυτό το Βασίλειο.

Εκείνο το πρωί του καλοκαιριού είχε ξεκινήσει με ζέστη και υγρασία. Όμως δεν υπήρχε καιρός για χάσιμο! Οι Ανιχνευτές έφεραν με το πρώτο φως του ήλιου τα νέα: νοτιοδυτικά, σε απόσταση μόλις δέκα λεπτών περπάτημα, εντόπισαν τροφή για να γεμίσουν όλες οι αποθήκες των νοτίων προαστίων!

Η Βασίλισσα έδωσε το πρόσταγμα να βγουν όλοι! Ακόμα κι οι φρουροί, ακόμα κι οι τεμπέληδες εργάτες που συνήθως ήταν ξαπλωμένοι όλη μέρα. Ήταν μεγάλο το ρίσκο, αλλά ήθελε να φορτώσει όλη την τροφή πριν το καταλάβουν ανεπιθύμητοι γείτονες και τους την κλέψουν.

Όλα πήγαιναν βάσει προγράμματος. Τα φαγητά ήταν τόσο λαχταριστά που οι πρώτοι που έφτασαν μπήκαν στον πειρασμό ν' αρχίσουν να τα δοκιμάζουν. Γρήγορα όμως επανήλθε η γνωστή πειθαρχία. Όχι αναίμακτα: οι πρώτοι που άρχισαν να τρώνε χωρίς να μεταφέρουν θανατώθηκαν μετά από σύντομη μάχη. Ένας έτρωγε, είκοσι έπεφταν πάνω του και τον εξόντωναν. Τα έβλεπαν οι επόμενοι και γρήγορα, χωρίς περιττές συγκινήσεις, χωρίς ίχνος λύπης για τους χαμένους συντρόφους τους έμπαιναν στη σειρά και μετέφεραν, δίχως να χάνουν χρόνο.

Μια κοπέλα που παραλίγο να γινόταν εκείνη Βασίλισσα πριν από δυο χρόνια, είδε το σκηνικό. Κοντοστάθηκε και προβληματίστηκε. Ένιωθε ότι ήταν Ύβρις να σκοτώνουν τους φίλους τους, για να επιβάλλουν πειθαρχία. Ένιωθε ότι η τάξη έπρεπε να έρχεται με πειθώ, όχι με βία. Αλλά δεν πρόλαβε να τους προειδοποιήσει.

Ξαφνικά, ένιωσαν ένα τράνταγμα! Σαν να γινόταν σεισμός. Κι αμέσως μετά πέρασε μια σκιά κι άρχισε να βρέχει. Όλα έγιναν τόσο γρήγορα.. Κι ήταν περίεργο, γιατί ο ήλιος έλαμπε! Όμως πάνω τους έπεφταν σταγόνες. Πίστεψαν ότι ήταν μια συνηθισμένη βροχή, αλλά δεν ήταν. Οι σταγόνες τους έκαιγαν, τους παρέλυαν, τους εξόντωναν.

Η παραλίγο Βασίλισσα κοιτούσε με ανάμικτα συναισθήματα: ένιωθε επιβεβαίωση για το προαίσθημα της και οίκτο για το μακελειό. Ένιωθε ότι πλήρωναν τη σκληράδα τους, αλλά δεν μπορούσε να χαρεί. Η βροχή άρχισε να την καίει κι

αυτήν. Παρέλυσε, έπεσε ανάποδα. Και κοιτούσε τον ήλιο. Τον ήλιο που έσβηνε. Όταν μια σκιά τα έκανε όλα μαύρα...

- Μαμά, μαμά, έλα να δεις! Έλα να δεις!

- Τι είναι παιδί μου;

- Κοίτα! Κοίτα! Πάνε στα αποφάγια απ' το πάρτυ. Πώς περπατάνε τόσο οργανωμένα; Μιλάνε μεταξύ τους;

Η γυναίκα έφτασε αμέσως. Έσκυψε. Αμίλητη, έκανε μεταβολή και κατευθύνθηκε στην αποθήκη του κήπου. Γρήγορα γύρισε με ένα κίτρινο σπρέι κι άρχισε να ψεκάζει. Ήταν τόσα πολλά!

- Αυτά έχει η εξοχή, μην ανησυχείς, δε δαγκώνουν.
- Τι είναι μαμά; Είπε το παιδί, ενώ πάτησε αυτό που είχε αναποδογυρίσει.
- Μυρμήγκια, παιδί μου, μυρμήγκια.

ΚΟΥΡΟΥ ΟΣΙΑ

Ένταση

Την πρώτη φορά που τον είδα ήμουν στο δάσος κοντά στην πόλη που έμενα. Πήγαινα συχνά εκεί από τότε που μετακόμισα. Ήμουν τότε – όταν αποφάσισα να μετακομίσω – 32 χρονών και δούλευα ήδη αρκετά χρόνια στην εξυπηρέτηση πελατών. Είχα μόλις τελειώσει το δεύτερο μεταπτυχιακό μου και ήμουν μπερδεμένη. Ένιωθα χαμένη. Όλα μου τα χρόνια δούλευα και άλλαζα σπουδές και ασχολίες για να δω τι μου αρέσει. Να δω που ανήκω. Τόσα διαφορετικά και στην ουσία τίποτα. Ένιωθα σαν να ήμουν στην αρχή. Στο μηδέν. Χρειαζόμουν λίγο χρόνο με τον εαυτό μου. Να σκεφτώ. Να ηρεμήσω. Ύστερα από τόσα χρόνια τρεξίματος και αναζήτησης, είχα απελπιστεί. Ποια ήμουν; Τι ήθελα; Έτσι αποφάσισα να κάνω ένα χρόνο αποχή απ' όλους και απ' όλα. Οι αποτυχημένες σχέσεις στο ενεργητικό μου, ήταν ακόμα ένας λόγος να θέλω να φύγω και να τα αφήσω όλα πίσω. Δεν είχα τίποτα. Δεν με κρατούσε κανένας.

Βγήκα στο ταμείο ανεργίας, βρήκα ένα σπιτάκι σε μια πόλη που είχε σε μια απόσταση 20 λεπτών ένα δάσος, πέταξα τα λίγα μου ρούχα σε μια βαλίτσα κι έφυγα. Τους πρώτους δύο μήνες περπατούσα πολύ και κοιμόμουν αρκετά. Κάποια απογεύματα άναβα κεριά στο δωμάτιό μου και καθόμουν στο ημίφως τους να κοιτάω σ' ένα σημείο σαν υπνωτισμένη. Μετά άρχισα τις βόλτες στο δάσος. Με ηρεμούσε η φύση. Τα δέντρα, το ποτάμι, οι φτέρες... ένιωθα να γαληνεύει η ψυχή μου. Ένιωθα να ανασαίνω μέσα στη θλίψη μου.

Ένα πρωί, εκεί κοντά στο ποτάμι, τον είδα. Ψηλός, μελαχρινός, οι κρόταφοι του είχαν αρχίσει να γκριζάρουν. Με πλησίασε. Μου μίλησε. Είχε μια εντυπωσιακά βαθιά φωνή. Με έκανε να ανατριχιάσω. Τα γκριζα του μάτια, τα δυνατά του χέρια... Αφέθηκα. Λίγη ώρα μετά ήμασταν στο αμάξι του. Όση ώρα οδηγούσε, δεν κατάφερα να δω καθόλου την διαδρομή. Θυμάμαι πως αισθανόμουν όλο μου το κορμί μουδιασμένο αλλά και ταυτόχρονα μια ένταση να το διατρέχει. Η καρδιά μου χτυπούσε δυνατά. Μετά από κάποια ώρα που μου φάνηκε αιώνας, φτάσαμε σε ένα πέτρινο σπίτι. Άνοιξε την πόρτα και το πρώτο πράγμα που αντίκρισα ήταν ένα μεγάλο κρεβάτι στη μέση του δωματίου. Μου είπε να καθίσω και μου έφερε ένα ποτήρι κόκκινο κρασί. Ακόμα θυμάμαι εκείνη την πρώτη νύχτα, την αίσθηση του σώματός του πάνω μου. Τη βαριά του ανάσα, τον ιδρώτα του κορμιού του. Να ήταν άραγε αλήθεια ή ζούσα ένα όνειρο; Αυτό θυμάμαι να σκέφτομαι ξανά και ξανά εκείνη τη νύχτα. Έχουν περάσει πέντε χρόνια από τότε κι εγώ βρίσκομαι ακόμα εδώ.

Αιχμάλωτη. Αιχμάλωτη αυτού που πάλεψα με όλη μου τη δύναμη εκείνη τη μέρα δίπλα στο ποτάμι, αλλά με νίκησε. Αιχμάλωτη αυτού που ενώ φώναξα, χτυπήθηκα, κανείς δεν άκουσε να έρθει να με σώσει. Πολλές φορές στα όνειρά μου βλέπω ακόμα πως είμαι συνοδηγός. Ακινητοποιημένη, με δεμένα μάτια. Σκοτάδι. Ανημποριά. Ευπνάω με τον ίδιο εκείνο τρόπο που με κατέκλυσε όταν άνοιξε την πόρτα κι αντίκρισα εκείνο το κρεβάτι. Το ίδιο αυτό κρεβάτι όπου βρίσκομαι και σήμερα δεμένη. Υπάρχουν στιγμές που ακόμα νιώθω εκείνη τη στυφή γεύση του κρασιού, που με ανάγκασε να πιω, στο στόμα μου. Στιγμές που νιώθω την ίδια αηδία να ανεβαίνει στο λαιμό μου από το στομάχι μου, όπως τότε που ήταν ριγμένος πάνω μου.

Μετά τον πρώτο καιρό, όλες οι μέρες άρχισαν να μοιάζουν ίδιες. Πέρασε τόσος καιρός. Με ψάχνει κανείς άραγε; Μαμά... μπαμπά... αδερφή μου... Είμαι εδώ. Σας φωνάζω με το νου μου. Ακούστε με. Ελάτε να με πάρετε. Πέρασε τόσος καιρός. Δεν έχω τίποτα να περιμένω πια. Δεν έχω τίποτα για να παλέψω. Δεν μπορώ να ξεφύγω. Με ελέγχει πάντα. Πάντα. Πώς θα καταφέρω να φύγω; Μα και όλη μου τη ζωή αυτό δεν έκανα; Μήπως να παραδοθώ; Εδώ είμαι ασφαλής.

Ξέρω τι να περιμένω. Έχω στέγη, φαγητό, κι εκείνος με επιλέγει ξανά και ξανά. Παρά τα όσα έχει να κάνει, πάντα βρίσκει χρόνο για μένα. Με φροντίζει με τον τρόπο του. Μήπως να σταματήσω να είμαι αγάριστη και να εκτιμήσω αυτά που έχω;

Έτσι όμως θα τελειώσει η ζωή μου; Εδώ θα πεθάνω; Φυλακισμένη; Μα και να προσπαθήσω, θα τα καταφέρω; Αποκλείεται. Δεν μπορώ να του ξεφύγω. Φοβάμαι. Αλλά και να τα καταφέρω, πού θα πάω; Τι μέλλον έχω; Τι θα κάνω μόνη μου; Φοβάμαι.

Τι να επιλέξω; Να παραιτηθώ ή να παλέψω;

ΒΑΣΙΛΗΣ ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΗΣ

Θεμελιώδες Όνειρο

Ξύπνησα πολύ νωρίς σήμερα το πρωί. Για να ακριβολογώ, δεν κοιμήθηκα καθόλου. Όλο το βράδυ με βασάνιζαν σκέψεις περίεργες γεμάτες φόβο και αγωνιά για το ξημέρωμα. Στριφογυρνούσα πάνω στα λευκά ίσια σεντόνια μου που όταν τα είδα την αυγή ήταν σαν κάποιος να προσπάθησε μανιωδώς να τα σκίσει. Τα μαξιλάρια πεταμένα στο πάτωμα, με τις μαξιλαροθήκες έξω λες και κάποιος πάλεψε μαζί τους. Μοναδική ικμάδα ζωής στο τοπίο ήταν η ανατολή του ηλίου με τις ακτίνες του που χτυπούσαν στο παράθυρο προσπαθώντας να ανοίξουν τα μάτια μου. Που να ήξεραν ότι δεν τα έκλεισα στιγμή εκείνο το βράδυ, ότι δεν χαλάρωσα ποτέ, επειδή σκεφτόμουν όλα τα πιθανά σενάρια κάτι να πάει στραβά. Τουλάχιστον αυτό μου επέτρεψε να αποφύγω εκείνη την ανεκδιήγητη εξουθένωση που νιώθει κανείς όταν ξυπνάει. Το μόνο που με ώθησε να σηκωθώ ήταν η έντονη επιθυμία μου να γίνει το όνειρο μου πραγματικότητα και ως δια μαγείας άφησα την κούραση μου στην άκρη. Έβαλα τις παντόφλες μου και κατευθύνθηκα στο μπάνιο για να ρίξω καθαρό νερό στα μάτια μου, στην προσπάθεια να κρύψω την κοκκινίλα που δεν έλεγε να εξαφανιστεί. Έπλυνα τα δόντια μου και πήγα στην κουζίνα να φάω κάτι, έστω ένα φρούτο. Αλλά τίποτα δεν κατέβαινε. Ένιωθα πως με την πρώτη μπουκιά θα κάνω εμετό.

Δεν καταλάβαινα γιατί το σώμα μου αντιδρούσε έτσι. Ήμουν προετοιμασμένος και σίγουρος για τον εαυτό μου.

Φαίνεται πως το μυαλό μας έχει την τάση να μας κάνει να αμφιβάλλουμε για τα πάντα. Το αγαπημένο του είναι να μας κάνει δύσπιστους στην ιδέα ότι μπορούμε να τα καταφέρουμε. Αλλά δεν ήταν η κατάλληλη στιγμή για να φιλοσοφήσω. Έπρεπε να ετοιμαστώ για να προλάβω το μετρό. Γύρισα πίσω στον υπνοδωμάτιο και έβαλα τα ρούχα που είχα αφήσει προσεκτικά από την προηγούμενη μέρα πάνω στην καρέκλα. Έβαλα το σκούρο υφασμάτινο παντελόνι μου με τα φαριδιά μπατζάκια, το γαλάζιο πουκάμισο μου με την τσέπη στα αριστερά, έδεσα την γραβάτα μου αδέξια, ακολουθώντας τις οδηγίες που είδα στο διαδίκτυο, έβαλα το μαύρο το σακάκι μου και τα επίσης μαύρα σκαρπίνια μου, θέλοντας να είμαι όσο πιο επίσημα ντυμένος γίνεται, καθώς λένε πως η εμφάνιση κερδίζει τους ανθρώπους. Εγώ δεν το πιστεύω αλλά η επιθυμία μου να εντυπωσιάσω και να ξεχωρίζω υπερτερούσε της λογικής μου εκείνη τη στιγμή. Είναι και το άλλο. Το ντύσιμο μου το ανέλαβαν η μητέρα μου με την αδελφή μου και δεν μπορείς να τις αρνηθείς κάτι. Με πρόσεξαν και έδωσαν ιδιαίτερη προσοχή για την κομψότητα που θα έπρεπε να εκπέμπω. Δεν μπορούσα να παραμερίσω τον κόπο και την αγάπη τους και να κάνω το δικό μου. Τις εμπιστεύομαι ακράδαντα και ξέρω πως αν φορούσα τα δικά μου δεν θα με άφηναν να πάω.

Έτσι λοιπόν αφού χάιδεψα τον Μπρούνο, τον σκύλο μου, και του είπα να μου ευχηθεί καλή επιτυχία (το κούνημα της ουράς του μου ήταν αρκετό για να νιώσω ότι ανταποκρίθηκε) έφυγα από το σπίτι. Καθώς περπατάω οραματίζομαι την ζωή μου, πόσο διαφορετική θα είναι μέσα στις επόμενες ώρες αν όλα πάνε καλά. Έτσι ενώ βρίσκομαι καθ' οδόν για το μετρό, έχοντας πλέον μόνο θετικές σκέψεις στο μυαλό μου, ξαφνικά αντιλαμβάνομαι ότι ξέχασα τον χαρτοφύλακα μου πάνω στο τραπέζι δίπλα στη καρέκλα που είχα αφήσει τα ρούχα μου. Αρχισα να πανικοβάλλομαι και έτρεξα όσο πιο γρήγορα μπορούσα (τόσο γρήγορα είχα να τρέξω από τον καιρό που ήμουν έφηβος). Το να βρεθώ σε εκείνο το μέρος ήταν ό,τι πιο σημαντικό μέχρι εκείνη τη στιγμή στην ζωή μου, οπότε τα πόδια μου έβγαλαν φτερά. Έφτασα στο σπίτι ιδρωμένος, με την καρδιά μου να χτυπά ταχύτατα, όχι μόνο από την κούραση αλλά και από το άγχος να προλάβω να

είμαι στην ώρα μου. Άνοιξα την πόρτα, προσπέρασα φευγαλέα τον Μπρούνο (ένιωσα πως συμμερίστηκε την ταραχή μου), άρπαξα τον χαρτοφύλακα μου και βγήκα έξω ξανά αστραπιαία. Ούτε θυμάμαι αν κλείδωσα την πόρτα. Πάντως όταν έκλεισα την πόρτα συνειδητοποίησα ότι τα ρούχα μου από το τρέξιμο και το λαχάνιασμα τσαλακώθηκαν και έχασαν την κομψότητα που τόσο πολύ επιδίωξαν η μητέρα μου και η αδερφή μου να δείχνουν. Δεν είχα όμως τον χρόνο να αλλάξω, ούτε να σκεφτώ τι θα φορέσω. Το μόνο που σκεφτόμουν είναι ότι έπρεπε να είμαι σε εκείνο το μέρος, σε ένα μέρος γεμάτο από ανθρώπους που ήθελα διακαώς να με γνωρίσουν.

Φτάνοντας στην στάση του μετρό δεν είδα κανέναν. Μάλλον το δρομολόγιο μου είχε ήδη φύγει. Ο χρόνος με πίεζε και δεν υπήρχαν πολλές επιλογές. Βγήκα έξω στους δρόμους και πήγα στην πιάτσα με τα ταξί. Μπήκα στο πρώτο που ήταν ελεύθερο και άφησα τον χαρτοφύλακα μου δίπλα μου, στην πίσω θέση. Ο οδηγός, ένας ηλικιωμένος κύριος με λευκά μαλλιά και λευκό μουστάκι που τα γυαλιά του θύμιζαν αυτά του συγχωρεμένου του πατέρα μου, ενώ αντιλήφθηκε την αναστάτωση μου δεν ανταποκρίθηκε στην αρχή. Γύρισε το κεφάλι του και αφού είδε ότι βολεύτηκα με ρώτησε, με τη ματιά του να με σαρώνει από κάτω προς τα πάνω:

«Που πηγαίνεις νεαρέ;»

«Στο μεγάλο κτίριο ανατολικά της κεντρικής πλατείας» απάντησα λαχανιασμένος

«Είσαι ο έκτος πελάτης μου σήμερα που πηγαίνει εκεί αλλά και ο πιο νέος από όλους όσους μετέφερα. Αλήθεια τί το ιδιαίτερο συμβαίνει εκεί σήμερα; Με ρώτησε ο οδηγός καθώς περίμενε το φανάρι να ανάψει πράσινο.

«Έκτος, ε; Το φανταζόμουν ότι θα υπάρχει πολύς κόσμος. Μήπως μεταφέρατε κανέναν διάσημο;» ρώτησα ενθουσιασμένος

«Δεν νομίζω πως θα καταδεχόταν διάσημος να μπει στο ταξί μου, αγόρι μου» αποκρίθηκε ο ηλικιωμένος γελώντας.

Έπειτα από λίγο έφτασα στον προορισμό μου. Πλήρωσα τον ταξιτζή, πήρα τον χαρτοφύλακα μου και προχώρησα προς την κεντρική είσοδο. Με είχε πιάσει ένα δέος, ένας περίεργος ενθουσιασμός και εκείνη τη στιγμή ένιωθα πιο σίγουρος από ποτέ. Ήμουν ένα βήμα μακριά από την εκπλήρωση του ονείρου μου. Με πλησίασε τότε μια γυναίκα και με ρώτησε:

«Καλησπέρα σας! Σήμερα είναι τα εγκαίνια του πρώτου ουρανοξύστη στην πόλη μας και θα ακολουθήσει σχετική περιήγηση σε όλους τους ορόφους και ομιλία από τον δημιουργό του κτιρίου. Είστε στη λίστα των καλεσμένων μας;»

«Όχι, είμαι ο δημιουργός του πρώτου ουρανοξύστη στην πόλη μας!»

ΚΟΝΤΑΣ ΒΑΣΙΛΗΣ

Το Όνειρο

Οι σειρήνες των ασθενοφόρων που έμπαιναν στην ιδιωτική κλινική διατάρασαν τον μονότονο ήχο των αυτοκινήτων που είτε περνούσαν αδιάκοπα είτε ξαπόσταιναν στα κόκκινα φανάρια. Το ιδιαίτερα πράσινο δωμάτιο με τις αθεράπευτα αισιόδοξες φωτογραφίες και κάδρα στον τοίχο, προς το παρόν φιλοξενούσε έναν μόνο ηλικιωμένο κύριο, στα μισά της εβδομής δεκαετίας της ζωής του. Η όψη του προσώπου του έδειχνε ταλαιπωρημένη, μαρτυρώντας δυσκολίες και βάσανα. Τις έντονες ρυτίδες και τα κάτασπρα μαλλιά του θα δικαιολογούσε απόλυτα κάποιος που γνώριζε το παρελθόν του. Δύσκολα, φτωχά και συνάμα σκληρά παιδικά χρόνια στην επαρχία, επίπονη και ανθυγιεινή δουλειά αργότερα. “Αλέξανδρος” έγραφε το χαρτάκι του φωριαμού στο εργοστάσιο όπου δούλευε. Έτσι τον φώναζαν και οι συνάδελφοι του χωρίς να αλλοιώνουν το όνομα του, δείχνοντας και έτσι σεβασμό στον αρχιμηχανικό τους. Αρκετά χρόνια νωρίτερα είχε έρθει ένας όχι και τόσο επιτυχημένος γάμος. Κάποιοι φίλοι του τον πίεζαν να μην παντρευτεί τόσο μικρός, άλλοι πάλι τον παρότρυναν. Δεν ήταν λίγες οι στενάχωρες διαφωνίες και οι έντονοι διαπληκτισμοί με τη σύζυγο και αργότερα, μετά την εφηβεία τους, με τα παιδιά του. Εκείνη πριν μερικούς μήνες εισήχθη σε κάποιον άλλο οίκο ευγηρίας, ενώ με τους δύο γιους του είχε χρόνια να επικοινωνήσει.

Μόνη παρηγοριά και κοινωνική του επαφή ήταν ο αγαπημένος του εγγονός. Ταλαιπωρημένο παιδί και αυτό. Χώρισαν οι γονείς του όταν ήταν πέντε ετών. Ίσως η κάπως κοινή άδικη μοίρα τους, έφερνε τον έναν κοντά στον άλλο αν και η τελευταία φορά που βρεθήκαν ήταν πριν περίπου δυο χρόνια. «Ζωηρό παιδί αλλά με ανοιχτά αυτιά και καλά ‘φίλτρα’» έλεγε στους υπόλοιπους συγγενείς στα παλιά καλά χρόνια της ομόνοιας και των οικογενειακών συγκεντρώσεων.

Τώρα όμως είναι μόνος στο κρεβάτι του περιμένοντας να βρεθεί το κοκτέιλ φαρμάκων, όπως του είπαν, το οποίο αρχικά θα ανακουφίσει τους πόνους και έπειτα ίσως να τον θεραπεύει. Κοίταζε έξω από το ανοιχτό παράθυρο. Κάπου στον ορίζοντα ένας λόφος έδινε μάχη να χωθεί στο πλάνο ανάμεσα από τις ψηλές πολυκατοικίες.

Πάνω στη ράχη του φαινόταν μια κοιλάδα κυκλωμένη από βαθυπράσινα δέντρα. Ήταν ωραίο το μακρινό θέαμα. Χαλαρωτικό έστω για λίγο, ταξίδευε το νου. Κάπου εκεί πρέπει να ζούσε τα πιο παλιά χρόνια, αν θυμόταν σωστά, ένας πολύ εύπορος άντρας που λέγεται ότι είχε κληρονομήσει μια τεράστια περιουσία. Είχε στην υπηρεσία του και την εποπτεία του πολλούς υποκόρους και υπαλλήλους οι οποίοι δούλευαν για την αρχοντιά του, με το αζημίωτο βέβαια. Όλοι θαρούσαν πως ο άρχοντας αυτός ζούσε μια άψογη χωρίς ελλείψεις ζωή περιτριγυρισμένος από όλα τα αγαθά που λαχταρούσε.

Παρόλα αυτά όμως είχε αφήσει να γίνει γνωστό πως κάτι τον ταλαιπωρούσε. Ήταν λίγο δύσκολο για τον απλό κόσμο να συνειδητοποιήσει το πρόβλημα του ισχυρού άντρα. Πώς να μην είναι άλλωστε, αφού αυτό που του έλλειπε ήταν η απλή ανθρώπινη δυνατότητα να κάνει όνειρα. Του ήταν πολύ δύσκολο έως αδύνατο και ο λόγος ήταν προφανής: τα είχε ήδη όλα. Ό,τι και να ποθούσε για να γίνει όνειρο ήταν μέσα στα χέρια του. Τίποτα δεν του έλειπε. Ό,τι θα μπορούσε να ονειρευτεί ήταν ήδη μπροστά του.

Άρχισε να τον ενοχλεί πολύ σοβαρά το γεγονός ότι ο απλός κόσμος, οι κατώτεροι κοινωνικά, έκαναν όνειρα στη ζωή τους, τη μέρα ή τη νύχτα, ενώ αυτός αδυνατούσε λόγω του πλούτου του. Έτσι έπεσε σε περιουλογή. Μετά από επίπονη

σκέψη, συνυπολογίζοντας ταυτόχρονα όλα τα ρίσκα, κατέληξε στο συμπέρασμα πως πρέπει να βγει από τη χλιδή και τις ανέσεις και να έρθει σε επαφή με τους απλούς ανθρώπους και την απέραντη καθημερινότητά τους. Άρχισε να έχει συναναστροφές με ανθρώπους που η ζωή τους δεν περνούσε καθόλου από το μυαλό του. Γνώρισε τις αγωνίες τους, τον προβληματισμό τους για την επόμενη μέρα, τους πόθους, τις ανάγκες επιβίωσης, τον αγώνα για κοινωνική καταξίωση. Τις προσωπικές τους νίκες ή υποχωρήσεις, την αποδοχή της μοίρας μα και την εσωτερική ορμή επιβεβαίωσης ότι είναι ικανοί να βρίσκονται και την επόμενη μέρα όρθιοι στη μάχη της ζωής.

Συγκλονισμένος με αυτά που είδε, άλλαξε την θεώρηση του για τον κόσμο, το μυαλό του πλημμύρισε με πραγματικές εικόνες ζωής, τα πνευμόνια του με αέρα θετικής αύρας αναγκάζοντας τον σιγά σιγά να αλλάξει αποφασιστικά τρόπο ζωής.

Όμως το πρότερο παστεριωμένο περιβάλλον στο οποίο ζούσε, τον έκανε οργανικά ευάλωτο σε πολλές κοινές, ασήμαντες για τους άλλους αρρώστιες. Έμελλε να προσβληθεί από έναν ιό που χτύπησε χωρίς έλεος τον αθωράκιστο οργανισμό του. Επέστρεψε βαριά άρρωστος στην έπαυλη του. Οι μέρες νοσηλείας του ήταν πολλές και επίπονες φέρνοντας τον αρκετές φορές αντιμέτωπο με το θάνατο. Όμως λόγω της οικονομικής άνεσης είχε τη ευχέρεια να αγοράσει το ακριβό και σπάνιο φάρμακο για την ίασή του, όπως και έγινε. Οι πιο πιστοί σύντροφοι και ο προσωπικός γιατρός του, καταβεβλημένος καθώς ήταν στο κρεβάτι του, περίμεναν γεμάτοι αγωνία πάνω από το κεφάλι του να δουν την επίδραση του φαρμάκου. Ξαφνικά, με ένα ταυτόχρονο τίναγμα, άνοιξε ορθάνοιχτα τα μάτια του, όπως έκανε και ο Αλέξανδρος, αφήνοντας απότομα τον γλυκό ύπνο που τον είχε συνεπάρει.

Ίδρωμένος πάνω στο κρεβάτι προσπαθούσε να συνέλθει από το όνειρο που τον συγκλόνισε. Ξύπνησε σα να είχε πάρει αυτός το φάρμακο του πλούσιου ήρωα της μυθοπλασίας του ύπνου του. Δες και γλίτωσε οριστικά από την αρρώστια που τον ταλαιπωρούσε. Ήταν η λαχτάρα του μεγάλη για αυτό.

“Παππού είσαι καλά; Θα είναι ψέμα αν μου πεις το αντίθετο” είπε γελώντας ο συνονόματος εγγονός του και συμπλήρωσε: “Πρέπει να έβλεπες κάποιο καλό όνειρο”.

Το σάστισμα και τον αποπροσανατολισμό διαδέχθηκε η χαρά από την εικόνα που αντίκρισε. Είχε περάσει πολύς καιρός από την τελευταία φορά που τον είχε δει. Η ευτυχία πραγματικά φαινόταν στο λαμπερό πλέον πρόσωπό του. Ξέχασε τον πόνο, το κρεβάτι του και το δυσσιώνο μέλλον. Αυτό που ήξερε ότι θα έρθει γρήγορα. Αναμφίβολα ήταν η αδυναμία του και του το είχε δείξει έμπρακτα όταν αποφάσισε, κατακρινόμενος από καχύποπτους συγγενείς και φίλους, να θυσιάσει όλες τις οικονομίες του για να τον βοηθήσει να σπουδάσει αυτό που “ονειρευόταν”. Να πραγματοποιήσει το “όνειρο” του. Να γίνει γιατρός. Οικονομίες που μπορεί να είχαν αποτρέψει την επιδείνωση της υγείας του. Αλλά δεν μετάνιωσε ποτέ για αυτό.

Ο μικρός Αλέξανδρος όμως, ήταν εκεί με μια ομάδα συναδέλφων, στην οποία δεν έδωσε καμία σημασία ο παππούς του κοιτώντας μόνο τον ίδιο. Ήταν εκεί για να του αναγγείλει κάποια πολύ ευχάριστα νέα: Όντας και ο ίδιος μέλος της ερευνητικής ομάδας, λάμβαναν πολύ αισιόδοξα αποτελέσματα από τα εργαστήρια του πανεπιστημιακού νοσοκομείου. Ήταν θέμα χρόνου για το φάρμακο που θα καταπολεμούσε την αρρώστια του παππού του να χρησιμοποιηθεί σε πειραματικό στάδιο.

Χρόνος. Αυτός είναι ο χαρακτηριστικός παράγοντας ενός ονείρου. Για κάποιους περνάει αργά και δύσκολα ενώ μάταια προσπαθούν να ονειρευτούν, για αυτούς που ζουν το όνειρο περνάει σαν μια πνοή. Ας είναι μακρύς ο δρόμος για να το κατακτήσεις και ο χρόνος πολύς. Μακάρι να περάσει γρήγορα για να έρθει το φάρμακο, σκεφτόταν ο

Αλέξανδρος, ελπίζοντας να τον προλάβει σε αυτή τη ζωή. Αν όχι τη δική του, ίσως έσωζε τουλάχιστον πολλών άλλων ανθρώπων. Γιατί τελικά το δικό τους όνειρο, του ίδιου και του εγγονού του, με μια μεγάλη δόση αγάπης, έγινε πανανθρώπινο.

ΜΗΝΑΚΑΚΗ ΠΗΝΕΛΟΠΗ

Το Εμπόδιο

Πάντα στη ζωή μου είχα όνειρα. Από μικρό παιδί ονειρευόμουν να γίνω πρωτοπόρος. Έβλεπα τον εαυτό μου να ξεχωρίζει από τα πλήθη, να με χειροκροτούν, να με θαυμάζουν και να με επευφημούν. Και εγώ με επίπλαστη μετριοφροσύνη και ένα συγκρατημένο χαμόγελο ικανοποίησης, με περισσή φτιαχτή ταπεινότητα να απολαμβάνω την αποδοχή και την αναγνώριση. Άλλοτε ονειρευόμουν να μπαίνω στα γήπεδα νικητής, με το κορμί ιδρωμένο, να σφύζει από υγεία και γραμμωμένο με μύς, και όλοι να με δοξάζουν, άλλοτε να ανεβαίνω στη σκηνή και να παίζω ένα μοναδικό έργο στο πιάνο, οι θεατές να σηκώνονται όρθιοι και να με χειροκροτούν με επιδοκίμασιες, με χαμόγελα θαυμασμού κι άκρως ικανοποιημένοι από τις υπέροχες μελωδίες μου, να υποκλίνονται στο ταλέντο μου. Άλλες φορές σκεφτόμουν πως είχα γράψει ένα καταπληκτικό μυθιστόρημα ή τους στίχους εκπληκτικών τραγουδιών και οι κριτικοί με στόλιζαν με τα καλύτερα λόγια, πως τα τραγούδια μου γίνονταν επιτυχίες και ακούγονται παντού. Οι πωλήσεις μου σκίζουν και εγώ κάθομαι και απολαμβάνω την επιτυχία.

Τα όνειρά μου περιλάμβαναν αναγνώριση, χωρίς ανταγωνισμό όμως. Δεν με ενδιέφερε να είμαι καλύτερος από τους άλλους, αρκεί εγώ να κάνω κάτι και να διαπρέψω. Χωρίς φανφάρες και τυμπανοκρουσίες. Να πω ξεπέρασα τον τάδε ή είμαι καλύτερος από τον δείνα. Όχι αυτό καθόλου δεν με ένοιαζε. Είχα από νωρίς καταλάβει πως άξιοι και ικανοί υπάρχουν άπειροι γύρω μας. Δεν με ενδιέφερε τι έκαναν οι άλλοι. Εγώ έπρεπε να κάνω κάτι και να διακριθώ. Ήταν ας πούμε το κρυφό μεράκι μου, ο καημός μου, ο στόχος μου. Και τι θα πετύχαινα με αυτό; Τι θα τάιζα περισσότερο με μια διάκριση τέτοιου είδους; Τη ματαιοδοξία μου ή τον εγωισμό μου; Μήπως την φιλαυτία μου; Ή ακόμα χειρότερα τον ναρκισσισμό μου; Εγώ αξίζω δείτε με, εγώ μπορώ θαυμάστε με, εγώ είμαι ικανός, είμαι σημαντικός. Αξίζω... Τι όνειρα και αυτά, πόσο τα είχα ανάγκη. Μέσα μου διψούσα για αποδοχή. Τίνος την προσοχή ήθελα να τραβήξω, και τίνος την ανάγκη για επιβράβευση είχα τότε δεν ήξερα. Πάντως ήθελα να γίνω κάτι, να ξεχωρίσω. Και ονειρευόμουν.

Στη φαντασία μου μπορούσα να γίνω διακεκριμένος γιατρός ή ερευνητής, που με σιωπηλή και μεθοδική εργασία ανακάλυπτε ένα φάρμακο που θα έσωζε ζωές, ή διάσημος δικηγόρος που μπαίνει στις δικαστικές αίθουσες και με το λέγειν και τα επιχειρήματά του δίνει ρεσιτάλ ρητορικής και πειθούς. Που αθρώνει τον πραγματικά αθώο καθώς ουδόλως με ένοιαζε να αθώσω ένοχο, στην περίπτωση αυτή με έβλεπα κατηγορο. Στα όνειρά μου ήμουν όμορφος, με σώμα στητό, ψηλό ευθυτενές, αντικείμενο θαυμασμού, δείτε και μην αγγίζετε, σαν έκθεμα μουσείου. Αυτός που ήταν περιζήτητος αλλά προοριζόταν μόνο για εκλεκτούς.

Δεν έπαψα ποτέ να ονειρεύομαι. Συνέχιζα την κανονική μου ζωή, απλοϊκά, συμβατικά, συνηθισμένα, και όπου έβρισκα κενό από τη δουλειά και τις υποχρεώσεις στρίμωχνα και ένα καινούριο όνειρο. Ήμουν λέει περιζήτητος για ομιλίες, γιατί είχα μόλις συγγράψει κάτι καταπληκτικό και έπρεπε να κάνω παρουσιάσεις και περιοδείες καθώς όλοι ήθελαν να μάθουν το μυστικό μου, για εμένα, τη ζωή και την έμπνευσή μου. Εγώ όμως, με συστολή και διακριτικότητα το απέφευγα, δεν μου άρεσαν και καλά οι πολλές τιμές και οι έπαινοι. Τραβάτε με κι ας κλαίω με λίγα λόγια. Εμ το έχτιζα το παλάτι, εμ κλειδαμπαρώνομουν κιόλας μέσα του. Από τη μια ξεμύτιζα με την επιτυχία, από την άλλη κρυβόμουν από συστολή.

Είχα μια μάνα, καλή και τίμια γυναίκα. Με μεγάλωσε όμορφα. Γέρασε όμως πριν την ώρα της, από τα πενήντα της

καθλώθηκε, με αρρώστια νευρολογική, ανίατη και κινητικά προβλήματα σοβαρά, και εγώ ο μόνος παραστάτης. Τον πατέρα μου τον είχα χάσει χρόνια πριν και μου 'μεινε αμανάτι η μάνα. Ένας αδελφός στην Αυστραλία, από νιος. Δυο φορές τον είδαμε στα τριάντα χρόνια που 'λειπε, αραιά και που η επικοινωνία μας, αραιό ακόμα περισσότερο το νοιάξιμό του. Και τι να νοιαστεί δηλαδή, σάμπως μπορούσε να κάνει και πολλά από εκεί που ήταν... Η ζωή του, η ζωή μας. Κι έτσι η μάνα μας έμεινε μόνο μάνα μου. Καλά και τα τηλέφωνα, μια φορά στο τόσο, αλλά δεν σου δίνουν να φας. Δεν σου προσφέρουν ένα χέρι δεύτερο για να ξεκουραστείς. Ούτε δυο ώρες να σ' αλλάξουν, όταν δεν αντέχεις άλλο. Κοντολογίς, η μάνα μας μόνο μάνα μου..

Μεταξύ μπακάλικου και σπιτιού τα όνειρα αραιώσαν. Δε χωρούσαν πάντα στη μέρα μου, δεν προλάβαινα να τα φέρω στη φαντασία μου. Κάτι οι παραγγελίες, κάτι οι πελάτες και οι προμηθευτές, από την άλλη η μάνα μου... να τη βγάλεις βόλτα, πλύσιμο, καθάρισμα είχα κι ένα σπίτι μεγαλούτσικο. Δεν το έφτιαξα, το βρήκα. Τίποτα δεν έφτιαξα ως τώρα μόνος μου και ας κοντεύω τα πενήντα. Και το μπακάλικό με τη βοήθεια του μακαρίτη του πατέρα μου το σκάρωσα. Όχι ότι ήθελα ποτέ να γίνω μπακάλης, είπαμε στα όνειρά μου τα τρελά γινόμενα αξιοθαύμαστος, ποιος θα μπορούσε να θαυμάσει ποτέ ένα μπακάλη, κι οι γυναίκες ακόμα κι εκείνες που μπορεί να έριχναν δεύτερο βλέμμα πάνω μου, με κοιτούσαν υποτιμητικά σαν μυρίζονταν το μπακάλικό. Ακόμα και όταν το λάνσαρα ως παντοπωλείο ή μίνι μάρκετ για να γίνει πιο εύηχο, όταν με ρωτούσαν με τι ασχολούμαι... δεν έπιασε ποτέ. Δεν είδα ούτε μια να συγκινηθεί και να ενδώσει σε δεύτερο ραντεβού. Κάποτε τα μπακάλικά θεωρούνταν χρυσορυχεία, αλλά κι αν καμία έκανε δεύτερη σκέψη, πάλι στράβωνε η δουλειά. Βλέπεις ήταν και το εμπόδιο της μάνας μου. Με το που άκουγαν για μάνα ανήμπορη, όλες τους έβρισκαν δικαιολογία. Δεν ταιριάζουμε, δεν έχουμε κοινά γούστα, δεν, δεν, δεν. Και να πεις, τα έξοδά μου τα έβγαζα, πλούσιο δεν με έλεγες, αλλά τον τρόπο μου τον είχα. Από ζωή, δεν είχα απαιτήσεις. Σπίτι-δουλειά-μάνα, μάνα-δουλειά-σπίτι και πάει λέγοντας. Γυναίκες, διασκεδάσεις, βόλτες με φίλους κραιπάλες και τα σχετικά ήταν άγνωστα σ' εμένα. Στα νιάτα μου κάτι τόλμησα, τότε που η μάνα ήταν ακόμα καλά, αλλά ως εκεί που φτάνει το λουρί μου. Εξάλλου δεν ήμουν τέτοιος χαρακτήρας, ήμουν συγκρατημένος και καθώς πρέπει, πάντα να το σεβαστώ το θηλυκό, τόσο, ώστε να μη με σέβεται εκείνο. Τώρα που το ξανασκεύομαι θα με χαρακτηρίζα δειλό και αυτό το ελάττωμά μου δεν μου το συγχώρησα ποτέ. Όποια και να γνώρισα στο τέλος με παράταγε με το χειρότερο τρόπο. Ήταν και η μάνα, εκείνης το μάτι ήταν κοφτερό και εντόπιζε ποιες δεν κάναν για μένα. Για χρόνια αντιστάθηκα, της πήγα κόντρα σε μια-δυο περιπτώσεις, που μου λεγε δεν είναι για μένα αυτές, αλλά θαμπωμένος από τα κάλλη τους και τον πόθο του κορμιού, στην παραζάλη του έρωτα, της όρθωσα ανάστημα και αναμετρήθηκα μαζί της. Εκείνη τα δικά της, ώσπου έφαγα τα μούτρα μου, γιατί τελικά η πρώτη με παράτησε για έναν στρατιωτικό κι η δεύτερη, μοίρα μου πικρή, τα 'μπλεξε με έναν προμηθευτή του μπακάλικου και ταυτόχρονα τραβιόταν και με έναν καθηγητή μαθηματικών και μακρινό μου ξάδελφο. Τι τα θέλω και τα θυμάμαι... Δεν είχα κρίση σωστή όπως έδειξε η ιστορία. Της μάνας μου το αετίσιο μάτι τα 'κοβε από την αρχή αυτά, δεν πήρα από αυτή τίποτα, ίδιος ο συγχωρεμένος ο πατέρας μου έγινα, που τον τύλιγες σαν μια κόλλα χαρτί του μπακάλικου και χαμπάρι δεν έπαιρνε.

Εκείνο που κατάφερα μονάχος ήταν ένα βαρκάκι που αγόρασα πριν καμιά δεκαπενταριά χρόνια και ξέδινα που και που στη θάλασσα, τα καλοκαίρια. Για ψάρεμα δεν έκανα, τα λυπόμουν να τα βλέπω να σπαρταράνε, δοκίμασα μα δεν μου πήγαινε. Ούτε έβγαλα ποτέ πολλά ψάρια. Μου άρεσε όμως να γυρνάω ελεύθερος μέσα στο νερό να ρουφάω την αρμύρα της θάλασσας και να νιώθω καπετάνιος στο σκαρί μου. Απόλυτος άρχοντας στο καρυδότσουφλό μου, ονειρευόμουν. Ονειρευόμουν θαύματα που τα έκανα εγώ κι ένιωθα λεύτερος. Τέτοιο πόθο για τη λευτεριά πρέπει να νιώθαν οι υπόδουλοι στους τούρκους χρόνια πριν. Τα όνειρά μου δεν ξεπόρτιζαν όμως από το κουφάρι της βάρκας μου και μυστικά κρατούσαν. Αν σκέφτηκα ποτέ να πραγματοποιήσω κάποιο από αυτά; Η μνήμη δεν έχει σαφή απάντηση.

Πιστεύω ότι τα όνειρα πρέπει να μένουν όνειρα. Αλλιώς δεν είναι όνειρα. Εξάλλου εγώ έχω τη μάνα. Ξέρεις πολλούς που μπορούν να αφήσουν τη μάνα που τους γέννησε να παραδέρνει ανήμπορη και να πραγματοποιήσουν τα όνειρα; Κι αυτή η έρμη τι θα γίνει; Ποιος θα την συντρέξει; Αν είναι εγωισμός να σκέφτεσαι ότι έγινες κάποιος και ξεχώρισες, το να παρατήσεις τον άνθρωπο που σε γέννησε και σε έχει ανάγκη για να κυνηγήσεις τα όνειρά σου τι είναι; Υπάρχει μεγαλύτερος εγωισμός από αυτό;

Η μάνα λοιπόν το μεγαλύτερο μου εμπόδιο στην πραγματοποίηση των ονείρων μου. Το είχα τόσο πιστέψει που ακόμα και όταν βρίσκονταν λύσεις για εκείνη, για τη φροντίδα της, εγώ τις απέρριπτα χωρίς σκέψη. Σαν τον επιτυχημένο δικηγόρο της φαντασίας μου έψαχνα επιχειρήματα, αιτίες και δικαιολογίες καλά δομημένες, ώστε να υπερασπιστώ την απόφασή μου και στο τέλος της σκέψης υπήρχε ένα κοινό που με έκρινε και έλεγε «μπράβο στο γιό, πόσο συντρέχει τη μάνα του, δεν τα βρίσκεις εύκολα αυτά σήμερα» πόσο αγαλλίαζε η καρδιά μου να τα ακούει αυτά. Τι ηδονή στ' αφτιά μου αυτές οι φράσεις. Ξεχωρίζα πια για κάτι. Για να πω την αλήθεια, είχα μπει στον πειρασμό κάποια φορά που έγινε ένας κοιτώνας της εκκλησίας για ηλικιωμένους που συντηρούσε ένας πάμπλουτος ομογενής της Αμερικής με δικές του δαπάνες, μόλις δυο τετράγωνα μακριά από το σπίτι μου. Μου μπήκε η ιδέα, με έφελνε νυχθημερόν και ο ψάλτης της Αγια-Μαρίνας που πίναμε οι δυο μας καμιά μπυρίτσα στο τσακίρ κέφι, «ευκαιρία είναι σου λέω!», «θα ελευθερωθείς κι εκείνη θα έχει καλύτερη φροντίδα...», «θα σου μένει χρόνος, θα μπορείς να κάνεις μια σχέση της προκοπής, έτσι που το πας μπακούρι θα πεθάνεις», «...θα τη βλέπεις, θα είναι δίπλα», «...θα μπορείς να ανακαινίσεις το μαγαζί και ότι άλλο θέλεις κτλ». Με διάφορους τέτοιους ψαλμούς με έφελνε ασταμάτητα για μήνες. Έλα όμως που τρόμος με κατέλαβε όταν κατάλαβα ότι αν έφευγε η μάνα μου από το σπίτι για εκεί, αν έφευγε από την καθημερινότητά μου, πάει το εμπόδιό μου. Κι εγώ χωρίς εμπόδιο δεν ήξερα να ζω. Εμένα τα όνειρα υπήρχαν όσο υπήρχε εμπόδιο. Μετά... μετά μάλλον θα έπρεπε κάτι να κάνω. Κι εγώ δεν ήθελα. Βασικά τότε δεν ήξερα αν ήθελα.

Τα πρώτα χρόνια ήμουν έξαλλος μαζί της. Λες κι ήταν φταίξιμο δικό της το ριζικό που της επιφύλαξε η τύχη. Αλλά εμένα με χάλαγε, γιατί μου χάλαγε τη ζαχαρένια. Εκεί που με φροντίζανε, μου πήραν και το βόδι που λένε. Ως τότε όλα τα οικιακά τα έκανε εκείνη. Όταν σταδιακά αρχίσανε οι δικές της οι ανημποριές, στριμώχτηκα. Ξεβολεύτηκα. Όχι ότι με απέσπασε από τίποτε ιδιαίτερα, το μπακάλικο με έχανε κάποιες ώρες παραπάνω, έκλεινα νωρίτερα ή πεταγόμουν για 5-10 λεπτά πριν το μεσημέρι ή το απόγευμα ανάλογα με τις ανάγκες της. Και να τα νεύρα, και να ο θυμός, και να τα ξεσπάσματα. Μου έφταιγε για όλα. Αυτή έφταιγε που δεν στεριώνω σχέση, αυτή φταίει που δεν παντρεύομαι, αλλά και που να παντρευτώ παιδί δεν μπορώ να κάνω, γιατί θα έχω να φροντίζω αυτή και τα λεφτά δεν φτάνουν, δικό της το φταίξιμο που δεν μεγαλώνει η επιχείρηση, γιατί δεν μου μένει χρόνος, αυτή που δεν μπορώ να κάνω τίποτε από εκείνα που τα όνειρά μου πλάθουν. Και κάπου εκεί μετά από μερικά χρόνια, δυο-τρία, δεν μου πήρε και λίγο, ήρθε και η αποδοχή. Η μάνα, εκείνη ήταν το εμπόδιο για όλα. Αφού η μοίρα της φύλαξε τέτοια ζωή, τέτοια φύλαξε και σ'εμένα...

ΚΑΡΟΛΙΝΑ ΜΠΑΡΕΝΤΙΝΙ

ΡΟΖ

Δεν έβλεπα την ώρα να τελειώσω τις επαγγελματικές μου υποχρεώσεις και να φύγω από την Φλωρεντία. Μετά από αρκετό καιρό, κατάφερα επιτέλους να ξεκλέψω μερικές μέρες για να επισκεφτώ τον τόπο της μητέρας μου, την κωμόπολη Λουτσιά, που είχα πάνω από δύο χρόνια να δω. Χωρίς να χάσω χρόνο, ξεκίνησα το ταξίδι του γυρισμού και μετά από δύο ώρες στην autostrada, ήδη βρισκόμουν στον επαρχιακό δρόμο του Σαν Ντομένικο, μερικά χιλιόμετρα μακριά από τον προορισμό μου. Ήξερα ότι μετά τις τελευταίες στροφές θα ξετυλιχτεί μπροστά μου, με όλη της την μεγαλοπρέπεια αυτή η αλησμόνητη θέα που μου είχε κόψει την ανάσα όταν την πρωτοαντίκρυσα, στο πρώτο μου ταξίδι στην Ιταλία με τους γονείς μου, σε ηλικία δεκατεσσάρων χρονών.

Στο γύρισμα του δρόμου, φανερώθηκε. Γαντζωμένη σε ένα πλάτωμα του Μόντε Φάτζιο, να αντικρίζει από ψηλά την επιβλητική θέα της κοιλάδας του ποταμού Όρτα. Από το σημείο αυτό μπορούσες να δεις τα χαρακτηριστικά κυματιστά λοφάρια της Τοσκάνης, να διαδέχονται το ένα το άλλο, με τα ψιλόλιγνα κομψά κυπαρίσσια να οριοθετούν την γη.

Είναι τέλος της άνοιξης και αυτήν την εποχή, όλη η περιοχή είναι βαμμένη με το απέραντο πράσινο χρώμα του γρασιδιού. Οι ηλιάνθοι μόλις ανθίζουν και μοιάζουν να στήνουν χορό με τις κόκκινες παπαρούνες και τα αγριολούλουδα, σαν ακανόνιστες πινελιές σε πίνακα ενός τοπικού ζωγράφου. Και εκεί στο βάθος, τέτοια ώρα κάθε απόγευμα της Άνοιξης, ένα θολό σύννεφο υγρασίας από την ζέστη της ημέρας, στέκεται πυκνό και ακίνητο ανάμεσα σε γη και ουρανό.

Σταμάτησα το αυτοκίνητο στην άκρη του ανηφορικού δρόμου και βγήκα να την θαυμάσω απολαμβάνοντας ταυτόχρονα και την ηρεμία του βουνού. Έμεινα εκεί κάμποση ώρα ρουφώντας κάθε ήχο από το περιβάλλον, κάθε δροσερή ανάσα και κάθε χρώμα του ουρανού που έστελνε η δύση κρυμμένη πίσω από το βουνό. Δεν επέτρεψα σε καμιά πεζή σκέψη να μου χαλάσει αυτή την ενορχηστρωμένη ευτυχία. Επιτέλους γύρισα στον παράδεισό μου.

Είχε αρχίσει ήδη να βραδιάζει όταν έφτασα έξω από την πόρτα του σπιτιού μου και παρκάρησα το αμάξι. Ανέβασα τη βαλίτσα μου και άνοιξα τα παράθυρα να μπει ο δροσερός ανοιξιάτικος αέρας. Το βρήκα καθαρό όπως μου υποσχέθηκε η κυρία που το φρόντιζε και έτσι κάθισα λίγο να χαλαρώσω στο καθιστικό. Ήταν ένα μικρό διαμέρισμα στον πρώτο όροφο μιας πέτρινης διώροφης πολυκατοικίας των αρχών του 1900. Το κληρονόμησα, πριν μερικά χρόνια από την θεία μου την Άιντα, τη μεγαλύτερη αδερφή της μητέρας μου. Δεν είχε παιδιά κι έτσι όταν πέθανε, αγόρασα το μερίδιο των άλλων κληρονόμων συγγενών μου για να μπορώ να έχω τον δικό μου χώρο όταν ερχόμουν εδώ. Είχα καιρό να έρθω και μου είχε λείψει η μυρωδιά του. Ένα ανακάτεμα από την μυρωδιά της πέτρας και του ξύλου, ενωνόταν με την νυχτερινή αύρα του δάσους και της βρεγμένης γης και σου δημιουργούσε μια αίσθηση ζεστασιάς, θαλπωρής. Σαν να σε αγκάλιαζε αυτό το σπίτι και να σου ψιθύριζε στο αυτί παλιές ιστορίες. Για εύθραυστες δεσποσύνες και δυνατούς καβαλάρηδες. Για φανταστικές ιστορίες που γεννιόντουσαν στο πυκνό δάσος της οξιάς. Για το βουνό που μαύριζε τον νυχτερινό έναστρο ουρανό όπως υψωνόταν από το παράθυρο της σάλας.

Πήγα για ύπνο, και για πρώτη φορά μετά από πολύ καιρό, ένιωθα μια γαλήνη στη ψυχή μου. Το στρες μάλλον έμεινε στην Φλωρεντία.

Η επόμενη μέρα, ξεκίνησε με ένα υπέροχο ανοιξιάτικο πρωινό, αρκετά ζεστό. Το καλοκαίρι ήταν πολύ κοντά. Αφού

ήπια τον εσπρέσο μου στην κεντρική πλατεία, ξεκίνησα να κάνω την βόλτα μου στην παλιά πόλη. Πρόκειται για μια καστροπολιτεία κτισμένη το 700 μΧ η οποία κατοικείται έως και σήμερα. Δυτικά ενώνεται με την νέα πόλη με 3 μεγάλες αφιδωτές πύλες ενώ η ανατολική πλευρά είναι απότομη και το κάστρο περιτριγυρίζεται από ένα μονοπάτι πριν αρχίσει ο γκρεμός. Εκεί υπάρχει μόνο μία πύλη, η Πύλη του Πύργου, όπου μπροστά της διαμορφώνεται πλάτωμα, σαν εξώστης, που μπορείς να δεις όλη τη θέα της κοιλάδας του Όρτα.

Η βόλτα μου στο κάστρο ήταν χαλαρή και ευχάριστη. Ανάμεσα στα στενά δρομάκια με το πλακόστρωτο, το μόνο που άκουγες ήταν ο αντίλαλος από τα βήματα των λιγοστών αργόσχολων σαν εμένα που περνούσαν από εκεί. Η ματιά έτρεχε ξεκινώντας από τις χαμηλές πόρτες με τα λίθινα κουφώματα, μέχρι τα σκαλισματα στους τοίχους από τους καλλιτέχνες του μεσαίωνα, και μετά σκάλωνε στις κρεμασμένες ημικυκλικές γλάστρες με τα γεράνια, που διακοσμούσαν τον τοίχο κάτω από το γείσο κάθε παράθυρου. Τα χρώματα στριφογύριζαν παίζοντας με το φως και τις σκιές και κρύβονταν μόνο όταν έπρεπε να περάσεις τα τούνελ κάτω από τα σπίτια που συνέδεαν τα σοκάκια μεταξύ τους.

Περπατώντας χωρίς προορισμό, ούτε που κατάλαβα πώς τα βήματά μου με οδήγησαν στην Πύλη του Πύργου. Το συνειδητοποίησα μόνο όταν τα μάτια μου ξέφυγαν από την σκοτεινιά του κάστρου και βρήκαν διέξοδο στο φως. Χωρίς να χάσω χρόνο πλησίασα στον εξώστη.

Είχα ξεχάσει πόσο ψηλά ήταν και, για μερικά δευτερόλεπτα, πήγα λίγο προς τα πίσω και μετά με επιφυλακτικά βήματα μπροστά, για να ακουμπήσω στα κάγκελα και να νιώσω την ασφάλεια απέναντι στα εκατοντάδες μέτρα του απότομου γκρεμού που άρχιζε από εκεί και έφτανε λιγότερο από κρημνα έως την κοιλάδα.

Έμεινα να κοιτάω την θέα για μερικά λεπτά. Σκεφτόμουν πως ουσιαστικά τίποτα δεν είχε αλλάξει όλα αυτά τα χρόνια στο όμορφο τοπίο. Ίδιο και απaráλλαχτο όπως τότε που στάθηκα για πρώτη φορά εδώ, στο ίδιο σημείο, περίπου στα μέσα της δεκαετίας του '90. Πόσα χρόνια πέρασαν! Ο Έλληνας πατέρας μου και η Ιταλίδα μητέρα μου δεν με είχαν φέρει από μικρή να γνωρίσω σιγά σιγά την δεύτερη πατρίδα μου και έτσι οι αναμνήσεις της πρώτης επαφής με το περιβάλλον της περιοχής, μου είχε μείνει αξέχαστη.

Ξαφνικά, την σκέψη μου διέκοψε ένας επίμονος θόρυβος. Ήταν μια βέσπα στον κεντρικό δρόμο της Λουτσία, που κορνάριζε για να κάνει στην άκρη ένα τρίκυκλο Piaggio. Για λίγο έμεινα παγωμένη. Γύρισα απότομα το κεφάλι μου και την κοίταξα επίμονα, σαν να περίμενα να δω κάτι. «Μα τι περίμενα να δω;» σκέφτηκα. «Έχουν περάσει τόσα χρόνια. Πως το θυμήθηκα αυτό τώρα;» συνέχισα σαστισμένη. Όμως αυτός ο ήχος, είχε ξυπνήσει, άγνωστο γιατί μετά από τόσο καιρό, κάποιες αναμνήσεις κρυμμένες βαθιά στη μνήμη μου.

Όλα είχαν ξεκινήσει, από ένα τυχαίο λάκτισμα του πεπρωμένου όπως συμβαίνει συνήθως. Μια άλλη κόρνα έμελλε να γίνει η αιτία να γνωριστούν δυο έφηβοι κάποτε. Ένα κορνάρισμα που είχε, με τον ίδιο τρόπο, σταματήσει τις σκέψεις μου όταν είχα πρωτοέρθει. Γύρισα και τότε απότομα, για δω τι ήταν αυτός ο θόρυβος και είδα, όπως και τώρα, μία βέσπα. Μια ροζ όμως βέσπα, που οδηγούσε ένα μελαχρινό αγόρι λίγο πιο μεγάλο από μένα. Κοντά στα 16. Μόνο που τότε η βέσπα δεν πορευόταν στον κεντρικό δρόμο, αλλά τον διέσχιζε, κορνάροντας. Άρχισε να ανεβαίνει το μονοπάτι μέχρι τον εξώστη που στεκόμουν, με τον χαρακτηριστικό εκείνο θόρυβο της βέσπας όταν ζορίζεται στην ανηφόρα. Τον κοιτούσα επίμονα και μόλις έφτασε κοντά, μου έριξε μια ματιά και για λίγο συνέχισε την πορεία του προς την πύλη. Όμως μετά από μερικά μέτρα το αγόρι έστριψε δεξιά και σταμάτησε την βέσπα στην άκρη του δρόμου, έβαλε το σταντ και κατέβηκε.

«Γεια σου» μου είπε στα ιταλικά χαμογελώντας. Τώρα τον κοίταζα θυμωμένη, γιατί όχι μόνο μου χάλασε την

ονειροπόληση αλλά εισέβαλε, και μάλιστα με ενοχλητικό θόρυβο, στον χώρο που απολάμβανα την θέα και την μοναξιά μου και μου μίλησε κιόλα χωρίς να με ξέρει.

«Συγγνώμη. Σε ενόχλησα με την βέσπα μου, ε; Θέλει επισκευή γιατί ζορίζεται πολύ στις ανηφόρες. Αλλά εδώ στη Λουτσία δεν βρίσκεις καλό μάστορα», είπε ανενόχλητος λες και διάβασε την σκέψη μου.

Συνέχισα να τον κοιτάω με το ίδιο σχεδόν ύφος αλλά μάλλον αυτό τον έκανε να θέλει να μου μιλήσει περισσότερο, παρά τον αποθάρρυνε για να φύγει.

«Δεν είσαι από εδώ; Δεν σε έχω ξαναδει. Με λένε Άντζελο» είπε με μια ανάσα, όπως κάνουν οι Ιταλοί και πλησίασε προς το μέρος μου απλώνοντας το χέρι για να με χαιρετήσει.

Εγώ παρέμεινα ακίνητη στην ίδια θέση, λίγο έκπληκτη, λίγο ενοχλημένη αλλά περισσότερο αμήχανη διότι ήταν η πρώτη φορά που κάποιο αγόρι με πλησίαζε τόσο αποφασιστικά.

«Ροζ» απάντησα αμήχανα στην γλώσσα του. Τα ιταλικά τα μιλούσα σχεδόν άπταιστα λόγω της μαμάς μου. Μόλις κατάλαβα όμως τι είπα, έσφιξα ασυναίσθητα τα χείλια μου σαν να μπορούσα με αυτό τον τρόπο να το πάρω πίσω.

«Ροζ; Σε λένε Ροζ;» Με ρώτησε έτοιμος να γελάσει.

«Όχι. Δεν με λένε ροζ. Με λένε Ναταλία» είπα. «Και ναι, δεν είμαι από εδώ. Δηλαδή είμαι και από εδώ αλλά είμαι και από αλλού. Δηλαδή μένω αλλού. Αλλά τώρα μένω εδώ» συνέχισα χωρίς να πάρω ανάσα μπερδεύοντας τα λόγια μου. «Μα πρέπει να φαίνομαι εντελώς ανόητη με αυτά που λέω» σκέφτηκα.

«Αααα. Σε λένε Ναταλία. Ε και γιατί είπες ροζ;» ρώτησε ο Άντζελο σηκώνοντας το ένα του φρύδι.

«Για την βέσπα» απάντησα τόσο σιγά που ίσα που ακούστηκα.

«Ναι. Είναι μια ροζ βέσπα. Και λοιπόν;» με ξαναρώτησε, έχοντας ακόμα το φρύδι σηκωμένο.

«Ναι είναι μια ροζ βέσπα» επανέλαβα πελαγωμένη χωρίς να ξέρω τι άλλο να πω.

«Και την οδηγεί ένα αγόρι. Αυτό δεν θες να πεις;» είπε με το ύφος που έχει ένα πειραχτήρι.

«Τι κόλλημα έχετε εσείς τα κορίτσια με τα χρώματα. Το ροζ είναι ένα ωραίο χρώμα και μπορεί να αρέσει και στα αγόρια, όπως αρέσει και στα κορίτσια το γαλάζιο. Έτσι δεν είναι;» με ρώτησε κοιτάζοντάς με επίμονα, κουνώντας τα χέρια του σε κάθε λέξη που έλεγε, σαν τυπικός Ιταλός.

«Ε... ναι. Έχεις δίκιο. Αλλά... να .. εγώ.. συγγνώμη...» είπα εντελώς απολογητικά μη μπορώντας να κρύψω την αναστάτωση μου για όλο αυτό που έγινε. Ο Άντζελο άρχισε να γελάει ξεκαρδισμένος προσπαθώντας να το κρύψει με το χέρι του, προφανώς βλέποντας πόσο μπερδεμένη ήμουν και ίσως πόσο αστεία, έτσι όπως τον κοίταζα σαν να με είχαν πιάσει στα πράσα.

«Έλα μικρή Ναταλία. Ησύχασε. Σε κοροϊδεύω» είπε χαμογελαστά αλλάζοντας το ύφος του.

«Η βέσπα είναι της αδερφής μου. Όμως έφυγε στην Φλωρεντία για σπουδές και μου την χάρισε. Και φυσικά καθόλου δεν με χαλάει το χρώμα από την στιγμή που έχω δική μου βέσπα», μου εξήγησε χαμογελώντας.

«Αλλά δεν μου ξεκαθάρισες τελικά από που ακριβώς είσαι. Η προφορά σου είναι λίγο διαφορετική για τα μέρη μας. Δεν μπορώ όμως να καταλάβω που στην Ιταλία έχουν αυτή την λεπτή προφορά»

«Νομίζω πουθενά» του είπα λίγο ντροπαλά.

«Είμαι από την Ελλάδα. Η μαμά μου είναι από εδώ, αλλά ο μπαμπάς μου είναι Έλληνας κι εγώ έχω μεγαλώσει στην Ελλάδα. Είναι η πρώτη φορά που έρχομαι εδώ. Τα ιταλικά τα έμαθα από την μαμά μου» του είπα σχεδόν τηλεγραφικά μη κάνω πάλι κανένα μπερδεμα.

Ο Άντζελο σοβάρεψε και άρχισε να με κοιτάει σιωπηλά. Σαν να με περιεργαζόταν. Ίσως ήθελε να δει αν έλεγα την αλήθεια. Ποιος ξέρει. Βρήκα κι εγώ την ευκαιρία να δω τα χαρακτηριστικά του γιατί έως εκείνη την στιγμή απέφευγα να τον κοιτάξω με λεπτομέρεια. Ήταν αδύνατος και λίγο πιο ψηλός από μένα, περίπου 1,75 εκ. Τα μαλλιά του ήταν μαύρα, λίγο σπαστά, και έπεφταν ανέμελα μέχρι τους ώμους, όπως ήταν της μόδας. Είχε όμορφα συμμετρικά χαρακτηριστικά και ένα πολύ εκφραστικό χαμόγελο. Μα το πιο έντονο χαρακτηριστικό του ήταν τα μαύρα μεγάλα και λαμπερά του μάτια. Έδειχναν σπирτάδα και δεν μπορούσες να μην τα προσέξεις.

Εγώ είχα ύψος 1,70 περίπου, αρκετά ψηλή για εκείνη την εποχή. Ήμουν ξανθιά και λεπτή, με πρασινοκαφέ γήινα μάτια. Τα μαλλιά μου ήταν σχεδόν ίσια και μακριά και άκουγα να λένε ότι έμοιαζα στην μαμά μου, που ήταν όμορφη και χαιρόμουν για αυτό.

«Δεν φαίνεσαι Ελληνίδα» έσπασε την σιωπή ο Άντζελο. «Νόμιζα ότι οι Ελληνίδες είναι όλες μελαχρινές και κοντές. Εσύ είσαι ξανθιά και αρκετά ψηλή για την ηλικία σου. Πόσο χρονών είσαι; 14; 15;»

«14» του απάντησα.

«Μικρούλα είσαι» μου είπε παίρνοντας το ύφος του σοβαρού μεγαλύτερου «άντρα».

«Εσύ πόσο χρονών είσαι;» ρώτησα

«Πλησιάζω τα 16» μου απάντησε εξακολουθώντας να είναι σοβαρός.

«Ε δεν έχουμε και μεγάλη διαφορά» του είπα κοροϊδευτικά κοιτώντας τον αφ' υψηλού.

«Καλά καλά. Πόση ώρα είσαι εδώ; Άντε ανέβα να σε πάω στο σπίτι σου, 'μεγάλη'. Θα ανησυχούν οι δικοί σου που λείπεις τόση ώρα. Εκτός κι αν φοβάσαι» μου είπε μισογελώντας, συνεχίζοντας να παριστάνει τον μεγάλο που ήθελε να προστατέψει το μικρό κορίτσι.

«Να με πας σπίτι; Καλή ιδέα. Δεν φοβάμαι, αλλά θα πας σιγά. Δεν θέλω να πέσω και να χτυπήσω από την πρώτη μου μέρα εδώ» του είπα κουνώντας του το δάχτυλο σαν να ήμουν η μαμά του.

Το διασκέδαζα πολύ που έπαιζα το ρόλο της σνομπ ξένης. Όμως ένιωθα περίεργα με την οικειότητα που είχε δημιουργηθεί μεταξύ μας τόσο γρήγορα. Εγώ δεν ήμουν έτσι με τα αγόρια. Το αντίθετο θα έλεγα. Δεν τους άφηνα και πολλά περιθώρια να με πλησιάσουν γιατί με φόβιζαν λίγο με τις φωνές και την υπερκινητικότητά τους. Όμως με τον Άντζελο δεν ήταν έτσι. Αυτό το παιδί ήταν διαφορετικό.

«Όπως διατάξατε κοντέσα» είπε γελώντας και αφού με βοήθησε να ανέβω φύγαμε αργά και προσεκτικά περνώντας μέσα από το κάστρο.

Με τον Άντζελο από εκείνη την στιγμή, αρχίσαμε να μιλάμε για τα πάντα και γίναμε αχώριστοι. Όσο οι μέρες περνούσαν, ήμασταν μαζί από το πρωί έως το βράδυ. Μου μιλούσε για το χωριό, για την περιοχή, για τους μύθους και τον πρίγκιπα Ράκη που ίδρυσε τη πόλη πριν από τόσους αιώνες. Για το δάσος και τα μυστικά του, για τις λίμνες και τα ποτάμια που υπήρχαν έξω από την πόλη, για τα μανιτάρια και πως τα ξεχωρίζεις, για τα ελάφια, τα αγριογούρουνα και τόσα άλλα που δεν ήξερα. Κι εγώ τα ρουφούσα όλα αυτά σαν σφουγγάρι αρχίζοντας να νιώθω πως ανήκω κι εγώ πλέον σε αυτό το μέρος. Ήταν τόσο χαρούμενος που μπορούσε να τα μοιραστεί μαζί μου κι εγώ τόσο χαρούμενη που τα ανακάλυπτα δίπλα του.

Κάθε μέρα ανεβαίναμε στην βέσπα του, την Ροζ, όπως την είχαμε ονομάσει μετά από εκείνη την πρώτη μέρα, και κάθε προορισμός γινόταν μια νέα περιπέτεια. Κατακτούσαμε μέρη, κυνηγούσαμε φανταστικούς εχθρούς, μαζεύαμε μανιτάρια, παραφυλάγαμε για ελάφια. Παίζαμε σαν τα παιδιά, με μια αθώα ανεμελιά που ακόμα δεν την είχαμε χάσει. Είχαμε πει τα πάντα για την ζωή μας έως εκείνη τη στιγμή και είχαμε εκμυστηρευτεί κάθε μικρό μυστικό που είχαμε κρύψει από τους άλλους.

Η μαγεία της περιοχής είχε μπει πια μέσα μου και δεν έμελλε να με αφήσει ποτέ.

Κι έτσι μέρα με την μέρα, άρχισε και το πρώτο ερωτικό σκίρτημα μεταξύ μας. Κάπου ανάμεσα στις δειλές ματιές, στα αμήχανα αγγίγματα των χεριών όταν σκαρφαλώναμε στις καστανιές, στις ξεκαρδιστικές κουτροβιάλες στις πλαγιές με το ψηλό γρασίδι που έσκαγε ο ένας επάνω στον άλλο, στα απότομα πιασίματα για να μην γλιστρήσουμε από τις πέτρες όταν περνάγαμε τα ρυάκια.

Άκουγα την καρδιά μου να χτυπά κάθε μέρα πιο πολύ όταν τον έβλεπα να με περιμένει στο δρομάκι λίγο πιο πάνω από το σπίτι της θείας μου που μας φιλοξενούσε. Και ένιωθα την έλλειψή του από το πρώτο δευτερόλεπτο μόλις με άφηνε στο ίδιο σημείο για να γυρίσω σπίτι.

Οι γονείς μου, μάλλον είχαν καταλάβει κάτι, αλλά με την στάση τους μου έδειχναν εμπιστοσύνη γιατί πάντα ήμουν «μυαλωμένο παιδί» όπως έλεγαν. Εξάλλου, δεν κινδύνευε κανείς εκείνα τα χρόνια σε αυτά τα μέρη. Όλοι ήταν ευγενικοί και πρόσεχαν την συμπεριφορά τους και φυσικά όλοι ήξεραν όλους και τα πράγματα ήταν ασφαλή.

Ήμουν πολύ χαρούμενη που μπορούσα να ανακαλύπτω ελεύθερη όλα αυτά τα καινούργια συναισθήματα μαζί με τον Άντζελο. Γιατί και αυτός το ίδιο ένιωθε και μου το έδειχνε σιωπηλά με κάθε τρόπο.

Κι έτσι, μαθαίνοντας ο ένας τον άλλο δώσαμε και το πρώτο μας φιλή μέσα στο δάσος ένα όμορφο απόγευμα.

Σκαρφαλωμένοι πάνω σε ένα βράχο γεμάτο βρύα, παραφυλώντας μήπως περάσει από εκεί αμέριμνο κάποιο ελάφι.

Ζούσαμε τις στιγμές μας, αυτός, εγώ και η Ροζ μη μπορώντας να σκεφτούμε τίποτα άλλο και ήμασταν πολύ ευτυχισμένοι. Γιατί για μας αυτό ήταν η ευτυχία.

Κι έτσι πέρασε ο καιρός και χωρίς να το καταλάβουμε φτάσαμε στις τελευταίες μέρες πριν να γυρίσω πίσω στην άλλη πατρίδα μου. Είχαμε και οι δύο αρχίσει να μελαγχολούμε. Παρηγορούσαμε ο ένας τον άλλο ότι δεν θα χαθούμε. Ότι θα έρθει με την Ροζ στην Ελλάδα να με βρει όταν γινόταν 18, ότι θα ερχόμουν εγώ πάλι το επόμενο καλοκαίρι, ότι θα αλληλογραφούμε. Ήμασταν 2 παιδιά που προσπαθούσαν να σώσουν την πολύτιμη αγάπη τους και να ονειρευτούν ότι μπορούν να το καταφέρουν. Αλλά κατά βάθος το αισθανόμασταν ότι θα ήταν πολύ δύσκολο.

Η τελευταία μέρα δεν άργησε να έρθει. Ήμασταν όλη μέρα μαζί αμίλητοι και αγκαλιασμένοι στο πρώτο ξέφωτο στο δάσος. Ο Άντζελο μου ζήτησε, σαν τελευταία χάρη, μετά το οικογενειακό δείπνο αποχαιρετισμού με την οικογένειά μου, να βρεθούμε κρυφά. Ήθελε να με αποχαιρετήσει κι αυτός με τον δικό του τρόπο, όπως μου είπε. Έτσι, κάποια στιγμή που οι δικοί μου δεν με έβλεπαν, έφυγα αθόρυβα για να πάω να τον βρω.

Τον είδα από μακριά πάνω στη Ροζ, που με περίμενε και ένιωσα να κόβονται τα πόδια μου. Καταλάβαινα ότι αυτή θα είναι η τελευταία φορά που τον βλέπω να με περιμένει.

Μόλις με είδε έτρεξε κι αυτός προς το μέρος μου και με πήρε μια σφιχτή αγκαλιά.

«Έρθες, γκρέκα!» είπε και μου χάρισε το πιο όμορφο χαμόγελο που μπορούσε.

«Ναι», απάντησα κοιτάζοντάς τον στα μάτια.

«Συγγνώμη που σου είπα να έρθεις εδώ που είναι λίγο απόμερα. Δεν θα ήθελα να φοβηθείς. Ήθελα να σου δώσω κάτι να με θυμάσαι και ήθελα να στο δώσω εδώ, στην αρχή αυτού του δάσους που είναι το δικό μας δάσος», είπε και έβαλε το χέρι του στην τσέπη του παντελονιού και έβγαλε ένα μικρό σακουλάκι.

Τον κοιτούσα να μιλάει και όσο κι αν σφιγγόμουν να μην κλάψω, τα δάκρυά μου κύλησαν στα μάγουλά μου χωρίς να το θέλω. Δεν ήθελα να τον αποχαιρετήσω, δεν ήθελα να φύγω από το δάσος μας, από το βουνό μας. Ήθελα να μείνω εδώ για πάντα. Να συνεχίσουμε να είμαστε μαζί, να τρέχουμε στα χωράφια και στα ξέφωτα. Να ανακαλύπτουμε ο ένας τον άλλο, να γελάμε, να αγκαλιαζόμαστε και να μπλέκουμε τα δάχτυλά μας. Ήθελα να μπορώ να βάζω στη θέση της εκείνη την ατίθαση τούφα των μαλλιών του που έπεφτε συνέχεια και έκρυβε το ένα του φρύδι. Εκείνο που σηκωνόταν κάθε φορά που με κορόιδευε.

Σήκωσε απαλά το χέρι του και σκούπισε τα δάκρυά μου.

«Κι εγώ» μου απάντησε απλά σαν να άκουσε όλες τις σκέψεις μου και με κοίταξε γλυκά στα μάτια.

Έπιασε το χέρι μου και αναποδογύρισε στην χούφτα μου το σακουλάκι, κάνοντας να πέσει το περιεχόμενο που ήταν ένα δαχτυλίδι. Ένα στιβαρό ασημένιο δαχτυλίδι με μία μαύρη οβάλ πέτρα επίπεδη από πάνω, δεμένη μέσα στο δαχτυλίδι. Το πήρε και το έβαλε στο παράμεσο δάχτυλο του αριστερού μου χεριού. Ήταν λίγο μεγάλο αλλά μου έκανε.

«Τι ωραίο δαχτυλίδι!» του είπα κοιτάζοντάς το.

«Είναι δικό μου. Θέλω να το έχεις πάντα μαζί σου. Έτσι δεν θα χαθούμε ποτέ. Κάποια στιγμή θα βρεθούμε να είσαι σίγουρη, θησαυρέ μου» μου είπε και με φίλησε απαλά στο στόμα.

Μείναμε έτσι αγκαλιά πολλή ώρα χωρίς να λέμε τίποτα. Μόνο οι καρδιές μας ακούγονταν να χτυπούν στην απόλυτη σιωπή.

Γύρισα στο σπίτι κρατώντας το δαχτυλίδι σφιχτά στο χέρι μου για να μην το δούνε και όταν μπήκα στο δωμάτιό μου, ξέσπασα σε σιωπηλούς λυγμούς. Δεν ήθελα κανείς να με ακούσει. Αυτές οι στιγμές ήταν απελπιστικά δικές μου.

Όταν συνήλθα, έβαλα το δαχτυλίδι μέσα στην βαλίτσα προσεκτικά για να μην το χάσω. Ήθελα να το φοράω πάντα μέχρι να τον ξαναδώ, όπως είχαμε πει.

«Δεν θα χαθούμε» είπα αποφασιστικά κοιτώντας από το παράθυρο το βουνό. «Το μαγικό μας βουνό δεν θα μας αφήσει να χαθούμε. Αυτό ξέρει»

Στην Λουτοσία δυστυχώς δεν ξαναγυρίσαμε για μερικά χρόνια. Οι δουλειές των δικών μου στην αρχή, μετά τα διαβάσματα και οι σπουδές, καθυστέρησαν πολύ την επιστροφή μου. Και ο Άντζελο δεν μπόρεσε να έρθει ποτέ Ελλάδα. Αλληλογραφούσαμε στην αρχή συνέχεια, αλλά σιγά σιγά το αραιώσαμε και στο τέλος σταματήσαμε. Το δαχτυλίδι του το φορούσα για καιρό αλλά κάποια στιγμή το έβαλα σε ένα κουτάκι και έτσι ξεχάστηκε.

Όταν τελικά ξαναγύρισα στην Λουτοσία η οικογένειά του είχε φύγει και δεν ήξεραν να μου πουν που βρίσκονταν.

Είχαμε αργήσει πολύ και το βουνό δεν μπορούσε να κάνει κάτι για εμάς!

Ο αέρας στον εξώστη είχε δυναμώσει και τα μαλλιά μου έπεφταν στο πρόσωπο με δύναμη. Τα έφτιαξα με τα χέρια μου

και έτριψα λίγο τα μάγουλά μου να σκουπίσω τα δάκρυά μου και να συνέλθω επιστρέφοντας στο τώρα. Τα είχα θυμηθεί όλα. Ήταν πάντα εκεί και περίμεναν να έρθει η ώρα να τα επιστρέψω εκεί που ανήκαν.

Γυρίζοντας προς το κάστρο είδα να ορθώνεται από πίσω το βουνό καταπράσινο. Είχαν φυτρώσει όλα τα νέα φύλλα στα δέντρα σε μια παλέτα όλων των αποχρώσεων του πράσινου. Χαμογέλασα γλυκά στο «μαγικό βουνό». Ήταν το δικό μας βουνό.

Ανήκε για πάντα σε δύο ερωτευμένους έφηβους, που έζησαν για λίγο ένα όμορφο δυνατό όνειρο όπως ακριβώς το ήθελαν.

Και όταν ήταν έτοιμοι, η ζωή μπροστά τους άνοιξε διάπλατα την πόρτα για να πετάξουν στον προορισμό που έμελλε για τον καθένα.

«Εύχομαι να είσαι καλά Άντζελο και να θυμάσαι με νοσταλγία το βουνό και την Ροζ μας» ψιθύρισα και γύρισα πίσω στο κάστρο.

ΦΡΙΖΗ ΒΙΚΤΩΡΙΑ

Η Λαβυρινθική Βιβλιοθήκη

Περπάταγα με τον πατέρα μου στον πέτρινο, ηλιόλουστο πεζόδρομο, έχοντας την αίσθηση πως είχα ξαναβρεθεί εδώ ακριβώς. Άφησα όμως αυτή τη σκέψη να φύγει γρήγορα. Είχαμε στα χέρια μας το πιο απλό και ωραίο παγωτό που είχαμε ποτέ δοκιμάσει. Ξαφνικά έστρεψε το βλέμμα του και το κορμί του προς τα δεξιά, κατέβασε τα γυαλιά ηλίου και διάβασε την επιγραφή του μεγαλοπρεπούς, ιδιαίτερου κτιρίου. “Η Λαβυρινθική Βιβλιοθήκη”, αναφώνησε και αμέσως αναστέναξε. “Δε ξέρω αν το θυμάσαι, αλλά στο τελευταίο μας ταξίδι με τη μητέρα σου, είχαμε περάσει από αυτό ακριβώς το σημείο. Είχες διαβάσει την επιγραφή της Βιβλιοθήκης με τόσο ενθουσιασμό και θέληση για εξερεύνηση, που ήταν αδύνατο να μην ανταποκριθούμε στο ικετικό σου βλέμμα και να μη σε αφήσουμε να μπεις. Καθίσαμε με την μητέρα σου, να εδώ” και έδειξε ένα λουλουδάτο καφέ ακριβώς απέναντι από την είσοδο της Βιβλιοθήκης.

“Έχουν περάσει δεκατέσσερα χρόνια από τότε και ακόμα αναρωτιέμαι, τι ακριβώς εννοούσε με μία συγκεκριμένη πρόταση που μου είπε, λίγο πριν με στείλει να έρθω να σε πάρω, για να συνεχίσουμε τη βόλτα μας”.

Ναι η αλήθεια είναι ότι είχαν περάσει δεκατέσσερα ολόκληρα χρόνια από το τελευταίο μας ταξίδι με την οικογένειά μου. Λίγους μήνες μετά την επιστροφή μας, εκείνη πέθανε. Ήταν άρρωστη, το γνωρίζαμε. Δεν ήθελε να ακολουθήσει καμία θεραπεία, διότι ο χρόνος ζωής που θα κέρδιζε, ήταν πολύ λίγος και με πολύ πόνο. Ο πατέρας μου το σεβάστηκε, όλοι το σεβάστηκαν. Εγώ θύμωσα. Θύμωσα πολύ. Είχα τη νοητική ικανότητα να καταλάβω την απόφασή της, μα η συναισθηματική καρδιά δεν ακολουθούσε. Έκλαιγα, χτυπιόμουν, φώναζα, μέχρι που ένα πρωινό έφυγε. Ήμουν μόλις δώδεκα χρονών. Ούτε παιδί αλλά ούτε και έφηβη και σίγουρα ούτε και ενήλικη. Απλά δώδεκα χρονών.

Δύσκολη ηλικία. Αλλά σε ποια ηλικία είναι εύκολο να χάνεις τον γονιό σου;

Έχοντας πια τελειώσει το παγωτό, στράφηκα προς τον πατέρα μου και τον ρώτησα αν θα τον ενοχλούσε να ξαναέμπαινα στην τελευταία καλή και δυνατή ανάμνηση των παιδικών μου χρόνων. Χωρίς να το πολυσκεφτεί, έκατσε στο καφέ, σήκωσε με το ένα χέρι του το κινητό του και με το άλλο ένα βιβλίο που κουβαλούσε. “Θα σε περιμένω πίνοντας ένα εσπρέσο, όλος ο χρόνος είναι δικός σου”. Τον ευχαρίστησα, έβγαλα τα γυαλιά ηλίου, πήρα μια μεγάλη ανάσα και άνοιξα την πόρτα της εισόδου της Λαβυρινθικής Βιβλιοθήκης.

Τα μάτια μου είχαν δακρύσει και η ματιά μου έψαχνε την επιγραφή που ήταν γραμμένη πάνω από την είσοδο του Λαβύρινθου. Την πρώτη φορά που την είχα διαβάσει, είχα

χάσει τα λόγια μου μέσα στις σκέψεις μου. Μου είχε κάνει τόσο τρανταχτή εντύπωση, που σχεδόν την θυμόμουν απέξω. “Σε ποιόν ανήκει ο Λαβύρινθος; Στον Δαίδαλο, τον Μίνωα, τον Μινώταυρο, το Θησέα, την Αριάδνη ή σε Εσένα;” Όταν είχαμε τότε επιστρέψει από το ταξίδι μας, αντί να ασχολούμαι με την μητέρα μου, θυμάμαι, διάβαζα ό,τι υπήρχε και δεν υπήρχε για τον Λαβύρινθο στην Κνωσό, για όλους τους μυθολογικούς ήρωες του και γενικά για όλους τους υπαρκτούς και μη λαβύρινθους του κόσμου, καθώς και όλη την Ελληνική μυθολογία. Οι απαντήσεις μου σε αυτό το μαγικό ερώτημα είχαν μια ποικιλία. Είχα διαλέξει και τους πέντε ήρωες, άλλες φορές ξεχωριστά κι άλλες συνδυαστικά. Τον μόνο ήρωα που δε διάλεγα ποτέ ήταν “Εμένα”. Τον άφησα στην άκρη, μέχρι που τον ξέχασα τελείως. Τώρα λοιπόν, μετά από τόσα χρόνια, ξαναδιάβαζα την επιγραφή και για δύο φευγαλέες στιγμές, αναρωτήθηκα αν αυτό το “ή σε Εσένα” υπήρχε και πριν ή αν το πρόσθεσαν πριν από κάποια χρόνια. Κι όμως υπήρχε... το είχα διαβάσει...το είχα απορρίψει... και εντέλει το συνειδητό μου το είχε ξεχάσει παντελώς.

Πόσες πιθανότητες υπάρχουν να διαβάσουμε το ίδιο πράγμα δύο φορές, αλλά με διαφορετικό θαυμασμό, αναρωτήθηκα και τα πόδια μου με οδήγησαν στην ίδια διαδρομή που είχα πάρει και την πρώτη φορά.

Άπλωσα το αριστερό μου χέρι και καθώς βάδιζα αργά και μελαγχολικά, άγγιζα τα βιβλία

μέχρι να φτάσω στη μυρωδιά εκείνων που με τρέλαιναν σαν παιδί: των

παραμυθιών. Άφησα τη σκέψη μου να τρέξει πίσω στον χρόνο, πριν αρρωστήσει η μητέρα μου. Ήμουν παιδί, λαίμαργο παιδί για φανταστικές, περίτεχνες, καλογραμμένες ιστορίες και εκείνη, γυναίκα με απίστευτη, μελωδική χροιά φωνής. Μου διάβαζε άπειρα παραμύθια και η αγάπη της για αυτά αλλά και για μένα, τα ζωντάνευε. Άκουγα τις λέξεις μα και τους ήχους, τη μουσική, τους διαφορετικούς ήρωες. Νόμιζα ότι η μαγεία κρυβόταν μόνο μέσα στις ιστορίες. Τώρα, ήταν η πρώτη φορά που συνειδητοποιούσα ότι η μαγεία ξεκινούσε από τα παραμύθια αλλά εκείνη της έδινε σάρκα και οστά, ζωή.

Τα μάτια μου είχαν ξαναδακρύνει αλλά δε σκέφτηκα αυτή τη φορά να τα κρύψω.

Άκουγα ξανά τη φωνή της και ήταν ευλογία και χαρά να συγκινούμαι. Άκουγα τύμπανα, νερά από καταρράκτες, αστέρια να πέφτουν και να ανεβαίνουν, λουλούδια να ανθίζουν, να πολλαπλασιάζονται και να μαραίνονται, ήλιους και φεγγάρια στρογγυλά, μισά, φωτεινά, γεμάτα και άδεια. Άκουσα τη μητέρα μου να μου λέει τη συνηθισμένη φράση της σαν τελείωνε το κάθε παραμύθι. Άκουσα και μένα να την λέω μαζί της τόσες μα τόσες φορές, άλλες με νωπά μάγουλα και βρεγμένα χείλη κι άλλες με μισοφέγγαρα στα λακάκια μου. “Γιατί δε μπορώ να θυμηθώ τη φράση της;” φώναξα σαν μην υπήρχε σιγή σε αυτή τη Βιβλιοθήκη.

Γύρισα το κορμί μου, σαν να είχα φτάσει στο τέλος της εξερεύνησης μου κι άρχισα να

τρέχω προς την έξοδο. Άνοιξα την πόρτα σαν να ήμουν εγώ ο καταρράκτης και όλοι οι καταρράκτες που ειπώθηκαν μελωδικά σε όλα τα παραμύθια του κόσμου. Πέρασα τον πέτρινο πεζόδρομο που μας χώριζε με τον ένα ζωντανό γονιό μου και ξαναφώναξα, όχι με οργή προς εκείνον, αλλά προς εμένα: “Τι σου είπε όταν καθόσασταν εδώ σε αυτό το καφέ, πριν έρθεις και με πάρεις; Τι σου είπε;”

Ο πατέρας μου με κοίταξε με ορθάνοιχτα μάτια που είχαν ταυτόχρονα χαμόγελο και δάκρυ. Πέρασαν αρκετά δευτερόλεπτα σιγής. Θα έλεγε κανείς ότι είχαμε

κάνει ολόκληρο διάλογο μόνο με τα τρία ζευγάρια μάτια μας, όταν άνοιξε το στόμα του

και είπε “Να της θυμίζεις πως σε κάθε ένα έζησαν αυτοί καλά κι εμείς καλύτερα, υπάρχει δυσκολία, υπάρχει πόνος και το καλύτερο δεν έρχεται με την ευτυχία ή τη δυστυχία αλλά με την ικανοποίηση, η οποία συζεί ακόμα και με τη δυστυχία”.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΩΣΤΑΚΗΣ

Χαμογελάσματα

Το αεροπλάνο έκανε έναν από τους συνηθισμένους απότομους κραδασμούς. Κενό αέρος, σκέφτηκε ανοίγοντας τα μάτια του. Ένωσε το κεφάλι του βαρύ. Μα πόση ώρα κοιμόταν; Δεν θα ‘ταν πολύ. Η πτήση από Ηράκλειο για Θεσσαλονίκη διαρκεί περίπου μία ώρα. Εκείνος, όμως, κατάφερε και κοιμήθηκε. Ήταν πλέον ήρεμος. Η έρευνά του ήταν ολοκληρωμένη χωρίς κενά και παραλείψεις. Και ήξερε την παρουσίαση απ’ έξω κι ανακατωτά. Ούτε “και” θα ξεχνούσε αύριο το πρωί. Ήταν σίγουρος γι’ αυτό. Άλλωστε, είχε κάνει αμέτρητες πρόβες με τους φίλους και τον αδερφό του για κοινό. Τα σχόλια που θα έπαιρνε θα ήταν διθυραμβικά. Και θα ακολουθούσε η πολυπόθητη θέση. Εκτός από την άρτια έρευνα και τη θεατράλε παρουσίαση που είχε ετοιμάσει, πόνταρε και στην εμφάνισή του. Ήταν ψηλός, μελαχρινός με γένια τριών ημερών και θεληματικό πιγούνι. Πάντα καθαρός, πάντα καλοντυμένος και πάντα χαμογελαστός. Όχι επειδή ήταν έτσι από τη φύση του, αλλά επειδή η εμπειρία του, κυρίως στις γυναίκες, του είχε διδάξει ότι τα πάντα κερδίζονται με ένα πλατύ χαμόγελο.

Στην καμπίνα του αεροσκάφους επικρατούσε αναστάτωση. Οι καλλίγραμμες αεροσυνοδοί πήγαιναν πάνω κάτω στον διάδρομο, με την αγωνία ζωγραφισμένη στα υπερβολικά μακιγιαρισμένα πρόσωπά τους. Από τα ηχεία ακούστηκε ο γνώριμος ήχος που εισάγει μια ανακοίνωση. Ο πιλότος θα είναι, συλλογίστηκε, και θα μας ανακοινώσει ότι φτάνουμε στη συμπρωτεύουσα. Ένα βήμα πιο κοντά στον στόχο! Και πράγματι. Ο πιλότος μίλησε ψυχρά και επιτηδευμένα ήρεμα: «Κυρίες και κύριοι. Σας μιλάει ο κυβερνήτης του αεροσκάφους. Αμέσως μετά την απογείωσή μας από τον κρατικό αερολιμένα Ηρακλείου “Νίκος Καζαντζάκης” παρουσιάστηκε βλάβη στον κινητήρα του αεροσκάφους. Η προσγείωση στον κρατικό αερολιμένα Καλαμάτας “Καπετάν Βασίλης Κωνσταντακόπουλος” κρίνεται άμεση και επιβεβλημένη. Η επισκευή της βλάβης θα γίνει κατά τη διάρκεια της νύχτας. Όλοι οι επιβαίνοντες θα διανυκτερεύσουν στο ξενοδοχείο “Alexander”. Εκεί θα μεταφερθούν με βανάκι, που βρίσκεται αυτή τη στιγμή έξω από το αεροδρόμιο. Όλα τα έξοδα βαρύνουν την εταιρεία μας. Η πτήση είναι προγραμματισμένη για αύριο το πρωί στις 10».

Ένωσε ηλεκτρικό ρεύμα να διαπερνά το κορμί του. Αύριο το πρωί στις 10; Αποκλείεται! Αύριο το πρωί στις 10 είναι η προγραμματισμένη παρουσίαση. Αύριο το πρωί στις 10 είναι η αρχή του τέλους. Αύριο το πρωί στις 10 αποκτά – επιτέλους – περισσότερο χρήμα και πολύ περισσότερη δόξα. Αύριο το πρωί στις 10 θα ήταν εκεί.

Ήταν ο πρώτος που βγήκε από το αεροπλάνο και ο πρώτος που πήρε τη βαλίτσα του. Το αεροδρόμιο ήταν άδειο, όπως τα περισσότερα αεροδρόμια σε επαρχιακές πόλεις τα μεσάνυχτα. Διέκρινε με την άκρη του ματιού του τους συνεπιβάτες του να κατευθύνονται προς την έξοδο. Το βανάκι ήταν ήδη εκεί και τους περίμενε. Ανέβηκαν όλοι εκτός από εκείνον. Εκείνος θα έφτανε στη Θεσσαλονίκη πάση θυσία. Δεν έχασε χρόνο. Σάρωσε με το βλέμμα του τον χώρο και εντόπισε το γκισέ της αεροπορικής εταιρείας με την οποία ταξίδευε. Διέκρινε μια φιγούρα πίσω από το τζάμι. Μακάρι να είναι γυναίκα, σκέφτηκε.

Σταμάτησε να τρέχει και άρχισε να περπατάει με αργά και σταθερά βήματα. Έπρεπε να δείχνει αυτοπεποίθηση. Η εικόνα πάνω απ’ όλα. Η υπάλληλος ήταν γυναίκα. Καλό σημάδι, σκέφτηκε. Κούμπωσε το σακάκι του, διόρθωσε τη

γραβάτα του και φόρεσε το γυαλιστερό του χαμόγελο. Δεν πήγαινε πουθενά χωρίς αυτό.

“Χαίρετε”, είπε.

“Το γραφείο έχει κλείσει”, ακούστηκε να λέει η γυναίκα που είχε γυρισμένη την πλάτη της.

“Χρειάζομαι άμεσα τη βοήθειά σας. Είναι μεγάλη ανάγκη”.

“Είχατε κάποια άγνωστη λέξη στην πρόταση, κύριε;” είπε γυρνώντας προς το μέρος του.

Εκείνος σάστισε από την ομορφιά της. Προς στιγμήν ξέχασε τον λόγο που βρισκόταν εκεί. Το μυαλό του είχε γεμίσει από την εικόνα της. Παρόλα αυτά, συγκέντρωσε τη σκέψη του και είπε με προσποιητή βαθιά φωνή:

“Το αεροπλάνο μου παρουσίασε βλάβη, έκανε αναγκαστική προσγείωση εδώ, θα επιδιορθωθεί κατά τη διάρκεια της νύχτας...”

“Μου λέτε πράγματα που ήδη γνωρίζω, κύριε”, τον διέκοψε κοιτάζοντάς τον για πρώτη φορά κατά πρόσωπο.

Ωραίος άντρας, σκέφτηκε. Αλλά ήρθε κι αυτός ακατάλληλη στιγμή. Θα τον ξεφορτωνόταν άμεσα, όπως και τόσους άλλους. Άλλωστε την περίμενε στο σπίτι ο Πάτροκλος (το λαμπραντόρ της), και μια ρομαντική κομεντί, από αυτές που βαριέται, παρατημένη στα μισά.

“Όπως σας είπα και πριν είναι μεγάλη ανάγκη. Πρέπει να πάω επείγοντως στη Θεσσαλονίκη. Μια όμορφη κυρία, όπως εσείς, δεν μπορεί παρά να με βοηθήσει. Άλλωστε...”

Δεν πρόλαβε να τελειώσει και πάλι τη φράση του κι εκείνη του αντιγύρισε:

“Το ωράριό μου έχει λήξει εδώ και δέκα λεπτά. Οι οδηγίες που έχετε λάβει από την εταιρεία είναι κάτι παραπάνω από σαφείς. Καλό βράδυ”, είπε και έσυρε απότομα το διαχωριστικό τζάμι, δίνοντας τέλος στη συζήτηση.

Απογοήτευση. Για πρώτη φορά στη ζωή του ένιωσε απογοήτευση. Το μόνο άτομο που έβλεπε πλέον στο αεροδρόμιο ήταν η καθαρίστρια της νυχτερινής βάρδιας. Οι ελπίδες του εξανεμίστηκαν. Αποφάσισε να πάει στο ξενοδοχείο που του προσέφεραν και απο εκεί να σώσει ό,τι σώζεται. Αν σώζεται τίποτα.

Βγήκε και κατευθύνθηκε στην πιάτσα των ταξί. Υπήρχε μόνο ένα, στο οποίο έμπαινε εκείνη τη στιγμή ένας κύριος από τη θέση του συνοδηγού. Πλησίασε τρέχοντας και διαπίστωσε ότι στα πίσω καθίσματα υπήρχαν άλλοι τρεις επιβάτες. Δεν είχε παρακαλέσει άλλον άνθρωπο τόσο πολύ, όσο αυτόν τον ταξιτζή, για να τον πάρει κι αυτόν μαζί του, αλλά ο συγκεκριμένος αποδείχτηκε απρόσμενα νομοταγής.

Κι εκεί που βρέθηκε μόνος κι έρημος, τον πλησίασε ένα κόκκινο αυτοκίνητο. Το παράθυρο του οδηγού κατέβηκε και – ω του θαύματος! – ξεπρόβαλε εκείνη. Εκείνος χαμογέλασε, χαμήλωσε βλέμμα και φωνή και είπε στον ενικό αυτή τη φορά:

“Ημουν σίγουρος ότι θα σε ξανασυναντούσα”.

“Κι εγώ είχα αυτό το κακό προαίσθημα”, είπε εκείνη ειρωνικά.

“Κατάλαβα ότι δεν είναι της μοίρας μου να πάω στη Θεσσαλονίκη, συνέχισε εκείνος απτόητος, αλλά νομίζω πως είναι της μοίρας μας να περάσουμε μαζί το αποψινό βράδυ”.

“Νομίζεις”, συνέχισε εκείνη ειρωνικά. “Τουλάχιστον είσαι τυχερός”.

“Που σε συνάντησα;”

“Που δεν βρέχει!”

Η απορία ήταν ζωγραφισμένη στο πρόσωπό του, αλλά το χαμόγελό του παρέμενε καρφωμένο ακόμη και τώρα.

“Τι θες να πεις;” ρώτησε εκείνος όλο υπονοούμενο.

“Είσαι σε επαρχιακή πόλη. Η συγκοινωνία και τα ταξί έχουν σταματήσει. Όπως είσαι πήγαινε ευθεία και στα εκατό μέτρα στρίψε δεξιά. Το ξενοδοχείο σου είναι περίπου στα δέκα χιλιόμετρα. Είσαι τυχερός που δεν βρέχει!”

Εκείνος χλώμιασε. Δεν περίμενε τέτοια εξέλιξη για κανέναν αναθεματισμένο λόγο. Το χαμόγελό του έσβησε.

“Τελικά δεν θέλει και πολύ για να σταματήσει ένας άντρας να κάνει τον ωραίο”, είπε εκείνη ψυχρά. “Δέκα χιλιόμετρα ποδαρόδρομος και τα χαμόγελα εξαφανίζονται”.

Έκλεισε το παράθυρο, πάτησε τέρμα το γκάζι κι εξαφανίστηκε από το οπτικό του πεδίο. Εκείνος ένιωθε ηττημένος. Η βραδιά κατέληξε σε πανωλεθρία. Και δεν υπήρχε τρόπος να πάρει τη ρεβάνς για τίποτα από όσα απροσδόκητα συνέβαιναν.

Ένιωθε τις δυνάμεις του να τον εγκαταλείπουν. Η βαλίτσα του γινόταν όλο και πιο βαριά. Τι τα ήθελα τόσα ρούχα για ένα μόνο βράδυ, αναρωτήθηκε. Ο δρόμος άδειος. Μισή ώρα περπατούσε και δεν συνάντησε αυτοκίνητο ούτε για δείγμα. Ήταν απελπισμένος πια. Σε κοντινή απόσταση διέκρινε δύο πορτοκαλί φωτάκια να αναβοσβήνουν. Δεν πίστευε ότι ήταν από αυτοκίνητο, ακόμη και όταν ήταν πλέον εμφανές. Ένα κόκκινο διθέσιο ήταν παρκαρισμένο στη δεξιά πλευρά του δρόμου. Οδηγός του η γνωστή σκύλα του αεροδρομίου. Το κάρμα, σκέφτηκε.

“Το ξέρω πως η πρώτη μας συνάντηση δεν ήταν και η καλύτερη δυνατή”, είπε εκείνη μόλις τον αναγνώρισε, αυτό δεν σημαίνει, όμως, ότι δεν μπορούμε να ξαναπροσπαθήσουμε.

“Έχεις δίκιο”, είπε εκείνος.

“Όπως βλέπεις έσκασε το λάστιχο. Όλα τα συνεργεία είναι κλειστά τέτοια ώρα, από την οδική βοήθεια δεν απαντούν και το σπίτι μου, στο οποίο σε προσκαλώ να περάσουμε τη νύχτα, είναι στο κέντρο της πόλης”, είπε και αμέσως ρώτησε: “Ξέρεις να αλλάζεις λάστιχο;”

“Ξέρω”, απάντησε εκείνος με αέρα νικητή.

Το πρόσωπό της έλαμπε και με μια αυθόρμητη σύσπαση των κατακόκκινων χειλιών της αποκαλύφθηκαν δυο σειρές κατάλευκα δόντια. Για πρώτη φορά απόψε του χαμογέλασε.

“Λοιπόν, τι λες;” τον ρώτησε εκείνη με πονηρό βλέμμα και αγγελικό χαμόγελο.

“Ότι είσαι τυχερή που δεν βρέχει”, απάντησε εκείνος και προχώρησε δυο βήματα. “Τελικά δεν θέλει και πολύ για να αλλάξει μια γυναίκα” πρόσθεσε, συνεχίζοντας τον δρόμο του. “Δέκα χιλιόμετρα ποδαρόδρομος και τα χαμόγελα εμφανίζονται”.

ΘΕΜΕΛΗ ΒΑΛΙΝΑ

Το Βιολί

Τότε

Οι πρώτες ακτίνες του ήλιου πέρασαν μέσα από το παράθυρο και χτύπησαν τον Αργύρη κατευθείαν στα μάτια. Τα έσφιξε με μανία κι η δυσαρέσκεία για την ζωή του όρμησε σφοδρή μέσα του και σήμερα. Αναλογίστηκε τί μπορεί να έκανε τόσο λάθος κι όλη η οργή του πατέρα τους ξεσπούσε μόνο πάνω σε αυτόν.

Επίτηδες του είχε δώσει αυτό το δωμάτιο, το ανατολικό, για να είναι αναγκασμένος να ξυπνάει αχάραγα. Κούνησε απότομα το κεφάλι του για να σβήσει τις σκέψεις του και κατέβασε τα πόδια του από το κρεβάτι κοιτώντας την μικρή του κάμαρα. Όλα του τα υπάρχοντα βρισκόταν εκεί. Το ξεχαρβαλωμένο κρεβάτι του παππού του, ένα μπαούλο με τα ρούχα του κι ένα άδειο διαλυμένο γραφειάκι. Με το ζόρι τον άφησε ο πατέρας του να τελειώσει το δημοτικό και αυτό γιατί επέμενε ο παπός του χωριού που ήταν κι ο δάσκαλος.

Περπάτησε στον διάδρομο και περνώντας μπροστά από το δωμάτιο του μεγάλου αδερφού του, κοντοστάθηκε και κοίταξε μέσα. Το δωμάτιο ήταν μεγαλύτερο από το δικό του, με καινούριο κρεβάτι, με ντουλάπα για τα ρούχα του κι ένα ξύλινο γραφείο γεμάτο με τετράδια, μολύβια και βιβλία. Δεν τα ήθελε τα γράμματα ο αδερφός του, άλλα ήταν τα όνειρά του κι αυτό ήταν κάτι που δεν το είχε εκμυστηρευτεί σε κανέναν. Ο πατέρας τους είχε όνειρο, το πρώτο του παιδί να σπουδάσει, να γίνει γιατρός, να βρει το φάρμακο για την παλιό αρρώστια που έφαγε την μάνα τους κι άφησε πίσω τρία ορφανά κι αυτόν χήρο.

Μισόκλεισε από μίσος τα μάτια του κι έκανε γροθιές τα αδύνατα χέρια του, βλέποντας τον αδερφό του να κοιμάται γαλήνια, με τις κουρτίνες και τα παντζούρια του κλειστά. Αυτός στο δωμάτιο του δεν είχε κουρτίνες και τα παντζούρια τα έβγαλε ο πατέρας του ένα πρωί για τιμωρία, επειδή άργησε να ξυπνήσει.

Προχώρησε και στάθηκε στο δωμάτιο της μικρής του αδερφής. Την κοίταξε με πραγματική αγάπη, ήταν η μόνη που καταλάβαινε τα βάσανά του κι η μοναδική του συντροφιά. Ο πατέρας δεν ασχολούνταν σχεδόν καθόλου μαζί της μιας και την θεωρούσε βάρος. Όταν χάσανε την μάνα τους, έχασε κι αυτή την λαλιά της. Κι αν την είχε μια φορά, ο πατέρας, αγκάθι στην πλάτη του, καθώς έπρεπε να την προικίσει για να παντρευτεί, τώρα με το κουσούρι της θα του έμενε αμανάτι. Ήλπιζε, τουλάχιστον, να ήταν ικανή να τον κοιτάξει στα γεράματά του κι έτσι να του φαινόταν κάπου χρήσιμη.

Τουλάχιστον δεν της φερόταν άσχημα, αντίθετα με τον αδερφό του, που ακόμα και χωρίς λόγο της φώναζε ασταμάτητα και την χτυπούσε. Παράσιτο την φώναζε κι άχρηστη κι όταν σήκωνε χέρι πάνω της, αυτός ορμούσε σαν ταύρος πάνω στον Σταμάτη για να την σώσει από τα χέρια του. Δεν άντεχε να την βλέπει χτυπημένη να κλαίει βουβά. Τον ανησυχούσε που δεν έκλαιγε μόνο τότε, πολλά βράδια ξυπνούσε σαν από έννοια, πήγαινε στο δωμάτιο της και την έβρισκε να κλαίει κουλουριασμένη. Άφησε πάνω της το βλέμμα του γεμάτο στοργή κι έφτασε μπροστά στην κάμαρα του πατέρα του.

Τον είδε να κοιμάται ανάσκελα κι όπως κάθε φορά που τον έβλεπε, ανατρίχιασε σύγκορμος. Έμαθε να τον φοβάται αυτόν τον άνθρωπο. Δυο μέτρα άντρας, δεμένο καλά το κορμί του από τις αγροτικές δουλειές, πώς να τα βάλει μαζί του δεκαπέντε χρονών παλικαράκι. Ένα κλαράκι ήταν μπροστά του, ποτέ δεν θα μπορούσε να τον νικήσει και να γλιτώσει από τον ζυγό του.

Κατέβηκε ακροπατώντας τα ξύλινα σκαλιά της αγροικίας και μπήκε στην κουζίνα, έριξε κρύο νερό στο πρόσωπο του και φούρνισε το ψωμί που είχε ζυμώσει αποβραδής. Βγήκε να αρμέξει τα ζώα για να ετοιμάσει πρωινό για όλους και να πάρει ο καθένας τον δρόμο του. Τα αδέρφια του σχολείο, ο πατέρας στο καφενείο κι αυτός στα χωράφια μιας κι όλα πλέον περνούσαν από τα χέρια του.

Στο χωράφι σκεφτόταν την Αννούλα, κάτι δεν του πήγαινε καλά με την συμπεριφορά της αδερφής του τελευταία. Γυρνούσε μέσα στο σπίτι σαν υπνωτισμένη, απέφευγε συστηματικά τον αδερφό τους και τον πατέρα τους κι έτρωγε ελάχιστα. Τελείωσε γρήγορα τις αγροτικές του δουλειές κι έφυγε για το σπίτι. Αποφάσισε να σφάξει ένα κόκορα να τον κάνει με μακαρόνια, να πάρει λίγο τα πάνω της η αδερφή του, αφού ήταν το αγαπημένο της φαγητό.

Περπατούσε μέσα στο λιοπύρι και το μόνο που σκεφτόταν ήταν να φύγει από το χωριό. Να πάρει την αδελφή του και να φύγουν από το σπίτι. Να φύγουν όσο πιο μακριά γινόταν από αυτή την οικογένεια. Αλλά κομπόδεμα για να υλοποιηθεί αυτό το όνειρο δεν υπήρχε κι έτσι το μόνο που του απέμενε ήταν να κάνει μόνο σχέδια για μια καλύτερη ζωή για την αδερφή του κι αυτόν κάπου πέρα από αυτό το μέρος.

Έφτασε στο κοτέτσι, άρπαξε ένα κόκορα κι έβγαλε το μαχαίρι του, όταν άκουσε τον αδερφό του να φωνάζει βρισιές από το σπίτι. Άφησε τον κόκορα κι έτρεξε εκεί. Άνοιξε την πόρτα και τον είδε να ουρλιάζει στην αδερφή τους και να τη χτυπάει. Ένα κουβάρι στο πάτωμα την είχε καταντήσει. Θόλωσε κι όρμησε λυσσασμένος πάνω στον αδερφό του καρφώνοντας του το μαχαίρι στην κοιλιά. Το έβγαλε και το έβαλε στα σωθικά του, τουλάχιστον τρεις φορές. Άφησε το μαχαίρι καρφωμένο μέσα του και πήγε στην αδερφή του. Την σήκωσε στα χέρια και την ανέβασε στο δωμάτιο της. Μιλώντας της όσο πιο ήρεμα μπορούσε, της εξήγησε, πως δεν έχει να φοβάται τίποτα πλέον από τον Σταμάτη, ήταν νεκρός. Της είπε να πλυθεί, να αλλάξει ρούχα, να πάρει δυο αλλαξιές μαζί της και να φύγουν από εκεί. Την άφησε να ετοιμαστεί και πήγε στο δωμάτιό του, έφτιαξε ένα μπόγο με τα λιγοστά του ρούχα και ξαναπήγε στο δωμάτιό της. Την βρήκε ακριβώς εκεί που την άφησε και του έκανε νεύμα να πάει κοντά της. Κουνώντας τα χέρια της, του εξήγησε, πως αυτός πρέπει άμεσα να φύγει από εκεί, αυτή θα έμενε πίσω κι ήταν ανένδοτη σε αυτή της την απόφαση. Την κοίταξε βαθιά μέσα στα μάτια και της υποσχέθηκε πως θα γυρνούσε για αυτή.

Η Αννούλα, τον πήρε από το χέρι και μπήκαν στο δωμάτιο του πατέρα τους, γονάτισε στο πάτωμα, παραμέρισε την κουρελού, σήκωσε μια σανίδα κι έβγαλε από μέσα κάποια χρήματα – ιδέα δεν είχε για αυτή τη κρυψώνα ο Αργύρης – τα έβαλε μέσα στην χούφτα του και τον αγκάλιασε. Κατέβηκαν χέρι χέρι στην κουζίνα, του ετοίμασε ένα ταγάρι με ψωμί, τυρί, φρούτα, νερό και του το έδωσε. Βγήκε από το σπίτι κι έφυγε κυνηγημένος από το χωριό που γεννήθηκε και μεγάλωσε.

Τρία μερόνυχτα περπατούσε μέσα από μονοπάτια για να μην πετύχει άνθρωπο στο διάβα του, σίγουρα στο χωριό και τα περίχωρα, οι χωροφύλακες θα είχαν αμοληθεί παντού να τον βρουν. Ο πατέρας του θα τον σκότωνε με τα ίδια του τα χέρια αν τον έπιαναν. Δεν τον ένοιαζε για τον ίδιο, χαιρόταν που είχε σώσει την αδερφή του από τον μόνιμα αναίτιο θυμό του αδερφού τους. Κάποτε, θα έβρισκε τον τρόπο να γυρίσει να την πάρει γλιτώνοντας την κι από τον πατέρα τους.

Έφτασε άυπνος και κατάκοπος στην πόλη, ποτέ δεν είχε ξαναδεί τόσο κόσμο και τόσα μαγαζιά. Τον έλουσε κρύος ιδρώτας, τρεμούλιασαν τα πόδια του κι άσχημες σκέψεις τον κατέκλυσαν. Πώς θα βρει από που φεύγουν τα λεωφορεία για να φύγει από κει; Πρέπει γρήγορα να φτάσει στην Αθήνα, εδώ θα μπορούσε κάποιος να τον αναγνωρίσει.

Προσπαθώντας να μην κοιτάει κανέναν στα μάτια, περιπλανήθηκε στους δρόμους, ελπίζοντας να βρει μόνος του τον σταθμό. Η ώρα περνούσε, κατάλαβε πως γυρίζει άσκοπα διακινδυνεύοντας να τον βρουν και μπήκε σε μια ταβέρνα να ρωτήσει.

Ο ταβερνιάρης, ένας καλοσυνάτος άνθρωπος, τον ενημέρωσε πως το λεωφορείο φεύγει μέρα παρά μέρα για Αθήνα, δυο δρόμους πιο πέρα από εκεί κι έχει ήδη φύγει εδώ και δύο ώρες. Ήταν έτοιμος να βάλει τα κλάματα συνειδητοποιώντας ότι για ακόμα μία φορά η τύχη του τον κλώτσησε. Τί θα έκανε δύο ημέρες εκεί μέχρι να έρθει το επόμενο λεωφορείο; Πού θα κρυβόταν; Για μια στιγμή τον χτύπησαν όλα μαζί, φόβος, αγωνία, τύψεις, απελπισία και σωριάστηκε μέσα στην ταβέρνα.

Ο μαγαζάτορας έτρεξε κοντά του, τον σήκωσε και του έριξε νερό στο πρόσωπο. Όταν συνήλθε, είδε μπροστά του δυο πανομοιότυπους άντρες. Τον Κώστα και τον αδερφό του τον Στέφανο, όπως του συστήθηκαν. Του έβαλαν να φάει κι όταν απέκτησε πάλι χρώμα στα μάγουλα του, τον ρώτησαν γιατί θέλει να πάει στην Αθήνα. Τους είπε ψέματα ότι ορφάνεψε, πως όλα του τα υπάρχοντα είναι όσα κουβαλάει μαζί του, τους έδωσε ψεύτικο επίθετο και τους εξήγησε πως θέλει να πάει στην Αθήνα για να βρει δουλειά να ζήσει.

Οι δύο άντρες κοιτάχτηκαν με νόημα και τον λόγο πήρε ο Στέφανος. Σε λίγο φεύγω για Αθήνα, του είπε, με το αυτοκίνητό μου, έχω μια ψησταριά εκεί και χρειάζομαι έναν άνθρωπο να με βοηθάει. Με χαρά μου να είσαι εσύ αυτός, αν το θέλεις. Τα μάτια του Αργύρη άνοιξαν διάπλατα, δεν πίστευε πως η τύχη του χαμογέλασε. Δέχτηκε χωρίς δεύτερη σκέψη, χαιρέτησαν τον κύριο Κώστα, μπήκαν στο αυτοκίνητο κι έφυγαν μακριά από όσα τον τρόμαζαν.

Τώρα

Τα χρόνια πέρασαν, ο Αργύρης είχε εξοικειωθεί γρήγορα με την δουλειά κι από νωρίς είχε ανακουφίσει από πολλές ασχολίες τον κύριο Στέφανο που πλέον είχε γεράσει και δεν άντεχε να κάνει και πολλά. Σαν πατέρας με γιο συμπεριφέρονταν μεταξύ τους, κανένας διαπληκτισμός δεν υπήρξε ανάμεσα τους. Έμεναν μαζί και φρόντιζαν ο ένας τον άλλο, ακόμα κι όταν τον πάντρεψε τον Αργύρη με μια καλή κοπέλα από την γειτονιά, συνέχιζαν να ζουν όλοι μαζί. Τον προίκισε κιόλας, γράφοντας του το μαγαζί και την επιχείρηση, λίγο πριν πεθάνει.

Εξήντα χρονών είχε φτάσει ο Αργύρης και ενώ ζούσε μια ήρεμη ζωή, μέσα του είχε πίκρα και βάσανο μεγάλο. Ποτέ δεν ομολόγησε σε κανένα τι είχε κάνει, αλλά αυτό που τον βάραινε πιο πολύ ήταν ότι ποτέ δεν απέκτησε το θάρρος να γυρίσει στο χωριό για την αδελφή του. Στιγμή δεν είχε πάψει να τη σκέφτεται. Αναρωτιόταν, μήπως είχε έρθει η ώρα, τουλάχιστον, να μιλήσει στην γυναίκα του, να της πει τι είχε κάνει και να πήγαινε εκείνη στο χωριό να μάθει τι απέγινε η αδερφή του.

Τις σκέψεις του σταμάτησε απότομα το κουδουνάκι της εισόδου της ψησταριάς. Ένας κύριος στην ηλικία του, μπήκε μέσα και κάθισε σε ένα τραπέζι κρατώντας μια θήκη βιολιού στο χέρι του. Τον είχε ξαναδεί πολλές φορές, στη γωνία του δρόμου να κάθεται στο σπαστό του καρεκλάκι κάτω από τον ίσκιο του δέντρου και να παίζει το βιολί του, περιμένοντας από τους περαστικούς να ρίξουν κάποιο κέρμα στην ανοιχτή θήκη μπροστά στα πόδια του.

Σηκώθηκε να τον εξυπηρετήσει, παρατηρώντας πως αυτός ο άνθρωπος, όπου κι αν τύχαινε να τον δει, ποτέ δεν σήκωνε το κεφάλι του να κοιτάξει άνθρωπο στα μάτια. Καθένας με τα βάσανά του, σκέφτηκε, και στάθηκε μπροστά του ρωτώντας τον τί θα ήθελε να φάει. Ο βιολιστής έβγαλε από την τσέπη του όσα κέρματα είχε και του τα έδειξε. Τί μπορώ να φάω με αυτά, τον ρώτησε. Ο Αργύρης τον λυπήθηκε και του αποκρίθηκε πως πρώτη φορά στο μαγαζί του είναι όλα κερασμένα, μιας και τόσο καιρό δουλεύει συνοδεία της μουσικής του.

Γέμισε ένα δίσκο με λίγο από όλα τα είδη που ψήνονταν στις σούβλες, μια σαλάτα, κρασί και του τα πρόσφερε. Έφαγε πρόθυμα όσα υπήρχαν στο τραπέζι, σηκώθηκε, ακούμπησε το χέρι του στην καρδιά του, δείχνοντας ευγνωμοσύνη για το δωρεάν γεύμα στον Αργύρη και χωρίς να σηκώσει το βλέμμα του από το πάτωμα, πήρε το βιολί του κι έφυγε. Από εκείνη την ημέρα τον είχε συνέχεια στο νου του κι όποτε τύχαινε να περπατήσει μέχρι την γωνία, πάντα άφηνε κάτι στον άνθρωπο που έλουζε με τις μελωδίες του ολόκληρη την γειτονιά.

Περνούσαν οι μέρες κι αυτό το πάρε δώσε συνεχιζόταν μεταξύ τους για πολύ καιρό, άλλες φορές τον κερνούσε κι άλλες πλήρωνε κανονικά. Είχε φροντίσει ο Αργύρης, να ενημερώσει την γειτονιά, ότι αυτός ο άνθρωπος ζούσε από αυτό, κινητοποιώντας τους όλους να του αφήνουν ο καθένας το κατιτίς του σε καθημερινή βάση.

Ποτέ δεν ρώτησε τίποτα, ούτε το όνομά του δεν ήξερε, καμία κουβέντα δεν είχαν κάνει. Ποτέ δεν είχε δει ολόκληρο το πρόσωπο του αφού ποτέ δεν έβγαζε το καβουράκι από το κεφάλι του. Αν άλλαζε ρούχα, δεν ήξερε αν θα τον αναγνώριζε. Καταλάβαινε ότι για κάποιο λόγο έκρυβε πράγματα μέσα του και πόνο που δεν ήθελε να μοιραστεί κι έτσι ποτέ δεν τον έφερε σε δύσκολη θέση με ερωτήσεις. Μήπως εγώ είμαι καλύτερος, αναρωτήθηκε, μην είμαι και χειρότερος, μουρμούρισε μόνος του. Κάποια στιγμή, πίστεψε πως του τον έστειλε ο Θεός, για να τον βοηθήσει όσο μπορεί, μήπως εξιλεωθεί για τα κρίματα του. Για αυτό και τον περίμενε πάντα με ανυπομονησία να ανοίξει την πόρτα και να μπει στην ψησταριά του.

Είχε μέρες να φανεί, μόνο την μελωδία του βιολιού του άκουγε κι αποφάσισε να πάει μέχρι την γωνία, να του ρίξει λίγα κέρματα κι ίσως να του έλεγε να πιούν ένα κρασί παρέα για πρώτη φορά. Πριν κουνηθεί από την θέση του, το κουδουνάκι χτύπησε και στην πόρτα εμφανίστηκε αυτός που είχε στην σκέψη του. Πλησίασε σκυθρωπός τον Αργύρη και του έβαλε την θήκη μέσα στα χέρια του. Είναι το μοναδικό πράγμα που έχω, του είπε, μου έκατσε μια καλή δουλειά και θα λείπω για λίγο καιρό. Δεν έχω κανένα άνθρωπο δικό μου, μπορείς να μου το φυλάξεις; Είναι πολύτιμο, του τόνισε κι όπως ήρθε, γύρισε κι έφυγε.

Ο Αργύρης, έμεινε άναυδος, δεν πρόλαβε να πει τίποτα. Συλλογίστηκε ότι πρώτη φορά του μίλησε τόσο πολύ κι από αυτά που του είπε δεν ήξερε τι να πρωτοσκεφτεί. Να χαρεί που βρήκε κάποια καλύτερα μεροκάματα αυτός ο άνθρωπος; Να στεναχωρηθεί που όντως όπως είχε φανταστεί, ήταν ολομόναχος στο κόσμο; Συγκινήθηκε που του εμπιστεύτηκε το βιολί του, που φαινόταν πόσο πολύ το αγαπούσε και χάρηκε που κάτι του πρόσφερε τελικά. Τον έκανε να νιώσει ότι αν χρειαστεί κάποτε κάποιον, τότε υπάρχει ο Αργύρης για αυτόν. Έπιασε προσεκτικά τη θήκη με το βιολί και την τοποθέτησε στο ράφι κάτω από την ταμειακή. Σαν τα μάτια του θα το πρόσεχε μέχρι να γύριζε ο ιδιοκτήτης του και να του το επέστρεφε.

Μόλις το άφησε στην θέση που θα περίμενε τον κάτοχο του να επιστρέψει και να το παραλάβει, άκουσε ένα δυνατό γυναικείο ουρλιαχτό κι είδε κόσμο να τρέχει προς τη γωνία. Τί να έγινε πάλι βραδιάτικα, αναφώνησε και βγήκε βιαστικά από το μαγαζί τρέχοντας προς τα εκεί που πήγαιναν όλοι. Κοίταξε στην κατεύθυνση που κοίταζε ο κόσμος και μαρμάρωσε. Αυτό που αντίκριζαν τα μάτια του ήταν ασύλληπτο. Ο εγκέφαλος του δεν έδινε εντολή ούτε να προχωρήσει, ούτε να τραβήξει το βλέμμα του από εκεί. Στο δέντρο, βρισκόταν ο βιολιστής. Το μυαλό του λειτούργησε και κινήθηκε γρήγορα προς το δέντρο, τον έπιασε από τα πόδια όπως κρεμόταν και τον σήκωσε ψηλά, μήπως κατάφερνε να του δώσει αέρα. Μήπως τον έσωζε. Μήπως δεν ήταν νεκρός, αλλά ήταν ήδη πολύ αργά.

Τον έκλαψε σαν φίλο, ένιωθε ότι του το χρωστούσε. Όλοι η γειτονιά συμπαραστάθηκε στον Αργύρη, αφού όλοι ήξεραν ότι άτυπα τον είχε υπό την προστασία του. Παρευρέθηκαν άπαντες στην κηδεία του, που την ανέλαβε ο Αργύρης, για να του σταθούν γνωρίζοντας ότι του στοίχισε αυτό το άδικο θανατικό. Τρεις μέρες το κράτησε κλειστό το μαγαζί, δεν είχε

κουράγιο να πάει, ένιωθε τύψεις που δεν κατάλαβε τι γινόταν για να προλάβει το κακό. Έπρεπε να σκεφτεί ότι ποτέ δεν θα άφηνε το βιολί του, όπου κι αν πήγαινε. Τότε θυμήθηκε το βιολί και καινούργια στεναχώρια τον πλάκωσε που δεν σκέφτηκε να το βάλει μαζί του στην τελευταία του κατοικία, να το έχει πάντα συντροφιά.

Έτρεξε στην ψησταριά, την άνοιξε και πήγε κατευθείαν να πάρει την θήκη από εκεί που την είχε φυλαγμένη. Κάθισε σε ένα τραπέζι και την άνοιξε. Κοίταξε το καφέ σκούρο βιολί και με τρεμάμενα χέρια το έβγαλε και το ακούμπησε στο τραπέζι. Το κοιτούσε κλαίγοντας για όσα δεν σκέφτηκε, όσα δεν πρόλαβε να κάνει για να είναι στα σωστά χέρια αυτό το όργανο, ακόμη άκουγε ζωντανή την μουσική μέσα στα αυτιά του.

Βάλθηκε να ψαχουλεύει τις τσέπες που υπήρχαν στη θήκη, σίγουρα θα υπάρχει κάπου η ταυτότητα του σκέφτηκε, πρέπει να μάθω πως τον λένε, αγνώστου ταυτότητας δηλώθηκε για την κηδεία. Ψάχνοντας έπιασε ένα φάκελο, τον τράβηξε έξω προσεκτικά, σκούπισε τα δάκρυα του κι είδε σασιτισμένος να γράφει επάνω: Για τον Αργύρη: Έσκισε τον φάκελο, έβγαλε το χαρτί κι άρχισε να διαβάζει:

Μεγάλωσα σε ένα ορεινό χωριό, το όνειρο μου ήταν να μάθω να παίζω βιολί και να γίνω μεγάλος και τρανός. Σε αυτό το όνειρο στεκόταν εμπόδιο ο πατέρας μου, είχε άλλα σχέδια για εμένα. Έφυγα κυνηγημένος από το χωριό όταν ένα βράδυ μπήκα στο δωμάτιο την αδερφής μου, έπιασα τον πατέρα μου να την κακοποιεί και τον σκότωσα. Ήρθα στη Αθήνα για να γλιτώσω από τη χωροφυλακή και να κάνω το όνειρό μου πραγματικότητα.

Με τα λεφτά που πήρα από τη κρυψώνα του πατέρα μου, γράφτηκα σε ωδείο και ταυτόχρονα δούλευα όπου έβρισκα για να βγάλω το ψωμί μου. Πέρασα δύσκολα χρόνια κι έχω κάνει μόνο λάθη για τα οποία μετανιώνω. Κατέληξα να μην έχω τίποτα άλλο εκτός από το βιολί μου, που ήταν το μόνο που με βοηθούσε να ζήσω, μέχρι να εκπληρώσω τον σκοπό μου. Να βρω εσένα! Γιατί ήθελα να σε βρω! Να σου πω, πως σε έχω συγχωρήσει και να πάρω αυτό το βάρος από του ώμους σου, πριν φύγω από αυτή τη ζωή. Δεν πέθανα τότε, δεν με είχες σκοτώσει, αν και μόνο αυτό μου άξιζε.

Ξεσπούσα στην αδερφή μας γιατί δεν μπορούσα να ξεσπάσω στον πατέρα, ό,τι πιο άνανδρο από μέρους μου. Ήθελα να ξέρεις ότι η αδερφή μας καλοπαντρεύτηκε, λίγο μετά από όλα αυτά, με ένα άξιο παλικάρι και ζούνε από τότε στην Αθήνα. Να ψάξεις να την βρεις στη διεύθυνση που είναι στο μικρό χαρτάκι μέσα στον φάκελο. Θα σε περιμένει.

Σε ευχαριστώ για τον παράδεισο που μου πρόσφερες όλον αυτόν τον καιρό, Αδερφέ μου.

Αντίο, Σταμάτης

ΟΡΦΑΝΙΔΟΥ ΦΑΙΗ

Βικτόρια

Τις τελευταίες δύο εβδομάδες, η Ζωή, η Φωτεινή και η Ελλίδα είχαν επιτελέσει άφογα τον ρόλο τους ως τουρίστριες σε τροπική χώρα. Ξεναγήσεις σε ποτάμια, λίμνες, ηφαιστεια και δύο ωκεανούς, αμέτρητα τρέκινγκ στα τροπικά δάση, πεντάωρο ράφτινγκ, ζιπ λάιν σε ύψος εκατό μέτρων, πολύ πιο ψηλά από την οροφή του δάσους. Είδαν όλα τα είδη μαϊμούδων, βατράχων και πουλιών που αποτελούν τα σύμβολα της Κόστα Ρίκα και άρθρωσαν με θράσος τα ονόματα που τους έχουν αποδώσει ιθαγενείς και ισπανόφωνοι. Η Ζωή ένιωθε πολύ μακριά από την καθημερινότητά και είχε καθαρίσει το μυαλό της από τον συντριπτικό βομβαρδισμό δεδομένων και αποφάσεων που αποτελούσε την επαγγελματική πραγματικότητά της. Ήξερε όμως πολύ καλά ότι αυτή η ανάπαυλα θα διαρκούσε μόνο ως την επάνοδο στην πατρίδα, και έπειτα θα ερχόταν αντιμέτωπη πάλι με το δίλημμα που την πίεζε και την παρέλυε. Ένα μέρος του εαυτού της ήταν βέβαιο ότι είχε επιλογές και μπορούσε να επιδιώξει κάτι διαφορετικό, ένα άλλο όμως τρόμαζε μπροστά σε αυτή την προοπτική και έβρισκε ένα σωρό δικαιολογίες για να κάνει πίσω.

Μια πριν από το ξεκίνημα της επιστροφής στην Ελλάδα, που θα διαρκούσε σχεδόν δυο μέρες, ξεκίνησαν το μεσημέρι για την τελευταία τους περιπέτεια. Καγιάκ και κολύμπι με μάσκα και αναπνευστήρα στο Μανουέλ Αντόνιο, στην ακτή του Ειρηνικού. Το βανάκι τις παρέλαβε από το ξενοδοχείο και, στη διαδρομή για την παραλία, έκαναν μια παράκαμψη για να πάρουν ακόμα ένα άτομο. Άφησαν τον κεντρικό για έναν στενό χωματόδρομο. Το βαν πήρε σιγά σιγά τη στροφή, για να αποφύγει να χτυπήσει τον προφυλακτήρα του στη βάση της απότομης ανηφόρας. Προχώρησε αργά στον κακοτράχαλο δρόμο και μετά από μερικά λεπτά έφτασε σε ένα διώροφο κτίριο που δεν είχε καμία σχέση με τα ξενοδοχεία που τις είχαν φιλοξενήσει όλες αυτές τις μέρες. Πολύ σύντομα, εμφανίστηκε μια κοπέλα μόνη, με ένα διάπλατο χαμόγελο στο στρογγυλό πρόσωπό της, που έδειχνε την έντονη αντίθεση των κάτασπρων δοντιών με το σκούρο δέρμα της. Τις χαιρέτησε σε ισπανικά και αγγλικά, σηκώνοντας τους ώμους και γελώντας, και ξεκίνησαν.

Η Βικτόρια ήταν από μια ορεινή περιοχή της Κόστα Ρίκα και έκανε μόνη της διακοπές στην ίδια πόλη. Ήταν πρώτη φορά που συναντούσε ανθρώπους από την Ελλάδα. Είχε ακούσει για την ιστορία της χώρας, αλλά δεν ήξερε πολύ περισσότερα. Χωρίς να το έχει πολυσκεφτεί, φανταζόταν ότι οι άνθρωποι εκεί κυκλοφορούσαν με χλαμύδες, όπως λίγο πολύ και κάποιοι Έλληνες νομίζουν ότι οι ιθαγενείς της Λατινικής Αμερικής ζουν στη ζούγκλα μέσα σε καλύβες. Κάποιοι βέβαιο ζουν, η Ζωή το είχε δει στα χωριά του Αμαζονίου. Η Κόστα Ρίκα ωστόσο είναι η πιο «δυτική» χώρα της Λατινικής Αμερικής, δεμένη διπλωματικά στο άρμα των ΗΠΑ. Έχοντας καταργήσει τον στρατό από το 1948, έχει επενδύσει το πλεόνασμα σε υγεία και εκπαίδευση. Η Βικτόρια, για παράδειγμα, σπούδασε τουριστικά και έπιασε δουλειά σε ένα από τα καλύτερα ξενοδοχεία της περιοχής της. Στις δύο εβδομάδες της άδειας της ήρθε διακοπές στο Μανουέλ Αντόνιο. Οι ανέσεις του ξενοδοχείου που έκλεισε δεν είχαν καμία σχέση με εκείνου στο οποίο δούλευε, ωστόσο ήταν αποφασισμένη να δοκιμάσει τώρα τις δραστηριότητες που τόσες φορές είχε προτείνει στους πελάτες της, παραβλέποντας στην προκειμένη περίπτωση ότι δεν ήξερε να κολυμπάει.

Δεν μίλησαν καθόλου στη διαδρομή. Όμως σύντομα έφτασαν στην παραλία, από όπου θα έπαιρναν τα καγιάκ. Καθώς οι Ελληνίδες ήταν τρεις, ο Χεσούς, ο οδηγός τους, έβαλε στο ίδιο καγιάκ τη Βικτόρια και τη Ζωή. Φόρεσαν τα σωσίβια και ο Χεσούς αφιέρωσε αρκετή ώρα να εξηγήει στη Βικτόρια τι να κάνει στην περίπτωση που θα πέσει στο νερό. Ή, πιο

σωστά, τι να μην κάνει. Έπρεπε απλά να αφήσει το σωσίβιο να την κρατήσει στην επιφάνεια και εκείνος θα αναλάμβανε τα υπόλοιπα. Στη Ζωή φάνηκε αδιανόητο ότι αυτή η κοπέλα είχε αποφασίσει να βγει στον ωκεανό πάνω σε ένα κομμάτι πλαστικό χωρίς να ξέρει κολύμπι. Αν ήθελε να είναι ειλικρινής με τον εαυτό της, μάλιστα, την ενοχλούσε κιόλας. Το έβρισκε ανεύθυνο και επικίνδυνο.

Επιπλέον, ήταν και για τις δύο η πρώτη φορά που έκαναν καγιάκ. Όταν ο οδηγός εξήγησε ότι το άτομο που κάθεται πίσω είναι «καπιτάν», υπεύθυνο για να στρίβει το κανό κάνοντας ανάποδα κουπί, η Βικτόρια παραχώρησε χωρίς συζήτηση αυτόν τον ρόλο στη Ζωή, ενώ η ίδια άρχισε να κωπηλατεί με ζέση, αν και χωρίς την ανάλογη τεχνική. Δυσκολευόταν να κατανοήσει τη λογική της κωπηλασίας, που για τη Ζωή ήταν πολύ οικεία από παιδί ακόμα, με την ξύλινη βάρκα του πατέρα της στο νησί. Χρειαζόταν συνέχεια να κάνουν διορθωτικές κινήσεις, και ανέπτυξαν ένα σύστημα εντολών για να συνεννοούνται μεταξύ τους. Όταν έπρεπε να στρίψουν, η Ζωή τής έλεγε από ποια πλευρά να κάνει κουπί. «Ισκιέρδα» – αριστερά – για να πάνε δεξιά και «δερέτσα» – δεξιά – για να πάνε αριστερά.

Η Βικτόρια δεν έπαψε στιγμή να γελάει και να ευχαριστεί την Ελληνίδα για την υπομονή της. Όμως η αγωνία που ένιωθε μέσα της εξαρχής φαίνεται ότι δεν έλεγε να μειωθεί, παρόλο που τα πήγαιναν αρκετά καλά και κόντευαν να φτάσουν στον στόχο τους, μια παραλία στην απέναντι ακτή. Κάποια στιγμή της ξέφυγε, αποκαλύπτοντας την καλά κρυμμένη απόγνωσή της: «Ήταν λάθος, δεν έπρεπε να το κάνω». Η Ζωή δεν ήξερε αν το εννοούσε, σίγουρα το γέλιο της δεν έδειχνε κάτι τέτοιο, ίσως όμως να γελούσε απλά από αμηχανία. Έχοντας εκτιμήσει τη σκληρή της προσπάθεια, έσπευσε να την ενθαρρύνει λέγοντάς ότι δεν έχει δίκιο και ότι τα πάει πολύ καλά. Η αλήθεια ήταν ότι η γενναιότητα της κοπέλας την είχε εντυπωσιάσει περισσότερο από ό,τι περίμενε.

Το δεύτερο μέρος της δραστηριότητας ήταν κολύμπι με μάσκα και αναπνευστήρα στον κοραλλιογενή ύφαλο. Η Ζωή ρώτησε τη Βικτόρια αν το είχε ξανακάνει και εκείνη απάντησε emphaticά «Εγώ; Ποτέ!» Οπότε θεώρησε ότι θα έμενε στο καγιάκ όση ώρα οι Ελληνίδες θα κολυμπούσαν. Καμιά διακοσαριά μέτρα από τον κλειστό κόλπο του τελικού προορισμού τους, ο Χεσούς τις κάλεσε κοντά του και έδωσε τα τρία καγιάκ μαζί. Έπειτα, τους είπε να βγάλουν το σωσίβια μόνο αν ήταν εκατό τοις εκατό σίγουρες για τις κολυμβητικές τους ικανότητες. Οι τρεις δεν το σκέφτηκαν καν. Έβγαλαν τα σωσίβια, φόρεσαν τη μάσκα και τον αναπνευστήρα – αν και με κάποια επιφύλαξη, γιατί ποιος ξέρει πώς έπλεναν τον εξοπλισμό – και βούτηξαν στο νερό.

Η Βικτόρια, ακολουθώντας τις οδηγίες του Χεσούς, βρέθηκε κρεμασμένη στο νερό από το πλάι του καγιάκ, το οποίο συνέχιζε να κρατάει λες και ήταν η τελευταία κλωστή που την κρατούσε στη ζωή. Πολύ γρήγορα, όμως, με μια γενναία κίνηση, αφέθηκε να πέσει ολόκληρη μέσα στο θολό νερό, δείχνοντας εμπιστοσύνη στα λόγια του οδηγού ότι, χωρίς εκείνη να κάνει τίποτα, το σωσίβιο θα της επέτρεπε να επιπλεύσει. Και, ω του θαύματος, έτσι ακριβώς έγινε! Συνέχισε ωστόσο να κρατά το καγιάκ, προχωρώντας λίγο λίγο από το πίσω του μέρος προς τη μύτη του. Εκεί στάθηκε, κοιτώντας προς τις άλλες κοπέλες μέσα από το θολωμένο πλαστικό της μάσκας, με το ίδιο πλατύ χαμόγελο κολλημένο στο πρόσωπό της.

Η Ζωή δεν μπορούσε να το πιστέψει. Προσπαθούσε να σκεφτεί τι θα έκανε εκείνη σε μια παρόμοια περίπτωση και η απάντηση την απογοήτευε. Η συγκινητική προσπάθεια της Βικτόρια την παρακίνησε να κάνει κάτι για να τη βοηθήσει. Της έκανε νόημα να πάει προς εκείνη. «Déjalo», την παρότρυνε να αφήσει το καγιάκ, κατά βάθος αμφιβάλλοντας ακόμα ότι θα το έκανε. Κι όμως εκείνη, κοιτάζοντάς τη στα μάτια με εμπιστοσύνη, την υπάκουσε και βρέθηκε έξαφνα χωρίς την πλαστική σανίδα σωτηρίας της στη μέση του ωκεανού. Εντάξει, το βάθος ήταν μόνο τρία-τέσσερα μέτρα και η ακτή σε απόσταση που εύκολα κάλυπτες κολυμπώντας, όμως εκείνη ένιωθε λες και βρισκόταν πάνω από την Τάφρο

των Μαριανών. Όπως αποκάλυψε στη Ζωή, ήταν η πρώτη φορά που έμπαινε στη θάλασσα. Η Ζωή, της οποίας η πρώτη θαλασσινή εμπειρία χάνεται στην ομίχλη της πολύ μακρινής μνήμης της, προσπαθούσε να έρθει στη θέση της και να φανταστεί πώς μπορεί να ένιωθε εκείνη τη στιγμή. Της ήταν αδύνατον. Η Βικτόρια πάντως δεν έπαψε να χαμογελά, και να γελά ακόμα, παρά τον φόβο που έδειχνε πολύ ξεκάθαρα, με όλο της το σώμα.

Το νερό ήταν θολό, λόγω της δυνατής βροχής που είχε ρίξει πριν από πολύ λίγο, και κάθε ελπίδα τους να απολαύσουν το οικοσύστημα του υφάλου είχε πάει περίπατο. Το μόνο που κατάφεραν να ξεχωρίσουν ήταν ένα κοπάδι κιτρινομπλέ ψάρια που κολυμπούσαν γύρω τους, και με μια βουτιά προς τον βυθό κάποια σκόρπια κοράλλια. Αυτό το γεγονός επέτεινε την απόφαση της Ζωής να αφήσει τον ύφαλο και να ασχοληθεί πιο σοβαρά με την κολυμβητική εκπαίδευση του κωπηλατικού ζευγαριού της. Από τη στιγμή που άφησε το καγιάκ, η Βικτόρια δεν είχε μετακινηθεί καθόλου, απλά επέπλεε. Η Ζωή της εξήγησε ότι για να προχωρήσει έπρεπε να σπρώξει το νερό από μπροστά της, κάνοντας ημικύκλια με τα χέρια της. Μετά από μερικές άτσαλες προσπάθειες, έπιασε την κίνηση και άρχισε να προωθείται. Σε λίγο έβαλαν και τα πόδια στην κίνηση. Προσπαθούσε να της διδάξει το κλασικό κολύμπι «της γιαγιάς», όπως το έλεγαν μικρά, όμως το σωσίβιο δεν βοηθούσε και πολύ. Η Βικτόρια συνέχισε να γελάει, πίνοντας και λίγο νερό, χωρίς να πτοείται όμως. Δοκίμασε και το ύπτιο, όμως εκεί το σωσίβιο αποδείχτηκε απαγορευτικό. Δεν δίστασε καν να βάλει το πρόσωπό της με τη μάσκα μέσα στο νερό, μετά από προτροπή της Ζωής, για να δει ό,τι λίγο επέτρεπε η θολούρα. Με απίστευτο θάρρος και εμπιστοσύνη σε μια άγνωστη, ακολουθούσε πιστά ό,τι οδηγίες της έδινε. Η Ζωή είχε την εντύπωση ότι αν της έλεγε να χρησιμοποιήσει τον αναπνευστήρα σαν καλαμάκι και να πει το νερό της θάλασσας θα το έκανε ακόμη κι αυτό. Ήταν πραγματικά συγκλονισμένη από την επιμονή και το θάρρος της Βικτόρια. Ένωθε μικρή και δειλή μπροστά της.

Μετά από λίγο ξανανέβηκαν στα καγιάκ και τράβηξαν για την παραλία, όπου ο Χεσούς τις κέρασε καρπούζι και μπισκότα καρύδας. Ακούγεται εξωτικό, αλλά είναι τα ίδια ακριβώς μπισκότα που είχε πάντα στο κομό η γιαγιά της Ζωής και την τράταρε όταν πήγαινε επίσκεψη μικρή. Η άμμος ήταν ηφαιστειακής προέλευσης, γκριζα, λεπτή και βαριά, σαν λάσπη. Καμία σχέση με την κατάλευκη, κοραλλιογενή άμμο του Τορτουγκέρο, στην πλευρά της Καραϊβικής. Οι τρεις Ελληνίδες συνέχισαν το κολύμπι στα ρηχά και σε λίγο η Βικτόρια τις ακολούθησε μέσα στο νερό, χωρίς το σωσίβιο αυτή τη φορά. Στην αρχή μπήκε μέχρι τους γοφούς μόνο, αλλά αφού της έδειξαν ότι το νερό εκεί που ήταν έφτανε ως το στήθος, μπήκε πιο μέσα.

Εκεί, η Ζωή ρώτησε αν η Βικτόρια θα ήθελε να συνεχίσουν το μάθημα κολύμβησης και εκείνη δέχτηκε αμέσως. Η αποφασιστικότητα, η επιμονή και η γενναιότητά της ήταν εντυπωσιακές. Αφέθηκε με συγκινητική εμπιστοσύνη στα χέρια της Ζωής και της Ελπίδας και σε λίγο βρισκόταν ξαπλωμένη ανάσκελα στην επιφάνεια του νερού. Κάτω από την πλάτη της ίσα που την ακουμπούσαν τα χέρια δύο άγνωστων γυναικών από την άλλη άκρη του κόσμου. Σε λίγο ούτε καν αυτά. Για δυο-τρία δευτερόλεπτα έμεινε να επιπλέει και μετά, μόλις επικράτησε ο φόβος μέσα της και το σώμα της έσφιξε, άρχισε να βυθίζεται ξανά. Όμως οι δύο κοπέλες ήταν εκεί για να την βγάλουν αμέσως και πάλι στην επιφάνεια. Ήταν μια πρωτόγνωρη εμπειρία για τη Βικτόρια. Αν και φοβισμένη, δεν άφηνε το τεράστιο χαμόγελο να ξεκολλήσει από το πρόσωπό της. Κολυμπούσε! Έστω, επέπλεε χωρίς σωσίβιο.

Η διαδρομή της επιστροφής με τα καγιάκ ήταν πολύ πιο εύκολη. Είχαν πια συντονιστεί και εξασκηθεί αρκετά, ώστε να κωπηλατούν χωρίς να χρειάζεται να συνεννοούνται όλη την ώρα. Μπορούσαν έτσι να πιάσουν κουβέντα για άλλα πράγματα και η Ζωή άρπαξε την ευκαιρία να κάνει στη Βικτόρια την ερώτηση που την έτρωγε εδώ και ώρα. «Πώς και αποφάσισες να το κάνεις αυτό, ενώ δεν ήξερες καν κολύμπι;» Η Βικτόρια γέλασε για άλλη μια φορά, χτύπησε το κεφάλι της σαν να έλεγε «Αφού είμαι χαζή», και μετά εξήγησε τον λόγο στη Ζωή με μία σύντομη φράση: «Πάντα θέλαμε

να κολυμπήσουμε στον ωκεανό με την αδερφή μου, όμως αρρώστησε και πέθανε. Έτσι ήρθα μόνη μου με την πρώτη ευκαιρία». Η Ζωή ψέλλισε κάτι σαν «Λυπάμαι» και δεν συνέχισε την κουβέντα. Είχε σοκαριστεί από την απρόσμενη τροπή της συζήτησης. Δεν μπορούσε να συμβιβάσει μέσα της το πλατύ χαμόγελο της Βικτόρια με την ιστορία που μόλις είχε ακούσει. Συνέχισαν να κωπηλατούν συντονισμένα, χαμένες και οι δύο στις σκέψεις τους.

Με το που έσβησαν οι φωτεινές ενδείξεις για τις ζώνες, μετά την προσγείωση του αεροπλάνου στο Ελευθέριος Βενιζέλος, η Ζωή άνοιξε το κινητό της και αμέσως η αρχική οθόνη της γέμισε με ειδοποιήσεις μηνυμάτων σε όλες τις εφαρμογές επικοινωνίας που χρησιμοποιούσε για τη δουλειά. Ένωσε αμέσως τον αυχένα της να σφίγγεται και μια έντονη πίεση στα μηνίγγια της. Η Κόστα Ρίκα και το Μανουέλ Αντόνιο ήταν έντεκα χιλιάδες χιλιόμετρα μακριά και σε μια άλλη διάσταση. Το εικονίδιο της εφαρμογής για τα μέιλ είχε έναν τριψήφιο αριθμό στην πάνω δεξιά γωνία του. Πάτησε πάνω του και άρχισε να ανοίγει ένα ένα τα μηνύματα και να τα ξεκαθαρίζει, σβήνοντας τα σπαμ, διαβάζοντας αυτά που ήταν απλά προς ενημέρωσή της και αφήνοντας «αδιάβαστα» αυτά για τα οποία έπρεπε να κάνει κάτι μόλις θα είχε πρόσβαση στο λάπτοπ της. Ένωθε ήδη ζαλισμένη, μετά το διήμερο ταξίδι, και ήξερε ότι το τζετ λαγκ απλά θα χειροτέρευε την κατάσταση. Ήταν λες και δεν είχε περάσει ούτε μια μέρα από όταν έφυγε.

Ξαφνικά, της καρφώθηκε στο μυαλό η εικόνα της Βικτόρια, να χαμογελάει πλατιά μέσα στο νερό, με το σωσίβιό της μέχρι ψηλά στον αυχένα. Η Ζωή ένωσε το νερό να την περιβάλλει, να τη σκεπάζει, και συνέχισε να αναπνέει κανονικά, όπως στα όνειρά της όταν ήταν μικρή. Άκουγε την αναπνοή της, εισπνοή-εκπνοή, ήρεμη, όπως στα ντοκιμαντέρ του Κουστό. Γύρισε και κοίταξε τη Φωτεινή και την Ελπίδα, με το πλατύ χαμόγελο της Βικτόρια κολλημένο στο πρόσωπό της. Πάτησε «Δημιουργία μηνύματος» στο κινητό της και ξεκίνησε να γράφει «Καλησπέρα σας. Σας γράφω αυτό το μήνυμα για να σας ανακοινώσω ότι παραιτούμαι...», την ίδια στιγμή που άρχισε να αναδύεται πάνω από τους όρθιους συνεπιβάτες της και να ανεβαίνει όλο και πιο ψηλά, τρυπώντας την οροφή του αεροπλάνου.

ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΤΑΧΙΑΤΗ

Αλλαγή

Κάθε άνθρωπος αντιμετωπίζει πληθώρα αλλαγών στην πορεία της ζωής του. Άλλες λογίζονται ως θετικές και άλλες ως αρνητικές. Η πραγματικότητα, όμως, είναι ότι καμία αλλαγή δεν μπορεί να πάρει ένα θετικό ή αρνητικό πρόσημο. Το πως εμείς την αντιμετωπίζουμε, το πως αντιδράμε και πόσο προετοιμασμένοι είμαστε πνευματικά και συναισθηματικά είναι αυτό που καθορίζει το αποτέλεσμα. Ο Ηράκλειτος είπε ότι «δεν υπάρχει τίποτε μόνιμο στην ζωή, εκτός από την αλλαγή», για αυτό και όλοι μας οφείλουμε να είμαστε προετοιμασμένοι και να καλλιεργούμε δεξιότητες όπως η προσαρμοστικότητα, η προσπάθεια, η επιμονή, η πειθαρχία και η πρωτοβουλία. Στα τριάντα-εννέα μου χρόνια, η μεγαλύτερη αλλαγή που βίωσα και καθόρισε τον άνθρωπο που είμαι σήμερα, ήταν η διάγνωση του γιου μου με υψηλής λειτουργικότητας αυτισμό.

Γεννήθηκα σε μία προνομιούχα οικογένεια και μεγάλωσα σε ένα αρκετά προστατευμένο περιβάλλον με πολλές δυνατότητες και ευκαιρίες. Πριν προλάβω να ολοκληρώσω τις σπουδές μου, ερωτεύτηκα και έφερα στον κόσμο τον γιό μου στην ηλικία των είκοσι-δύο χρόνων. Από τους πρώτους μήνες είχα μία διαίσθηση ότι κάτι δεν πήγαινε καλά, αλλά υπέθετα ότι ήταν λόγω τις απειρίας μου. Όταν πέρασαν τα πρώτα δύο χρόνια και πήρα στα χέρια μου την διάγνωση, όλος ο κόσμος μου γκρεμίστηκε. Για πρώτη φορά στην ζωή μου έπρεπε να διαχειριστώ μία κατάσταση μη αντιρροπούμενη, την απόλυτη και ισόβια ευθύνη της στήριξης του πιο σημαντικού ανθρώπου στην ζωή μου και την στυγνή συνειδητοποίηση ότι η ζωή μου θα άλλαζε για πάντα. Κατέρρευσα συναισθηματικά και προσπαθούσα απεγνωσμένα να βρω, στην Ελλάδα και στο εξωτερικό, την μαγική θεραπεία για να κάνω το παιδί μου καλά. Κλείστηκα στον εαυτό μου, καθοδηγούμενη από τον φόβο για το άγνωστο και αρνούμενη να προχωρήσω στην απαραίτητη αναδιοργάνωση του πλαισίου στο οποίο είχα μάθει να ζω. Μέχρι μία μέρα που κατάλαβα ότι εάν δεν αποδεχτώ αυτή την αλλαγή δεν θα μπορέσω να βοηθήσω ούτε το παιδί μου αλλά ούτε και τον εαυτό μου. Η αποδοχή, η καθαρή σκέψη, η συγκέντρωση, η επιμονή και η αφοσίωση είναι χαρακτηριστικά τα οποία καλλιέργησα μέσα στο χρόνια για να μπορέσω να επιβιώσω, να μην απογοητεύσω το παιδί μου και να φέρω εις πέρας όλα αυτά που έπρεπε να γίνουν για να μπορέσει να ζήσει μία αυτόνομη, αξιοπρεπή και γεμάτη ζωή.

Σήμερα, 17 χρόνια μετά, καμαρώνω τον γιό μου καθημερινά για αυτά που έχει καταφέρει, τον θαυμάζω για το θάρρος με το οποίο κοιτά το μέλλον του και συγκινούμαι, ακόμα και τώρα που γράφω, για όσα έχουμε περάσει οι δυο μας. Είναι πολλά που θα μπορούσα να είχα κάνει καλύτερα, όπως λόγου χάριν να μην παρατήσω τις σπουδές μου, να φροντίσω παράλληλα και τον εαυτό μου από την αρχή ή ενδεχομένως να μην έχανα τα πρώτα χρόνια την προσήλωση μου στην επίτευξη του στόχου ψάχνοντας απεγνωσμένα πλασματικές λύσεις. Από την μία πλευρά, η ζωή μου άλλαξε δραματικά σε σχέση με αυτό που είχα στο μυαλό μου, αλλά από την άλλη είμαι περήφανη για τον άνθρωπο στον οποίο εξελίχθηκα εξαιτίας αυτής της αλλαγής. Μέσα από την εμπειρία μου κατάφερα να αναπτύξω δεξιότητες για τη διαχείριση των αλλαγών, έμαθα να προσαρμόζομαι, να πειθαρχώ προς την επίτευξη του στόχου, εκτίμησα την αξία της επιμονής, κατανόησα τα όρια και τις δυνατότητες μου, θαύμασα το μοναδικό ρόλο της μάνας στην ζωή ενός παιδιού, διδάχθηκα την σημασία της αποδοχής και της άνευ όρων αγάπης. Εν κατακλείδι, η εμπειρία μου αυτή, όσο δύσκολη και εάν ήταν, με εξόπλισε με πολυάριθμα εργαλεία ζωτικής σημασίας για την αντιμετώπιση των προκλήσεων και των μεταβολών που καλείται ο άνθρωπος να αντιμετωπίσει στον σύγχρονο κόσμο.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ ΕΛΕΝΗ

Ελεύθερος Πολιορκημένος

Εκείνη η αίσθηση κάθε πρωί, πως κάτι σου λείπει, τίποτα δεν μοιάζει αληθινό!

Τα κελαηδίσματα, το κρύο αεράκι που νιώθεις κάθε φορά που παίρνεις ανάσα, νιώθεις ότι η ανάσα σου κόβεται. Θέλεις να ξεφύγεις από αυτή την πραγματικότητα, προσπαθείς να πλάσεις το δικό σου καταφύγιο, όμως είναι μάταιο.

Νιώθεις καταδικασμένος σε αυτήν την απεριγράπτη πλάνη. Είναι λες και κανείς δεν σε ρώτησε αν πραγματικά θέλεις να γεννηθείς, γιατί κανείς πρέπει να νιώθει εξόριστος;

Η ίδια ρουτίνα κάθε μέρα, γνωστά πρόσωπα, γνώριμες μυρωδιές, παρόμοια συναισθήματα, κάθε μέρα είναι ίδια μέρα.

Ζηλεύεις τα πουλιά, διότι είναι ελεύθερα, μπορούν με τα μικρά φτερά τους να πετάξουν πολύ μακριά. Θυμάσαι εκείνο το μίζερο πρωινό, που για προορισμό σου είχες την δουλειά, αντικρίζεις από μακριά ένα τραυματισμένο περιστέρι.

Νιώθεις οίκτο, πλησιάζεις κοντά του, και καταλαβαίνεις πως το περιστέρι προσπαθεί ακόμα και πριν τον θάνατο του, να πετάξει. Παγώνεις! Αντιλαμβάνεσαι πως, όσο δύσκολα και αν είναι τα πράγματα, όσο και αν πονάς, πρέπει να παλεύεις μέχρι τέλους. Φεύγεις, και το αφήνεις εκεί να ξεψυχά, ούτε δάκρυα ούτε λύπη, μόνο εκείνο το πάγωμα που ένιωσες σε πλημμυρίζει.

Προχωράς με τις σκέψεις να «χοροπηδούν» στο μυαλό σου, δεν μπορείς να τις βάλεις σε μία τάξη, σκέφτεσαι πράγματα που θα μπορούσες να κάνεις, όμως παραμονεύει στην γωνία, ο φόβος για το άγνωστο. Θέλεις να κάνεις πολλά ταξίδια με προορισμό το ίδιο το άγνωστο. Φοβάσαι τις αλλαγές, όμως κάθε μέρα τις επιδιώκεις με τον δικό σου ξεχωριστό τρόπο. Ζεις μόνος, οι λέξεις που θα εκφράσεις μέρα με την μέρα λιγοστεύουν, ένα «Καλημέρα» και ένα «Καλό απόγευμα», στο αφεντικό. Πολύ συχνά αισθάνεσαι την ανάγκη να μιλήσεις, φοβάσαι, δεν σε ακούει κανείς.

Βαρέθηκες, την ίδια καθημερινότητα, πνίγεσαι, θες να τρέξεις μακριά μέχρι να μην νιώθεις τα ίδια σου τα πόδια. Ήρθε η ώρα! Πρέπει να φύγεις!

Ανεβαίνεις στο πρώτο λεωφορείο, χωρίς να έχεις ιδέα που θα καταλήξεις. Δεν σε νοιάζει πλέον, άφησες πίσω στο σπίτι τον φόβο σου. Κάθεσαι σε μια θέση που βρήκες, με το νούμερο 7. Είσαι αρκετά παρατηρητικός και αντιλαμβάνεσαι πως τα άτομα που βρίσκονται μέσα στο λεωφορείο, δεν έχουν πρόσωπο. Δεν δίνεις τόση σημασία, αφού επιτέλους σε πλημμυρίζει το αίσθημα της ανακούφισης.

Έπειτα από λίγη ώρα, το λεωφορείο ξεκινά. Ήρθε η στιγμή να μάθεις που πας, έτσι λαμβάνεις το θάρρος να ρωτήσεις την γυναίκα δίπλα σου. Συνειδητοποιείς πως κάτι σου θυμίζουν τα ρούχα που φορά η γυναίκα, είναι ίδια με εκείνα τα ρούχα που συνήθιζε να φορά η μητέρα σου. Στρίβεις το κεφάλι σου για να την ρωτήσεις, όμως και αυτή δεν έχει πρόσωπο, δεν σου δίνει καμία απάντηση.

Πανικός σε κατακλύζει!

Με γρήγορες κλεφτές ματιές, βλέπεις πως κανένας επιβάτης δεν έχει την μορφή ανθρώπου, αλλά είναι σκιές.

Μετανιώνεις για αυτό το ταξίδι, μετανιώνεις που με τόσο θάρρος κατάφερες να απομακρύνεις τους φόβους σου αλλά

δεν σκέφτηκες πως οι φόβοι σου σε ακολούθησαν.

Είσαι ένα ανασφαλές άτομο, με φόβους, εκείνο το πρώτο τρέμουλο που ένιωσες όταν έπρεπε να πας πρώτη μέρα στο σχολείο. Η μητέρα να σου φωνάζει και να σου λέει πως πρέπει να μιλάς στον κόσμο, γιατί έτσι πρέπει. Μεγάλωσες με την φράση «Έτσι πρέπει». Ο πατέρας ήταν ένας άνθρωπος που δεν σου έδειξε την σημασία της αγάπης, αλλά την αξία των χρημάτων. Ήσουν το μικρότερο παιδί της οικογένειας, γεννήθηκες λίγο διαφορετικό από τα άλλα σου αδέρφια. Περνούσες τον χρόνο σου διαβάζοντας βιβλία, ενώ εκείνα μάθαιναν πόσο σημαντικό είναι να έχεις πολλά λεφτά. Στο σπίτι δεν υπήρχαν βιβλία, μονάχα ένα που το διάβασες είκοσι φορές, και όποτε σε έβλεπε ο πατέρας σε αποκαλούσε άχρηστο. Θυμάσαι την πρώτη φορά που ένιωσες φόβο, όταν ήθελες να κάτσεις παραπάνω στο σχολείο για να δανειστείς ένα παιδικό βιβλίο, στο σπίτι άργησες να επιστρέψεις. Ο πατέρας οργισμένος, η μητέρα δεν έκανε καμία κίνηση να τον ηρεμήσει, αντιθέτως μάζευε τα πράγματα σου για να σε διώξει. Τα σημάδια δεν κρύβονται! Ο πόνος δεν απαλύνεται!

Σκέφτεσαι όλα αυτά, και συνειδητοποιείς πως δίπλα σου κάθεται η φιγούρα της μητέρας σου, ο οδηγός είναι η σκιά του πατέρα σου, τρομάζεις, πανικοβάλλεσαι καθώς γνωρίζεις πως οι γονείς σου δεν βρίσκονται εν ζωή, νιώθεις αβοήθητος.

Στον νου, όμως, σου έρχεται το μάθημα που έλαβες από ένα αγνό περιστέρι. «Για να καταφέρεις πολλά και να πετάξεις μακριά, πρέπει να παλέψεις». Πάντα ήξερες πως οι ίδιοι σου οι γονείς, ήταν το μεγαλύτερο εμπόδιο σου, ήθελες να γράφεις και να διαβάζεις βιβλία, εκείνοι σε χτυπούσαν όλο και πιο δυνατά.

Δεν γνώριζες, ότι το λεωφορείο είχε προορισμό την απελευθέρωσή σου. Οι σκιές ήταν οι φόβοι σου, εκείνοι που καθρέφτιζαν τις ανασφάλειες σου. Κατάφερες όμως, να τα διώξεις όσο πιο μακριά γίνεται. Το ταξίδι αυτό ήταν η έξοδός σου από την φυλακή που βίωνες, ήσουν «Ελεύθερος Πολιορκημένος»!

ΠΑΣΧΑΛΙΔΟΥ ΜΑΡΙΑ

Με αγάπη

Αντίο, πρώτη αγάπη.

Αντίο σε 'σένα που άνθισες, φώτισες και ανέστησες.

Σε 'σένα που ξύπνησες άγρια θεριά στα βάθη της καρδιάς.

Που έγινες χόμα, πλάστηκες και απέκτησες σώμα.

Σώμα, φτιαγμένο από δυο, μα ενωμένο δυνατά.

Αντίο, αγάπη που δέχτηκες τα βέλη της φωτιάς.

Που δεν έγινες ποτέ δεκτή γιατί για αυτούς δεν ήσουν αρκετή.

Αντίο, αγάπη που ενόχλησες πολύ πολλούς.

Που πλήγωσες, έσκισες και ξέχασες.

Μα ξαφνικά έσπασες.

Χάθηκες και πέταξες.

Με αγάπη,

Η πρώτη σου αγάπη.

ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΥ ΧΡΗΣΤΟΣ

Ο Μουσικός

Ξημέρωσε βροχερή ημέρα στην πόλη. Όλα έδειχναν – και ήταν – φυσιολογικά και συνηθισμένα. Κίνηση στους δρόμους, ουρές στις στάσεις των λεωφορείων, επίμονα κορναρίσματα, βιαστικοί περαστικοί.

Ο Πέτρος ξυπνώντας έντρομος από έναν εφιάλτη, που ούτε καν θυμάται το περιεχόμενο του, συνειδητοποίησε πως είχε αργήσει στη δουλειά. Έριξε λίγο νερό στο πρόσωπό, φόρεσε βιαστικά τα ρούχα, έβαλε τα παπούτσια του και ξεχύθηκε στη μεγάλη λεωφόρο για να προλάβει το λεωφορείο. Κάπου στα μισά της διαδρομής – το σπίτι του απείχε περίπου δέκα λεπτά από τη στάση – μια μελωδία τον συνεπήρε και ασυναίσθητα την ακολούθησε. Οι ευχάριστες νότες που διαπερνούσαν τα αυτιά του και το σώμα του ήταν αντίθετες στην όψη του μελαγχολικού τοπίου.

Τον οδήγησαν σε ένα στενό αδιέξοδο, όπου ένας κύριος με μακριά γκριζα γενειάδα κι ένα παλτό που ταίριαζε κάλλιστα σε μποέμ καλλιτέχνη, έπαιζε μόνος σαξόφωνο. Δεν υπήρχαν περαστικοί σε εκείνη τη γωνιά του δρόμου. Μόνο ο ταλαντούχος κύριος και το σαξόφωνο. Ούτε που παρατήρησε τον Πέτρο που έστεκε αποσβολωμένος να τον χαζεύει, καθώς είχε κλειστά τα μάτια του.

Κάποια στιγμή, ένας δυνατός κρότος συνοδευόμενος από επίμονες και έντονες φωνές, έκανε τον γέρο να ανοίξει τα μάτια. Το βλέμμα του έπεσε κατευθείαν στον Πέτρο. Τα ζοηρά πυρώδη μάτια του κάρφωσαν την, μάλλον χαμένη, ματιά του Πέτρου. Ο Πέτρος σάστισε. Ο κύριος του χαμογέλασε ευγενικά, αδιαφορώντας για τις συνεχιζόμενες φωνές, και συνέχισε να παίζει. Ο Πέτρος αλλοπαρμένος πήρε τον δρόμο προς τη στάση του λεωφορείου.

Είχε αργήσει ήδη μία ώρα και τον περίμεναν αναρίθμητοι, ατέλειωτοι φάκελοι, που έπρεπε να αρχειοθετηθούν. Έδειχνε να μην τον νοιάζει καθόλου. Άρχισε σιγά σιγά να δουλεύει στο μυαλό του την ιδέα της παραίτησης και της φυγής. Οι ευχάριστες νότες, που έβγαιναν από εκείνο το σαξόφωνο, ήταν η μόνη “φωνή” που άκουγε στο μυαλό του. Δεν είχε αισθανθεί ποτέ πιο ευτυχισμένος.

Φτάνοντας στο παλιό πολυώροφο κτίριο της οδού Ποσειδώνος ανέβηκε αργά αργά τα σκαλιά και έφτασε στον δεύτερο όροφο, όπου το αφεντικό του τον περίμενε με βλέμμα απειλητικό κι έτοιμο για κατσάδα. Γύρω του, οι συνάδελφοι του δεν είχαν σηκώσει κεφάλι.

Ο Πέτρος πρόλαβε το αφεντικό του: Αφεντικό παραιτούμαι! Θα γίνω μουσικός!

Κατέβηκε με απίστευτη ταχύτητα τις σκάλες ουρλιάζοντας και γελώντας δυνατά. Οι αχτίδες του ηλίου είχαν αρχίσει δειλά δειλά να κάνουν την εμφάνισή τους, μετά την πρωινή βροχή. Σταμάτησε στο πρώτο κατάστημα με μουσικά όργανα που βρήκε μπροστά του. Άνοιξε την πόρτα και με άκρατο ενθουσιασμό διάλεξε το βιολί που στεκόταν απέναντί του και τον καλημέρισε. Πλήρωσε με ό,τι του είχε απομείνει κι έφυγε.

Δεν το έβγαλε από τη θήκη του. Προχωρούσε με βήμα αργό και σταθερό σφυρίζοντας που και που καμιά νότα μόνος του. Σύντομα έφτασε σε εκείνο το δρομάκι όπου είχε νωρίτερα ακούσει το σαξόφωνο. Ο κύριος ήταν εκεί συνεχίζοντας να παίζει τις ευχάριστες νότες του. Έβγαλε το βιολί από τη θήκη του κι άρχισε να παίζει κι αυτός μαζί του. Μια γαλήνια αρμονία στην ατμόσφαιρα. Κοιταχτήκανε στα μάτια και χαμογέλασαν και οι δύο.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ

Η Ελπίδα του να Κόψει το Κάπνισμα

Καθώς ονειρευόταν με ανοιχτά τα μάτια κάπνιζε, του έφερνε ηρεμία το κάθε τσιγάρο, πίστευε πως με κάθε τσιγάρο πλησίαζε στην υλοποίηση του ονείρου του να φέρει τον κόσμο πιο κοντά, επίσης ένιωθε πως έκανε ένα διάλειμμα από την ζωή την ίδια, πως ξεκουραζόταν. Δεν το ένοιαζε που καταπονούσε το σώμα του, είχε γνώσι σαυτόν, καταλάβαινε πως κάποια στιγμή θα έπρεπε να σταματήσει αυτή την συνήθεια. Προς το παρόν τον ένοιαζε, αλλά δεν είχε άλλο τρόπο να κατευνάσει τα συναισθήματα που τον κατέκλυζαν, είτε ήταν θετικά είτε αρνητικά. Ήταν ένας τρόπος να γιορτάζει την κάθε μέρα. Μπορεί να φαινόταν άσχημο στον έξω κόσμο και να μην τον τιμούσε, να μην τον παρουσίαζε σαν ένα άνθρωπο που επιζητούσε την υγιή ζωή. Έτσι όσο και αν του άρεσε το γνώριζε πως όταν η κατάλληλη στιγμή θα ερχόταν θα σταματούσε αυτήν την κακή συνήθεια για πάντα. Δεν απατούσε τον εαυτό του γιατί γνώριζε πως η κατάλληλη στιγμή ήταν σήμερα ή ακόμη και χθες.

Μπορεί να μην είχε τις πιο σωστές επιρροές, αφού πολλοί κάπνιζαν στο γύρω του περιβάλλον όπως ο πατέρας και η μητέρα του. Ωστόσο αυτό δεν αποτελούσε δικαιολογία για αυτόν. Κάθε μέρα έπρεπε να μιλά στον εαυτό του, να τον παροτρύνει, να σταματήσει επιτέλους αυτήν την κακή συνήθεια. Με κάποιο τρόπο του έφερνε ντροπή. Δεν ήθελε να τον βλέπουν να καπνίζει, δεν ήθελε να δίνει το κακό παράδειγμα σε κανένα. Ήθελε να επιστρέψει στον παλιό του εαυτό, να επιστρέψει στην προσήλωση στην καθημερινή γυμναστική και την ελαφριά, καλή διατροφή. Γνώριζε πως πολλοί άνθρωποι έχουν την καλή συνήθεια της γυμναστικής και της σωστής διατροφής και χαιρόταν για αυτούς. Διατηρώντας τη δική του ελπίδα, ένιωθε περήφανος που υπάρχουν άνθρωποι που αποτελούν παράδειγμα για την κοινωνία.

Το γνώριζε πως δεν ήταν ποτέ αργά μια οριστική απόφαση, το μόνο που ήθελε ήταν να αρχίσει την καλή ζωή, να έχει ψηλά το κεφάλι χωρίς να επιβαρύνει την καθημερινότητα του με ουσίες που μόνο κακό του προκαλούσαν. Έπρεπε να κάνει το βήμα, τα σημάδια της κόπωσης άρχισαν να φαίνονται πλέον στην χορωδία, όπου τραγουδούσε εδώ και πέντε χρόνια. Όσο και αν ήθελε να σταματήσει το κάπνισμα έβλεπε πολλούς ανθρώπους να συνεχίζουν να καπνίζουν ωστόσο δεν κατέκρινε ποτέ του κανένα. Έλεγε από μέσα του πως ο καθένας πρέπει να έχει τους δικούς του λόγους για αυτήν την κακή συνήθεια.

Οι μέρες περνούσαν και αυτός συλλογιζόταν πώς τουλάχιστον να μειώσει το κάπνισμα. Έτσι θα ξεκινούσε να νιώθει καλύτερα και μέσα του αλλά θα φαινόταν καλύτερα και στον έξω κόσμο. Έχοντας τον εαυτό του σαν τον απόλυτο κριτή και με θέληση δυνατή έβαλε στόχο να το σταματήσει. Μόνο ο χρόνος θα το έδειχνε, πόσο πολύ το ήθελε. Όση επιρροή και να του ασκούσε το περιβάλλον του έπρεπε να βάλει έναν ακόμη στόχο. Ήταν πάντοτε δύσκολος ο δρόμος, μόνο με την προσπάθεια τη δική μας το κάνουμε να φαίνεται εύκολο, σκεφτόταν.

Κοιτάζουμε πολλούς ανθρώπους που νομίζουμε πως έχουν εύκολη ζωή, κανείς μας όμως πραγματικά δεν γνωρίζει τί περνούν, αυτό έλεγε από μέσα του και ήθελε και ο ίδιος να πετύχει και να βοηθήσει και άλλους. Έτσι συνέχισε την ζωή του, χωρίς πολλή μισαλλοδοξία, χωρίς να ματαιώνει της προσπάθειες άλλων. Κάθε μέρα ήταν μια νέα ευκαιρία να έρθει πιο κοντά στην πραγματοποίηση του στόχου του. Μόνο η ζωή η ίδια θα του το έδειχνε, σιγά σιγά έπρεπε όλα να πάρουν τον δρόμο τους, τον δρόμο της επιτυχίας και της ευτυχίας. Γνωρίζοντας πως η ζωή χρειάζεται πολλές θυσίες και να επιλέξει σοφά πώς θα πράξει, αφού γνώριζε πως κρινόμαστε καθημερινά για τις επιλογές μας. Δεν είναι πολύ

δύσκολο, διαλέγεις την ευχάριστη πλευρά του εαυτού σου και να προσπαθείς για το καλύτερο. Μια κακή συνήθεια να σταματήσει και ευτυχία ο κόσμος γύρω μας να ανθίσει, έτσι έλεγε ποιητικά μέσα του και σιγοτραγουδούσε: “Όταν το κάπνισμα σταματήσω όλα τα λουλούδια θα μυρίσω, όλον τον κόσμο θα γυρίσω κάθε άνθρωπο να χαιρετήσω, εγώ δεν θα ξαναμελαγχολήσω μόνο ευτυχία θα αφήσω”.

Ήθελε να μεταδώσει αυτή την θετικότητα που είχε μέσα του, ήθελε να εμφυσήσει στον καθένα την ιδέα να γίνει ένας πυλώνας που θα σφύζει από υγεία και θα αποτελεί παράδειγμα και οδηγό για ένα καλύτερο αύριο. Ήθελε να γίνει το σταμάτημα του καπνίσματος ένα έναυσμα για να ανοίξουν νέοι ορίζοντες για όλους. Δεν έχει πολλά λόγια να πει, από το να αναζητά να έρθει η κατάλληλη στιγμή.

Η κατάλληλη στιγμή είναι τώρα, όσες δικαιολογίες και αν λέμε, η αλήθεια είναι αυτή, σκεφτόταν. Ένα πρωί έγινε το θαύμα. Δεν αναζήτησε ξανά αυτήν την συνήθεια. Μια μικρή περηφάνια τον κατέκλυσε και η λάμψη από την χαρά του ήταν εμφανής. Τέρμα πια, δεν επηρεαζόταν από κανέναν. Ήρθε η στιγμή να βάλει νέους στόχους, ένας εκ των οποίων ήταν να γράψει το δικό του βιβλίο. Το είχε τάξει στον πατέρα του πριν από δέκα χρόνια, όταν σπούδαζε σε μια πόλη της Αγγλίας. Τίποτα δεν τον σταματούσε πια, φαίνεται πως η διακοπή του καπνίσματος ήταν μόνο η αρχή!